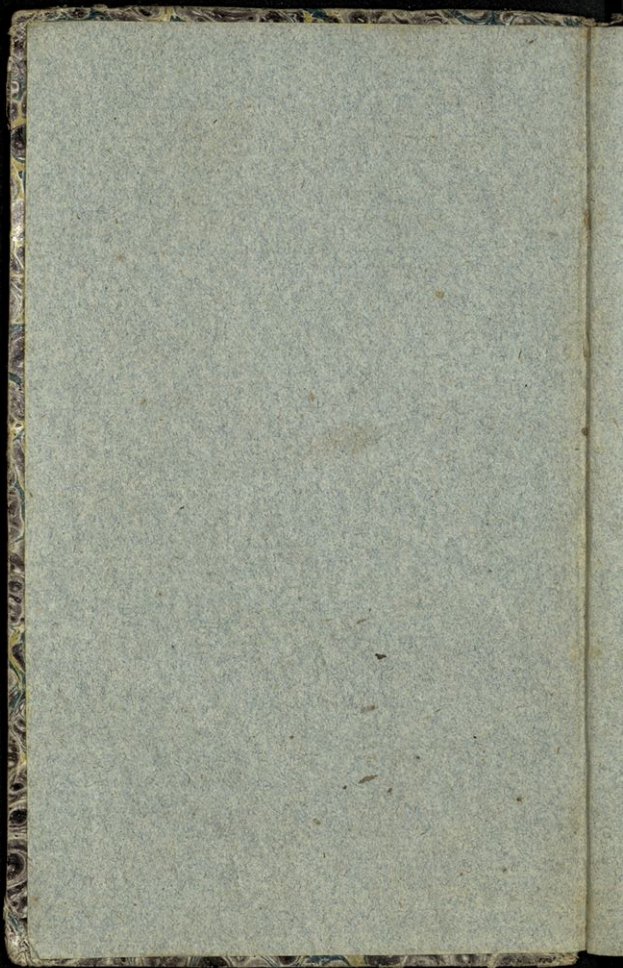


Narodna in univerzitetna knjižnica  
v Ljubljani

92156

21.  
r. 12  
la  
bes  
Leit

Jose De  
firi



Lehrerinnen Personalat.

Nr. 141 in Holzdruck

L. 38.





Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly bleed-through from the reverse side.



Pustite male k'meni priti, ne brante njim, kajti  
takih je Boxjo kraljestvo. *Luk. 18, 16.*

Peter Dainko;

VELIKI

KATEHIZEM,

TO JE,

KNIGA

KERŠANSKO - KATOLŠKEGA

NAVUKA

UV

PITANJAH INO ODGOVORIH.



*Tretjo nasvetlodanje.*

V' RADGONI, 1837.

V' Alojz Wajcinger'ovemi knigiši.

92 156  
№ 712.

92 156

**Gegen die Wiederauflage dieses Werkes, betitelt: *Veliki Katehizem etc.*, wird in geistlicher Beziehung kein Anstand befunden.**

**Von dem fürstbischöflich Seckauer Ordinariate zu Grätz am 1. Juny 1836.**

Im Auftrage Sr. fürstbischöflichen Gnaden:

*Matth. Purkarthofer*, mp.

Dompropst.

*Prasch*, mp.

Secr.

---

**Reimprimatur.**

**Vom k. k. steyerm. Gubernium zu Grätz am 23. Juny 1836.**

*Kraus*, mp.

Gub. Rath.

---

**Vorgemerkt.**

**Vom k. k. Bücherrevisionsamte zu Grätz am 5. July 1836.**

*Bauernschmidt*, mp.



D 21 54 / 1949



## PREDGOVOR.

**D**a vsaki jezik imá svoje lastne glase, so tudi vsakemi, űi ga kdo kratko ino prav pisati űe, ino xeli, da bi ga drugi dobro razumeli, lastne pismence (knixne űerke) potrebne.

Tak najdemo xe pri starih Grekih, poznej pri Latinih, ino v' naűih dnevih pri vsih podvűenésih narodih za njihove lastne jeziűne glase tudi veű ali menje lastnih pismenc.

Ravno za tega volo, dragi Slovénec! najdes tudi ti v' nazóűnih knihah namésto starih pismenc neke novozebráne krajése ino pravése znamle, s' kerimi se drugega nikaj ne iűe, kak lepoto tvojega jako imenitnega jezika xe bole povizati.

Tote novozebrane znamle pa so nikak ne operviű novozmislene, temoű le od tistih prijátelov naűega daleű razűirjanega jezika semvzéte, ker so xe davno pred nami hvale vredno za lepi Slovenski jezik ino dobroserűni narod totoga jezika skerbéli.

Tudi se ne prikaxejo tote novozebráne znamle med nami v' toti knigi operviű, temoű veliko Slovenskih knjig se je v' naűih dnevih z' njimi

xe na svetlo dalo ino v' kratkemi yasi skazalo, da Slovenci lexej ino rajši svoje knige v' totih, kak pà vu starih znamlah berejo.

Misli se zato brez vse skerbi, da bode æe tudi vsaki drugi Slovenec, keru koli Slovenske knige z' totimi novimi pismencami æe operviu pred sé dobi, toti hasek hitro sám spoznal ino Slovenske knige skoro z' dosta vekšim veseljom v' nazóqnih, kak pà vu starih znamlah bral.

Toliko veq se to dá obeuâti, da je vsaki; keru le nekaj pismo rázumi, toto potrebo xe duqe leta vidil ino s' poti iméti htél.

Spodoba ino pomenenje totih novozebranih pismenc je tako: a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, r, s, z, x, t, u, v, y, q. Vse se izgovárjajo, kak prejdoq. Le pridodje so novo zapomniti:

c sunce, mesec, serce, namesto starih z  
s sé si sé nasitil, „ „  
vaza paša lepša, „ „  
z zemla, zakon, merzlo, „ „  
xelim duxnost, „ „  
y réqem veq yastiti, „ „

Svetléši navuk za hitro ino lahko branje Slovenskih knjig glej abecedno knixico.

Tudi se ne prikazejo tole noveobrane xnam-  
le med nami v' toli knjigi operviu. Temuj veliko  
Slovenskih knjig se je v' nazih števil x' njim

## PREDGOVOR.

I. V čem nabornost obstoji? Kaj je zadni konec ino hasek razodete vere?

Nabornost obstoji v spoznanji ino nauini, Boga častiti ino moliti. Zadni konec razodete vere je Božja čast. Hasek pa, kerega ljudje iz Božje vere imajo, je njihovo večno zveličanje, ino tudi se na zemli njihova naj večja sreča. Nikdo ne dvoji, da pravoverniki skoz razodeto nabornost večno zveličanje dosegnejo, ino da ona posebno na to stréxe; le tega vsaki ne razumi, kak Božja vera tudi se na zemli nas naj bole srečne naredi. To se zato more tu pokazati: Razveselénja puni navuki od Božje previdnosti, ker celi svet ino vso godénje na njem ravna, nas naredi z našim stanom, kaki si on koli bodi, dovolne. Božje zapovedi povisavajo pravo posvetno srečo mnogoterih uloveujih tovarstev se obujnski skos pokornost, kero ster-ta zapoved ne povel samo otrokom proti njihovim staršom, temoj tudi podloxnim proti njihovim naprejpostavlénim, ker so pozvani, naj pravo dovolnost uloveujega tovarstva išejo ino zderxavajo. Božje zapovedi povisavajo tudi pravo srečo vsakega uloveka se zaseb, da nam vse to oslobodijo, kaj k'pravi sreči ino dovolnosti slisi. Tak nam peta Božja zapoved oslobodi xiv-lénje, šesta pa med hixnimi zakonci zvestost, vsim vkup ino vsakemi zaseb dugo zdravje ino telne ino dušne moči, kere se skoz nečistost pokvarijo. Sedma nam oslobodi nazo last, os-

ma našo pouštenje. Devéta ino deséta pa nam naše xéle ino zroke mnogega zlega odderxáva.

II. Kak pridemo k' znanji Boxje vere? Kde se znajde kratki zapopádek prave naboxnosti?

K' znanji Boxjega razodenja, kero je vsake-mi Kristjani vediti potrébno, pridemo skos Katehizem, to je, skos knigo Kersansko-Katolskega navuka.

Tota kniga nas vuqí:

1. to, kaj vsaki Katolski Kristján imá verjéti;
2. to, kaj vsaki naj vqini, da bi se zveliqal.

To, kaj vsaki Katolski Kristján imá verjéti, se imenujejo verni navuki. To so navuki, kere za resne iméti moremo, qi si zveliqani biti xelimo.

To pa, kaj vsaki naj vqini, da bi se zveliqal, se velijo zaderxávanski navuki, ali zapovedi za našo zaderxávanje. Njih ne smejmo samo znati, temoq tudi spuniti nje moremo.

### 1. Verni navuki.

Naj imenitnézi verni navuki stojíjo v' apostolski véri; znajde pa se tudi xe v' ovih glavah Kersansko Katolskega navuka veq vernih navukov, poséбно v' glavi od svetih sakramentov. Naj imenitnézi verni navuki se kratko tak zapopádnejo:

- a) Boxjo bitje, njegove lastnosti. Predne duxnosti, kere se iz znanja Boxjih lastnosti nadájo.

Je en Bog; on je od samsebe naj popunéso, ino zato naše lubavi ino qasti naj vredné-

so bitje; on je stvoritelj, zadržavavec, ino lada-  
vec vsih reči, proti nam naj dobrotliveši, ino  
proti xalostnim grešnikom milostiven. Človek ga  
ne smej samo spoznati, krez vse lubiti ino njegovo  
volo spuniti; on se ga more tudi bojati, da je vsega-  
vedouji ino vse zna, da je naj svetési ino vse, kaj je  
hudo, odmetáva, ino kak naj praviqnési kastiga.

b) Predni razodéti navuki od treh  
Boxjih person.

Boxjo razodenje nas vuči, da so tri Boxje  
peršone edne naravi ino ednega bitja. Oča, Sin  
ino Sveti Duh; ono nas tudi vuči, da je Bog  
Oča vse stvoril, da je druga Boxja persona člo-  
vek postála, naj bi za naše grehe zadósta vpi-  
nila, nas skos svojo terplenje ino smert z' ne-  
beskim Očetom sprijaznila, od večnega pogub-  
lenja resila, nas krepost vučila, ino nam priklád  
za nasledovanje dala; da nas Bog Sveti Duh vu  
svetemi kersti, ino skoz vredno doségnenje drugih  
svetih sakramentov posvečáva, ali posvečenje  
v' nas pomnoxáva.

c) Od Kristusa sporouene pomoči k'  
našemi zveličanji.

Včlovečen Boxji Sin Kristus Jezus je pre-  
mišlavanje Boxjih zapovedi, molitbo ino svete  
sakramente kak pripomóči k' našemi zveličanji  
sporouil; on nas je sam moliti, ino tudi keršansko  
pravico skos to vučil, da nas je od hudega od-  
pominjal ino na dobro ali na krepost primarjal.  
On je tudi cirkvo, vidljivo zebránje svojih verni-  
kov spouél, kere vudi vsi tisti biti morejo, ki si  
zveličanje xelijo; on je poslal Svetega Duha,  
keri vso resnico vuči; on je obépal pri svojih  
vernikih ostati noter do konca sveta. Cirkva je  
stup ino terdina resnice, njej slísi oblást, dvojo-  
réči vu vernih ino zadržavanskih navukih raz-

louiti: ona imá Jezu - Krista za neviditnega, Rimskega papexa pa za viditnega vajvoda.

d) Od uloveujjega stana.

Perva dva ulovejka sta resen od Boga pravična ino po njegovi pripodóbi stvorjena; alipá skos svojvolno prelomljenje Boxje zapovedi sta se pohujšala. Dobremi sta se odvernula ino na hudo prevzela. Njujni greh je nas ob sveqégo milost spravil ino na hudo prenêsel. Mi se zato hudôbni otrôki na svet porodimo, ino se le skos sveti sakrament kersta otrôki ino prijateli Boxji ino vudi Kristusove cirkve postanemo. Skos kerst se prvih staršov greha ravno tak mijemo ino osnaximo, kak se skos sakrament pokóre od duga tistih grehov rezimo, kere po kersti vujinimo. Polek tega pa se le ostánemo duxni za naše grehe qasne kastige terpêti. Kastige pervega greha so mnogotére telne ino dusne texáve ino slabosti, posebno pa smert. Smert obstoji v' loqenji duze od tela. Ulovejja duza je qisti duh, bitje, kero v' nas misli ino voli. Naša duza je nevmerjoqa ino bode na vse veke xivéla. Ona bode potém, kak ulovek dobro ali hudo dela, po smerti playana ali kastigana. Tela mertvih ljudi bodo na konci sveta vstanule, vsako telo bode s' svojo dušo pa zedinjeno. Ludjé bodo tē vsi vkup od Jezu-Krista sojeni, ino dobili ali veqno playo v' nebésah, ali veqno kastigo v' pekli.

## 2. Zaderxávanski navuki.

Zaderxávanski navuki nas vuytjo, našo zaderxávanje tak ravnáti, da se Bogi dopádne.

### a) Od duxnosti.

Duxnosti so dela, kere smo duxni oprávlati. Obujnski navuk od naših duxnosti je v' desetih Boxjih zapovedah zapopádnjen. Neke posébné duxnosti pridejo tudi v' glavi od kerxanskega

vupanja, od svetih sakramentov, ino posebno v' glavi od Keršanske pravice naprej, ino se v' totih delih Keršanskega navuka razloxijo. Duxnosti pa se tudi tak razstaviti dajo: Duxnosti so mnogotere, najmreč: proti Bogi, proti sebi samemi, ino proti blixnemi. Tote so za vsakega, niéden ne smej biti v' njih nepodvujen.

### b) Predna zapoved Keršanskih zaderxávanskih navukov.

Predna zapoved Keršanskih zaderxávanskih navukov je: V'ini iz lubavi proti Bogi vse, kaj se Boxjim popunostam priméri, kaj se ti iz Boxjih popunosti dava za duxnost, ino kaj je po njegovi razodéti voli dostojno; v'ini, kaj Jezusov navuk veli, kaj tvojo lastno, resnúno, naj bolšo srečo, ino popuño dovolnost tvojega blixnega povišáva. Popusti vse, kaj je hudo. Lubi blixnega, kak sebe samega. Bodi kreposten.

### c) Kaj je krepost?

Keršansko krepost, od kere se v' navuki tište naboxnosti govori, nam kniga Keršanskega navuka tak popisè: Keršanska krepost, obujnski povédano, je dár, kerega Bog s' posvečéčo milostjo v' našo dušo vlejva, naj bi našo volo za take dela pripravil, kere so po Jezu-Kristovi zapovedi dostojne in večnega xivljenja vredne.

Krepost, v' obujnski besedi, je le edna, ino obstoji v' močni voli, brezi vsega izvzétja, Boxjim, Jezu-Kristovim, ino njegove cirkve zapovedam, ino tudi vestnemi poveljenji se pokorno skazati. Iz tote predne kreposti izhajajo vse posébnè kreposti, kere se po svojih spoučtñih zrokih ali Boxje, ali zaderxávanske kreposti velijo, ino od svojih mnogotérìh reči tudi mnogotère iména imájo.

## d) Kaj je pobožnost?

Ludje, ker so za Boga volo krepostni, se imenujejo pobožni. Pobožnost ne obstoji v lastnomisleh, zasebnem ino nepostenem življenji, temoj v preveni skerbi, to viniti, kaj se Bogi dopadne; pobožnost zato obstoji v opravljanji takih kreposti, za Boga volo, kere naj veko dobroto ulovejega tovarštva povisavajo. Vxivanje reji totega sveta je pobožnosti ne protivno; kajti pobožnost prepove le hudo vxivanje posvetnih reji.

## III. Kak se nabožnost more skazati?

Nabožnost, kak se je xe v' zauetki reklo, se more skos to skazati, da Boga spoznamo, uastimo ino molimo.

### 1. Kdo ima nabožnost?

Nabožnost ima le tisti, ker skaxe uast za Boga ino Boxje reji, ker v vsakem svojem uinenji ino popusenji Boga pred oymi ima, ker je preveno pripravljen ino maren, se po Boxji voli ravnati, ker Boga tak moli ino uasti, kak Bog moljen ino uasten biti ue. Is tega se vidi, da se nabožnost znotra ino zvuna more opravlati.

### 2. Kak se nabožnost znotra opravlja?

Znotra se nabožnost opravlja, u nad Boxjim razodenjom brez vsega dvojenja imamo dopadnenje, ino se tem, kaj cirkva razloji ino povelj, pokorno podloximo, se na Boga zanesimo ino ga ljubimo; u svojo serce k' Bogi povzdignemo ino ga za njegovo pomou prosimo, ino z' Boxjo pripomoujo vse zvesto delamo; u smo pripravljeni njemu sluxiti; u smo moyno k' redi, na njegovi naj svetesi voli imeti dopadnenje, ino jo zvesto spuniti.



### 3. Kak se nabožnost zvuha oprávla?

Zvuha se nabožnost oprávla skos popuno spunenje Božjih ino cirkvenih zapovedi, skos oživestno molitbo ino skos zvesto nazóqnost pri Božji sluxbi, kere naj imenitnési del pri pravovernikih v' altarskemi pripravjanji ino v' pravemih vxivanji svetih sakramentov, posebno Presvetega Rešnega Tela obstoji. Tudi moremo skos posluhanje Božje beséde ino skos branje pobožnih knjig nase znanje v' nabožnosti razširjavati, se na dobro primárjati ino skerbéti, da tega ne pozábimo, kaj smo se xe navuqili.

### 4. Pristava.

#### a) Zavolo vernih sluxebnikov ino duhovnikov.

Verne sluxebnike ino posebno duhovnike more Kristján, kak stexnike svetih sakramentov, kak take, ker pri Bogi za lustvo prosijo, kak vuqitele naj prednéših ino naj hasnovitnéših resnic drago poučuvâti. Cirkvene navade ino od cirkve za dobro spoznane pobožnosti more on za hvalovréde iméti ino ne zaniqavati. Pobožnosti pa ne smé v' lastnovólnih ino se dosta menje v' takih reqah iskati, kere ljubav proti blixnemi razxalijo, ali nas vu spunenji naših duxnosti odderxavajo.

#### b) Zavolo prave nabožnosti.

Prava nabožnost, s' kero se verne dela skazati ino posebno nase molitbe oprávlati morejo, obstoji pred vsim drugim vu qisto zebrani misli, pred Bogom brez radovolnega raztrošenja, ino tudi v' tem, da nase serca ino xele z' njim zedinimo.

## Z A P O P A D E K.

### **Vpелanje.**

#### **I. glava. Od vere.**

I. dél. Od Katolske vere.

II. dél. Od dvanajst delov vere.

#### **II. glava. Od vupanja.**

I. dél. Od Keršanskega vupanja.

II. dél. Od molitbe.

#### **III. glava. Od ljubavi.**

I. dél. Od Keršanske ljubavi.

II. dél. Od desetih zapovedi obujnski.

III. dél. Od desetih zapovedi zóseb.

IV. dél. Od cirkvenih zapovedi obujnski.

V. dél. Od cirkvenih zapovedi zóseb.

#### **IV. glava. Od svetih sakramentov.**

I. dél. Od svetih sakramentov obujnski.

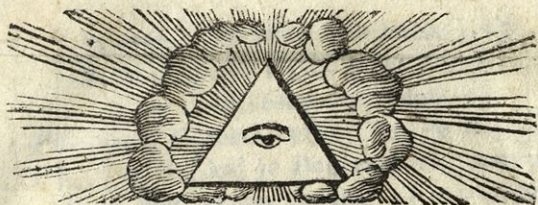
II. dél. Od zvetih sakramentov zóseb.

#### **V. glava. Od Keršanske pravice.**

I. dél. Od hudo-odstavlanja.

II. dél. Od dobro-ujnenja.

#### **Pristáva. Od stireh poslednih reji.**



## VUPELANJE.

---

*Pitanje.* Kaj se velí Katehizem?

*Odgovor.* Katehizem se velí podvujenje vu Kersansko-Katolškemi navuki; tak pà se obqinski tudi imenuje kniga, v' kerí se toti navuk zapopádne.

*Pit.* Vu kelikih glavah se Kersansko-Katolški navuk v' totemi Katehizmi razlôxi?

*Odg.* Kersansko-Katolški navuk se v' totemi Katehizmi v' petih glavah ino ední pristávi razlôxi.

*Pit.* Kak se tote petere glave imenujejo?

*Odg.* Tote pétere glave se imenujejo:

1. Vera.

2. Vupanje.

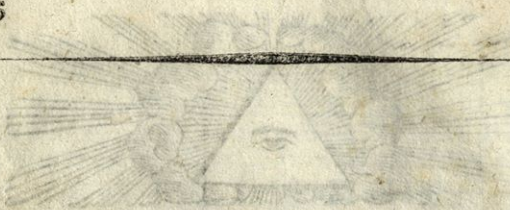
3. Lubav.

4. Sveti sakramenti.

5. Kersanska pravica.

*Pit.* Od qesa je pristáva?

*Odg.* Pristáva je od stireh poslednih reyj.



# I. G L A V A.

## O D V E R E.

---

### I. D E L.

#### O D K A T O L Š K E V E R E.

*Pit.* Kaj je vera Katolškega Kristjana?

*Odg.* Vera Katolškega Kristjana je Boxja luq, Boxji dár, od Boga v' naše serca vlejta moy, z'kero vse moyno ino nedvojno za resen imámo, kaj je Bog razodél, ino kaj Katolška cirkva verjéti vuqi, bodi si pisano, ali né.

*Pit.* Kaj se velí Keršansko - Katolški verjéti?

*Odg.* Keršansko - Katolški verjéti se velí vse za resen iméti, kaj je Bog razodél, ino kaj cirkva verjéti vuqi, bodi si pisano, ali né.

*Pit.* Je k' zveliqanji xe zadosta, da Katolški Kristján le v' serci verje, kaj je Bog razodél?

*Odg.* K' zveliqanji je ne zadosta, da Katolški Kristjan le v' serci verje, kaj je Bog razodél, on more tudi:

1. svojo vero skoz dela kazati, a)

2. kaj v' serci verje, qi je potrebno, tudi z' vustami oqivéstno spovedati. b)

*Pit.* Zakaj moremo verjéti, kaj je Bog razodél?

*Odg.* Verjéti, kaj je Bog razodél, moremo zato, da je Bog veqna resnica c) ino neskonqana mudrost, kera ne kani, ino se tudi ne dá kaniti.

*Pit.* Od kod znamo, kaj je Bog razodél?

*Odg.* Kaj je Bog razodél, znamo iz pisane ino nepisane Boxje beséde.

*Pit.* Kaj razumimo skos pisano Boxjo besédo?

*Odg.* Skos pisano Boxjo besédo, kera se tudi sveto pismo veli, razumimo zebranje tistih knjig, kere so s' pripomoujo Svetega Duha od svetih moxov spisane, ino kak take od Katolske cirkve spoznane ino razloxene.

*Pit.* Kaj razumimo skoz nepisano Boxjo besédo?

*Odg.* Skoz nepisano Boxjo besédo, kera se tudi vustno rojenje veli, razumimo tiste verne ino zaderxavanske navuke, kere so apostoli ali iz

a) Kaj hasne, moji brati! qi kdo reqe, da imá vero, pa ne imá dél; jeli bode ga vera zmogla zveliqati? Jak. II. 14. Ravno kak je telo brez duše mertvo, tak je vera brez dél mertva. Jak. II. 26.

b) S' sercom se verje k' pravici, verna spoved z' vustami pa postáne na zveliqanje. Rim. X. 10.

c) Spouétek tvojih beséd je resnica. Ps. CXVIII. 160.

Jezu - Kristovih vust sami ũuli, ali po vuŕenji Svetega Duha oznanuvali, ne pà zapisali.

*Pit.* Kde se vustno roŕenje zderxi?

*Odg.* Vustno roŕenje se v' Katolŕski cirkvi samo, prevéno, zvesto ino nepogubleno zderxi.

*Pit.* Zakaj Katolŕski Kristjån verje cirkvi?

*Odg.* Katolŕski Kristjån verje cirkvi, ũi kaj verjéti vuŕi, bodi si pisano, ali né; da je Kristus cirkvo slišati zapovédal, d) kera je stup ino terdína resnice. e)

*Pit.* Je vera vsakemi ũlovéki, keru ũé zveličan biti, potrebna?

*Odg.* Vera je vsakemi ũlovéki, keru ũé zveličan biti, potrebna; kajti brez vere je ne mogóŕno, se Bogi dopadnuti. f)

*Pit.* Kaj more vsaki ũlovek, kda k' razumi príde, k' zveličanji potrebno znati ino verjéti?

*Odg.* Vsaki ũlovek, kda k' razumi príde, more k' zveličanji potrebno znati ino verjéti:

1. Da je en Bog.

2. Da je Bog praviŕen sodec, keru dobro plaŕa, hudo kaŕtiga. g)

d) Kdo vás sliša, sliša mene. Luk. X. 16. ũi pà kdo cirkve ne sliša, ga iméj za nevernika ino oŕitnega greŕnika. Mat. XVIII. 17.

e) Cirkva xivega Boga je stup ino terdína resnice. I. Tim. III. 15.

f) Brez vere je nemogóŕno se Bogi dopadnuti. Hebr. XI. 6.

g) Kdo ũé k' Bogi príti, more verjéti, da je, ino da tiste, keru ga íŕejo, plaŕa. Hebr. XI. 6.

3. Da so tri peršone ednega bitja ino edne naravi, Oqa, Sín ino Sveti Duh. h)
4. Da je druga Boxja peršona űlovek postála, naj bi nas skos smert na krixí odresíla ino veqno zveliqala. i)
5. Da je űloveqja duša nevmerliva. j)
6. Da je Boxja milost k' zveliqanji potrebna, k) ino da űlovek brez Boxje pomóqi nikaj najemnega k' veqnemí xivlenji vqiniti ne zmore. l)

*Pit.* Kaj je Boxja milost?

*Odg.* Boxja milost, kera je k' zveliqanji potrebna; ino bres kere űlovek nikaj najemnega k' veqnemí xivlenji vqiniti ne zmore, je znotrénji Boxji dár, kerega Bog razumnim stvaram brezi njihove zasluxbe podelí.

h) Troje njih je, ki svedoqijo na nebi: Oqa, beseda ino Sveti Duh; ino totih troje je edno. I. Joanes V. 7.

i) Zato je on srednik novega zakona, da naj skoz njegovo smert, kera je na odrešenje tistih prestopnosti zmes prišla, kak so v' preminoqemi zakoni bile, vsi, ki so pozváni, dobíjo ponovleno obêqanje veqnega zveliqanja. Hebr. IX. 15.

j) Ne bojte se tistih, kerí telo moríjo, duše pa vmorití ne zmorejó; temoq bojte se véq tistega, kerí zná dušo ino telo v' pekel pokonqati. Mat. X. 28. Prah pa pride k' svoji zemli, od kere se je vzél, ino duša pa se obêrne nazaj k' Bogi, kerí jo je dal. Pred. XII. 7.

k) Brez mene ne zmorete nikaj vqiniti. Joanes XV. 5.

l) Ne, kak da bi mí kaj od sebe, kak od samsebe misliti zmogli; temoq kaj zmoremo, je od Boga. II. Kor. III. 5.

*Pit.* Kaj je vsakemi Katolskemi Kristjani znati zapovedano?

*Odg.* Vsakemi Katolskemi Kristjani je znati zapovedano: m)

1. Apostolska vera. n)

2. Gospodova molitba. o)

3. Deset Bozjih ino pet cirkvenih zapovedi. p)

4. Sedem svetih sakramentov. r)

m) Vsaki Kristjan je zapopadek tu imenuvanih delov xe zato znati duxen, da ima na sebi duxnost, to verjeti ino qiniti, kaj tu naprej pride; tudi pa se znajdejo oqivestne zapovedi, kere nam besede totih delov znati povelijo. Najmreq:

n) Tisti, kerl qejo biti kerxeni, se morejo apostolsko vero navuqiti ino jo zadni tleden v' qetertek xkofi naprej moliti. Od posveq. razloq. 4 kan. 58.

o) Vi imate tak moliti: Oqa nax, kerl si v' nebesah i. t. d. Mat. VI. 9.

Duhovniki imajo vernike opominjati, da se naj apostolsko vero ino Gospodovo molitbo navuqijo; tistim, kerl to zamudijo, naj mexniki post ino druge pokorne dela nalagajo. Mogunt. cirk. zbor v' leti 813 kan. 45.

p) Peti Mediolanski cirkveni zbor naroci S. Karela Baromea povelil: Kdo vsih delov apostolske vere, tudi Bozjih ino cirkvenih zapovedi, kere so nam pod veliko duxnostjo naloxene, ravno kak tudi oqenasa na pamet ne zna, naj mexnega grehov odpovedanje ne bi naqi dobil, kak qi obeqa, da bode marno skerben, se to navuqiti.

r) Tretji kanon Arelatenskega cirkvenega zbora v' leti 815 povelil: Od kersta ino skrivnosti svete vere naj



## 5. Keržanska pravica. s)

*Pit.* Kde je to, kaj Katolški Kristján imá verjéti, zaderxáno ?

*Odg.* Kaj Katolški Kristján imá verjéti, je v' apostolski veri zaderxáno, kera se tak moli: Verjem na Boga Oqéta, vsegamogounega stvarnika neba ino zemle. Ino na Jezu-Krista njegovega edinorójenega Sína, našega Gospoda, kerí je spojét od Svetega Duha, rojen iz Marie Divíce, terpél pod Poncjom Pilatom, krixan bil, vmerel, pokópan, stopil v' predpêkel, na trétji dén od mertvih vstanul, v' nebésa šel, sedí na desnici vsegamogounega Boga Oqéta, od ondod bode prišel sodit xivih ino mertvih. Verjem na Svetega Duha. Sveto Keržansko Katolško cirkvo. Obqinstvo svet-

vsaki predni škof svoje podloxne škofe marno ino skerbno opominja, da bi vsaki iz njih mešnike, ino tudi lustvo svoje škofie od sakramenta kersta dobro podvuqil, ino totega podvuqenja ne zamudil.

Is skrivnostnih navukov svetega Ciríla se skaxe, da so kerženíki tudi v' tém, kaj druge sakramente dojde, mogli biti podvuqeni.

Zapovedi totih cirkvenih zborov so se poqasem v' Katolški cirkvi tak obqinski zaqéle zderxávati, da, qi ravno so se one v' zaqétki le za posébné cirkve dale, so zadnij moq obqinskih zapovedi dobile.

s) Hudemi se odverni ino delaj dobro. I. Petr. III, 11.

nikov. Odpusanje grehov. Vstaneenje mesa.  
Ino večno življenje. Amen.

*Pit.* Keliko delov ima apostolska vera?

*Odg.* Apostolska vera ima dvanajst delov.

## II. D É L.

### OD DVANAJST DELOV APOSTOLSKE VERE.

#### §. 1. Od prvega dela apostolske vere.

*Pit.* Kak se veli prvi del apostolske vere?

*Odg.* Prvi del apostolske vere se veli: Verjem  
na Boga Očetá, vsegamogópnega stvarnika  
neba ino zemle.

#### a. O d B o g a.

*Pit.* Keliko je Bogov?

*Odg.* Bog je le eden, ɣ) ker je od sebesamega  
naj popolnéšo bitje. z)

- 
- ɣ) Sluŕaj Izrael! Gospod naš Bog je edini Gospod.  
Devt. VI. 4. Jas sem Gospod, ino ováqi je nikdo ne  
vêq; zvon mene je ne Boga. Iza. XLV. 5. Mi imámo  
le ednega Boga, Očetá, od kerega so vse reqi, ino  
keremi sluŕimo, ino ednega Gospoda Jezu-Krista, skos  
kerega so vse reqi, ino mi skoz njega. I. Kor. VIII. 6.  
z) Iz njega, skoz njega ino vu njemi so vse reqi. Njemi  
bodi qast na veke. Amen. Rim. XI. 36. Gospod!

*Pit.* Kere Boxje lastnosti si imámo posébnó zapomniti ?

*Odg.* Tote Boxje lastnosti si imámo posébnó zapomniti :

1. Bog je večen, x) on je vsikdar bil, je zdaj, ino vsikdar bode.

2. Bog je čistí duh, t) bitje, kero imá najpopunéši razum ino najbolšo volo, ne pá tela.

3. Bog je vsegavedóqi, u) on vé vse, kaj je preminóqo, nazóqno ino bodóqo ; on zná naše naj skrivnéše misli, ino se zato ne dá kaniti.

4. Bog je naj mudréši ; v) on ravná vse na doségnenje svojega konca, ino si k'tem' zbira naj prikladnéše naqine.

5. Bog je vsegamogóqen ; y) on je nebo, zemlo

tebi je nikdo ne ednáki : ti si velíki ino tvojo imé je veliko ino mogóqno. Jer. X. 6.

x) Prejdoq, kak so gore narejene ino zemla z' svojim okrugom stvorjena, si tí, o Bog! od vék do vék. Ps. LXXXIX. 2. Veqnemi krali, nevmerlivemi, nevidítnemi, edínemi Bogi bodi qast ino slava od vek do vek. Amen. I. Tim. I. 17.

t) Bog je duh. Joan. IV. 24.

u) Pred njim je niedna stvár ne skrita, temoq vse reqi so gole ino svetle pred oqmi tega, od kerega govórimo. Hebr. IV. 13. Gospod pregléda vse serca, ino razumi vse misli naših duq. I. Paral. XXVIII. 9.

v) O Gospod! kak velike ino imenitne so tvoje déla ti si vse mudro sporédil. Ps. CIII. 24.

y) Gospod je vse, kaj je htél, stvoril, kak na nebi,

ino vse, kaj koli se znajde, stvoril, njemu je ne nikaj nemogójno.

6. Bog je vseganazójen; a) on je povsódi, na nebi ino zemli.

7. Bog je naj svetéši; b) on ué ino lubi le dobro, ino odmetáva hudo. c)

8. Bog je naj resniqnéši; d) ino naj zvestéši; on zato ne more lagati, e) neti kaniti.

9. Bog je nepremenéši; f) on je od vék do vék vu sebi ednáki.

- tak na zemli, v' morji ino vu vsih globoqinah. Ps. CXXXIV. 6. Bogi je nikaj ne nemogójno. Luk. I. 37.
- a) Jeli misliš, reče Gospod, da sem jas le Bog na bližem ino né tudi Bog na dali? Jeli bode se qlovek v' keremi skrivnemi strani tak skriti zmogel, da gajas ne bom vidil? reče Gospod. Jeli sem ne jas tisti, ker je nebo ino zemlo napunil? reče Gospod. Jerem. XXIII. 23 — 24. Kam bom pred tvojim duhom odisel, ali kam bom pred tvojim obliújom odbéxal? Či stopim gor v' nebo, te si ti tam; qi pojdem dol v' pekel, te si ti tudi tam. Ps. CXXXVIII. 7 — 8.
- b) Jas sem Gospod vas Bog. Bodte svéti, da sem jas tudi svéti. Lev. XI. 44.
- c) Ti zametavávas vse, ker nepravíco delajo. Ps. V. 6.
- d) Bog je ino ostáne resniqn: vsi ljudjé pá so laxlivci. Rim. III. 4. Vse tvoje poti so resnica. Ps. CXVIII. 151.
- e) Bog je ne, kak qlovek, da bi lagal; tudi ne, kak enega qlovéka sín, da bi ga kaj xalostilo. Či on kaj reče, jeli tega ne bode vqinil? Či je kaj povedal, jeli tega ne bode spunil? Num. XXIII. 19.
- f) Jas sem Gospod, ino se ne premenim. Malah. III. 6.

10. Bog je naj bolši, g) ne samo sam v' sebi, ino od sebe samega naj popunéso, naj bolšo bitje; temoq on je tudi naj bolši, ali naj dobrotlivnéši h) proti svojim stvaram! vsako dobroto imámo zraven, ali nezraven od njega.

11. Bog je naj milostivnéši; i) on nam odpusti naše grehe.

12. Bog je naj praviqnéši; j) on plaqa dobro, ino kařtíga hudo. k)

**Pit.** Keliko je Boxjih peršon?

**Odg.** Boxje peršone so tri. l)

g) Nikdo je ne dober, kak lé Bog. Luk. XVIII. 19.

h) Hvalte Gospoda; kajti Gospod je dobrotlivi. Ps. CXXXIV. 3. Kaj imaš, kaj si ne dobil? Ino qi pá si dobil, kaj se hvališ, kak ne bi dobil? I. Kor. IV. 7.

i) O ti ladajóqi Gospod ino Bog! ker si milostiven, dobrotlivi, poterplivi, velikega smilenja, ino resniqen. Eksod. XXXIV. 6.

j) Boxje dela so popune, ino vse njegove poti so praviqno razsódenje. Bog je zvesti brez vse hudobnosti, praviqen ino sercovestni. Devt. XXXII. 4.

k) Ti pá si zbiráš po tvojémi oterdenemi ino nepokórnemi serci serdno blago na dén serda ino razodénja praviqne Boxje sodbe, ker bode vsakemi po njegovih delah plaqal. Rim. II. 5—6.

l) To je, tri, kere so med sobo razloqene, skoz lastne iména, ino tudi skoz posébné dela ino opravila. Lastne iména treh Boxjih peršon se vediti dajo: Mat. XXVIII. 19. Kerstite nje v'iméni Oqeta, Sína ino Svetega Duha. I. Joan. V. 7. Tri so, ker na nebi svedoqijo, Oqa, beséda ino Sveti Duh. Posébné dela

*Pit.* Odkod znamo, da so tri Boxje persone?

*Odg.* Da so tri Boxje persone, znamo iz svetega pisma.

*Pit.* Kaj se vsaki totih treh Boxjih person prilága?

*Odg.* Vsaki totih treh Boxjih person se prilága:

1. Boxja nárav, m) ino bitje.

2. Boxje lastnosti.

3. Boxjo imé.

4. Boxje dela.

5. Boxja qást. n)

ali opravila treh Boxjih person se vediti dajo: Mat. III. 16 — 17. Kda pá je Jezus bil keršen, je preci stopil iz vode; ino glej, nebo se je pred njim odpêrlo ino on je vidil Boxjega Duha, kak goloba dol priletéti ino na se priti; ino glej, dal se je glas iz neba slišati: Toti je moj lubleni Sin, na keremi imám dopadnenje. I. Petr. I. 2. Keri so po previdnosti Boga Oqéta izvoleni, naj bi posvečenje Svetega Duha dobili, pokorni bili ino z' Jezu - Kristovo kervjo okropleni postali. II. Kor. XIII. 13. Milost našega Gospoda Jezu - Krista lubav Boxja ino obqinstvo Svetega Duha bodi z' vami vsimi.

m) Nárav ino bitje se velí zavjétek tistih lastnosti, ker se reqam ednega spola primérijo. Kak hitro ali je posvedóqeno, da vsaka treh Boxjih person ednáke lastnosti ali Boxje popunosti imá, se is tega tudi poterdi, da vse tri le edno narav ino bitje imájo.

n) Niéden, kerí na Boga le verje, ne dvojí, da Bogi Oqéti Boxje lastnosti, Boxje iména, Boxje dela ino Boxjo qevénje slívi. To ali ne treba nad Bogom Oqé-

## *Pit.* Kak se tri Boxje peršone zoseb imenujejo?

tom, temoq le nad Bogom Sínom, ino Bogom Svetim Duhom posvedoqeno biti. Ino za toti obé peršoni imámo pridóqe svedoqstva:

Drugi Boxji peršoni Bogi Síni se prilágajo:

### A. Boxje lastnosti ali popolnosti.

1. Vsegamogoqnost. Mat. XXVIII. 18. Meni je dana vsa oblást na nebi ino na zemli. Joan. I. 3. Vse reqi so skoz njo (skoz besédo, skoz Boxjega Sína) stvorjene, ino nikaj tega, kaj je stvorjeno, je ne brez nje storjeno.

2. Vsegavedoqnost. On je znál, kaj je premínulo: Xivljenje Samaritanske xene. Joan. IV. 18—19. On je znál nazoqno, kaj je bilo drugim zatájeno: Zaderxánje Natanaelovo. Joan. I. 48.

Drovníq v' ribjih qobah. Mat. XVII. 26. Oslico z' njenim xrebetom. Mat. XXI. 2. Misli ino naprejvzétje vsih ludi. Luk. XI. 17. Judaxovo naprejvzétje, Joan. XIII. 11. On je znal tudi bodoqo Petrovo zatájanje. Mat. XXVI. 34. Pobég ino pohujšanje svojih jogrov. Mat. XXVI. 31. Svojo terplénje, smert ino stanénje. Luk. XVIII. 31. 32. 33. Porušenje Jeruzalema. Mat. XXIV. 2.

3. Vseganozoqnost. Mat. XXVIII. 20. Jas sem vsikdar pri vas noter do konca sveta.

4. Da obqinski reqemo, je on imél vse Boxje lastnosti: V' njemi prebiva popolnost Boxanstva. Kolos. II. 9.

### B. Boxje iména.

Joan. I. 1. V' zaqetki je bila beséda, ino beséda je bila pri Bogi, ino Bog je bila beséda. Rim. IX.

5. Keri so od prvih Oqákov rojeni, iz kerih je po mesi prišel tudi Kristus, ki je Bog krez vse, ino

**Odg.** Tri Boxje peršone zoseb se imenujejo, prva Bog Oča, druga Bog Sin, tretja Bog Sveti Duh.

na vse veke blagoslavljen. I. Joan. V. 20. Mi tudi znamo, da je Boxji Sin prišel ino nam razum dal, da naj pravega Boga spoznamo ino se v' njegovem Sini najdemo. Toti je pravi Bog ino večno življenje.

**C. Boxjo veršenje.**

Mat. XXVIII. 19. Kerstite nje v' iméni Očeta, Sína ino Svetega Duha. Skos kerst se Kristjáni na veršenje Sína ino Svetega Duha ravno tak, kak na veršenje Očeta posvetijo. Joan. V. 23. Da naj vsi v'astijo Sína ravno tak, kak v'astijo Očeta. Kdo pá Sína ne v'asti, tisti ne v'asti tudi Očeta, keriga je poslal. Filip. II. 5 — 11. Vi bi mogli misliti, kak Kristus Jezus, da je Boxjo narav imél, si je ne nikaj luckega svojíl, kda se je za Boga naprej dával. Zato ga je Bog zvisal ino jemi dal imé, kero je krez vse iména, naj bi se pred Jezusovim iménom vsako koleno v'nebesah, na zemli ino pod zemlo priklanjalo ino vsi jeziki spoznali, da je Gospod Jezus Kristus vu v'asti Boga Očeta. Hebr. 1. 6. Ino pá, kda svojega pervorojenega na svet pripéla, reče: Vsi Boxji angeli ga naj molijo.

Tretji Boxji peršoni Svetemi Duh se prilágajo:

**A. Boxje lastnosti ino popunosti:**

1. Vsegavednost. I. Kor. II. 10 — 11. To pá nam je Bog skos Svetega Duha razodél; kajti Duh vse prevé, tudi velike Boxje skrivnosti. Zato tudi nikdo ne zná, kaj je v' Bogi, kak le Boxji Duh.
2. Vseganazoqnost ino vsegamogóqnost. I. Kor. XII.



## Pit. Kak se tri Boxje peršone med sobe razloquijo ?

---

3 — 11. Gospoda Jezusa nikdo ne more izgovoriti inaqi, kak skos Svetega Duha. — Dári so resen mnogotéri; ali Duh pà je le eden. — Tudi opravila so mnogotére; alipà Gospod je le eden, kerí vse vu vsih oprávla. — To vse oprávla ravno tisti Duh, kerí vsakemi dáva, kak qé. Da so Boxje lastnosti ne razlóqlive, zato jemi tudi ove slivijo, da jemi skos posvedoqenje vsegavednost, vsegamogouqnost, ino vseganazouqnost slivijo.

### B. Boxjo imé.

Apost. djanje. V. 3 — 4. Zakaj pà je satan tvojo serce prevzél, da Svetemi Duhi naprej laxev? — Ti si ne ludém, temoq Bogi naprej lagal. I. Kor. III. 16. Jeli ne znate, da ste Boxja cirkva, ino da Boxji Duh vu vas prebiva? I. Kor. VI. 19. Ali ne znate, da so vaši vudi cirkva Svetega Duha, kerí je vu vas.

Iz tega se sklène, da je Sveti Duh Bog; kajti, kak pà bi se ovaqi za tega volo, da Sveti Duh v' Kristjáníh prebiva, Kristjání Boxja cirkva imenuvali?

### C. Boxje opravila.

I. Kor. XII. 1. 6. 11. Od duhovnih dárov pà vas, lubi brati! qém to podvuqiti: — Opravila so mnogotére; Gospod pà je le eden, kerí vse vu vsih oprávla. To vse pà oprávla ravno tisti edini Duh, kerí vsakemi dáva, kak qé.

### D. Boxjo qešenje.

Mat. XXVIII. 19. Kerstite njé v' iméni Oqéta, Si na ino Svetega Duha. Skos kerst bodo Kristjání na qešenje Svetega Duha ravno tak posvéqeni, kak

*Odg.* Tri Boxje peršone se med sobo tak razlo-  
 ujo: Oqa je od sebe samega od vék. o) Sin  
 je od Oqéta od vék rojen. p) Sveti Duh is-  
 hája od Oqéta ino Sína zraven od vék. r)

*Pit.* Kere dela se vsaki Boxji peršoni zoseb pri-  
 lágajo ?

*Odg.* Vsaki boxji peršoni se zoseb tote dela pri-  
 lágajo :

Oqéti stvorítba. s)

Sini odrésenje. 8)

na qešénje Oqéta ino Sína, II. Kor. XIII. 13. Mi-  
 lost našega Gospoda Jezu - Krista, Boxja ljubav ino  
 obqinstvo Svetega Duha bodi z' vami vsimi. Amen.  
 Z' totimi besédami je blagoslavlil Pavel Korintane.  
 Bilo pá je zápovedauo, Num. VI. 23. 24. lustvo  
 le skoz nazávanje Boxjega iména blagoslávlati. Sve-  
 ti Duh more ali Bog biti, da je Pavel, ker je za-  
 povedi tak veden bil, pri blagoslávlanji tudi imé  
 Svetega Duha nazával.

o) Oqa je od nikoga ne stvorjen, ne spojét, ne rojen.  
 Vera S. Atanazla.

p) Gospod je k' meni rekel: Ti si moj Sin, dnes sem  
 té naródil. Ps. II. 7.

r) Kda pá bode prišel odxalitel, ker od Oqéta is-  
 hája ino kerega bom vam v' Oqétovemi iméni poslal.  
 Joan. XV. 26. Kda pá bode Duh resnice prišel —  
 on bode mene veliqéstil; kajti on bode od mene dobi-  
 val ino vam oznanuval. Joan. XVI. 13 — 14.

s) Verjem na Boga Oqéta vsegamogounega stvorítela  
 neba ino zemle. Apost. vera.

8) Mi zato skoz njegovo milost ino skoz odrésenje, kero

Svetemi duhi posvečénje. z)

*Pit.* Kak se tri Boxje persone vkup imenujejo?

*Odg.* Tri Boxje persone vkup se imenujejo presveta Trojica.

*Pit.* Skos kaj Katolski Kristján spové presvéto Trojico?

*Odg.* Katolski Kristján spozna presvéto Trojico skoz znamenje svetega krixa, da pri krixodelanji vsako totih treh Boxjih person izrèçe:

*Pit.* Kaj spozna Katolski Kristján verh tega skoz znamenje svetega krixa?

*Odg.* Verh tega spozna Katolski Kristján skoz znamenje svetega krixa, da nás je Jezus Kristus skos svojo smert na kixi odrésil.

*Pit.* S' kero roko se narédi krix?

*Odg.* Krix se narédi z' desno roko s' poznamlanjom na teli, vustah ino persah, rekóu: V iméni Boga † Oqéta, ino † Sína, ino Svetega † Duha. Amen.

## b. O d s t v o r i t b e.

*Pit.* Kdo je vse stvoril?

*Odg.* Bog je nebo, zemlo ino vse, kaj se znajde, stvoril. x)

se je skoz Jezu - Krista zgodilo, milostno postanemo opravičeni. Rim. III. 24.

z) Vi ste skoz Duha našega Boga posvéčeni. I. Kor. VI. 11.

x) V' zaqétki je stvoril Bog nebo ino zemlo, Gen. I. 1.

*Pit.* Kaj poméni beseda stvoriti?

*Odg.* Beseda stvoriti poméni, iz ničesa kaj narediti.

*Pit.* Kere so naj imenitnéše Boxje stvari?

*Odg.* Naj imenitnéše Boxje stvari so angeli ino ljudjé.

*Pit.* Kaj so angeli?

*Odg.* Angeli so qisti duhi, t) kerí imájo razum ino volo, ne pá tél.

*Pit.* Zakaj je Bog angele stvoril?

*Odg.* Bog je angele stvoril, naj bi ga qastili, lubili ino molili, njemi sluxili, u) ino ludi branili. v)

*Pit.* Kak je Bog Angele stvoril?

*Odg.* Bog je angele vu svoji milosti, ino z' mnogimi popunostami stvoril.

*Pit.* So vsi angeli v' Boxji milosti ostáli?

*Odg.*

Skoz Gospodovo besédo se je nebo vterdilo; vsa nebna moy je od Duha njegovih vust. Ps. XXXII. 6.

t) Tvoje angele narédix ti, kak vetre ino tvoji sluxêbniki so ognenemi plaméni ednáki. Ps. CIII. 4. Kerí blaxene duhe za svoje angele, ino ognéne plaméne za svoje sluxebnike narédi. Hebr. I. 7.

u) Hvalte Gospoda vsi njegovi angeli, kerí ste velike moyi, njegove poveljenja oprávlati, njegovemi glasi ino njegovim zapovedam pokorni biti. Ps. CII. 20.

v) On je svojim angelom za tebe volo zapovádal, naj té na vsih potah obránijo. Ps. XC. 11. Gospodov angel

**Odg.** Dosta angelov je Boxjo milost skož greh prevzétnosti zgubilo. u)

**Pit.** Kak je Bog prevzétne angele pokastigal?

**Odg.** Prevzétne angele, ker se vrage imenujejo, je Bog na veke zavèrgel ino v' pekel zasunul. a)

**Pit.** Kere so po angelih naj imenitnése Boxje stvari?

**Odg.** Naj imenitnése Boxje stvari po angelih so ljudjé.

**Pit.** Is qesa obstojijo ljudjé?

**Odg.** Lujjé obstojijo is tela ino is nevmerlive duze, b) kera je po Boxji pripodobí c) stvorjena.

**Pit.** Zakaj je Bog ljudi stvoril?

gel se bode okoli tistih vstávlal, ker se ga bojijo, ino jé bode rexil. Ps. XXXIII. 8.

u) Glej, tudi tisti, ki so njemi slaxili, so ne stanovitni bili; kajti vu svojih angelih je hudóbnost najsel. Job. IV. 18.

a) Bog je angelov, ker so grešili, ne pomilil, temou nje s' peklenskimi lanci v' pekel potegnul ino na te-xávenje predal, naj bi se na sodbo sranili. II. Petr. II. 4.

b) Gospod Bog je qlovéka iz jilovae zemle spodóbil ino dusko xivlénja na njegovo obliqje dehnul; tak je qlovek oduxen ino oxivlen postal. Gen. II. 7. Posvedojenje, da dusa ne vmerje, gléj str. 19 j)

c) Bog je qloveka po svoji pripodobí stvoril. Po Boxji pripodobí ga je stvoril. Gen. I. 27.

**Odg.** Bog je ljudi stvoril, naj bi ga spoznali, d) uastili, e) lubili, f) molili, njemi sluxili, pokórni bili, ino se zveliqali. g)

**Pit.** So ljudjé Bogi pokórni ostali?

**Odg.** Xe prvi ulovek Adam je bil s' svojo xeno Evo Bogi nepokóren.

**Pit.** Kak je prvi ulovek Bogi nepokóren postal?

**Odg.** Prvi ulovek je v' raji z' dreva sád jél, kerega jemi je Bog prepovédal, ino se skos to zagrésil. h)

**Pit.** Je toti greh samo pervemi ulovéki škodil?

**Odg.** Toti greh je ne škodil samo pervemi ulovéki, temou tudi nam, keri smo od njega rojeni; ino nam je uasno i) ino veyno smert, ino mnoge druge texáve na teli ino duxi naredil.

d) To pá je veyno xivlénje, da naj tebe samega pravega Boga spoznajo. Joan. XVII. 3.

e) Jas sem tisti, kerj sem vsakega, ki mojo imé nazáva, na mojo uást stvoril. Iza. XLIII. 7.

f) Lubi Gospoda tvojega Boga iz celega tvojega serca, iz cele tvoje duxe, ino is cele tvoje misli. Mat. XII. 37.

g) Bog ué, naj vsi ljudjé zveliqani postanejo ino k' znanji resnice pridejo. I. Tim. II. 4.

h) Gen. III. 6.

i) Ravno kak je greh skoz ednega ulovéka na toti svét prisel ino skoz greh tudi smert, tak je smert prišla na vse ljudi skoz tistega, v' keremi so vsi grexili, Rim. V. 12.

**Pit.** So ljudje tudi, kak prevzétni angeli od Boga na veke zaverxeni?

**Odg.** Ljudje so ne, kak prevzétni angeli od Boga na veke zaverxeni.

**Pit.** Kaj je obêqal Bog na odresénje zavolo greha zaverxenih ljudi?

**Odg.** Bog je na odresénje zavolo greha zaverxenih ljudi obêqal poslâti odresitela, (j) ker je tudi Mesias imenuvan.

## §. 2. Od drugega dela apostolske vere.

**Pit.** Kak se veli drugi del apostolske vere?

**Odg.** Drugi del apostolske vere se veli: Ino na Jezu-Krista njegovega edinorojenega Sina našega Gospoda.

**Pit.** Kdo je Jezus Kristus?

**Odg.** Jezus Kristus je:

1. Edinorojen Sín Boga Oujéta. k)

2. Bog ino ulovek vkup. l)

j) Med tobo ino xeno, ino med tvojim ino njenim rodom qém sovraxtvo narediti: ona bode tebi tvojo glavo razdružnula, ino ti boš njo po njenih petah zalezával  
Gen. III. 15.

k) Bog je svét tak lubil, da je svojega edinorojenega Sina poslal. Joan. III. 16.

l) Nam je malo dete rojeno, ino se imá udovitni, veliki svétnik, Bog imenuvâti. Izaia. IX. 6. Je eden

**3. Nas Gospod, m) zapovednik ino vuqitel n)  
Pit. Kaj se veli beséda Jezus?**

**Odg. Beséda Jezus se veli teliko, kak zveliqar.**

**Pit. Zakaj se Jezus imenuje zveliqar?**

**Odg. Jezus se imenuje zveliqar zato, da se je nam skoz njega zveliqanje nagodilo, ki nas je od dnga ino kastige greha, veqne smerti odrésil. o)**

**Pit. Kak se se Jezus nadále imenuje?**

**Odg. Jezus se se tudi imenuje Kristus, to je teliko, kak pomázan. p)**

**Pit. Zakaj se Jezus Kristus imenuje edinorojen Boxji Sín?**

Bog ino srednik med Bogom ino ludmi, najmreq ulovek Kristus Jezus. I. Tim. II. 5.

m) Meni je dana vsa oblást na nebi ino na zemli. Mat. XXVIII. 18. Vi me imenujete vuqitela ino Gospoda, ino prav govorite, kajti to sem. Joan. XIII. 13.

n) Gospodov duh je nad meno, zato me je pomázal ino poslal, sirótam od Boga dobro oznanuváti. Luk. IV. 18. Izaia LXI. 1. Milost Boga nasega zveliqara se je vsim ludem prikázala ino nas podvuqila, naj se brezboxnosti ino vsim posvetnim xelam odpovémo, trezno, praviqno, ino poboxno na totemi sveti xivimo ino blaxeno vupanje ino bodóynost qasti velikega Boga ino nasega zveliqara Jezu-Krista qakamo. Tim. II. 11—13.

o) Ona bode sina porodila, kerega naj Jezusa imenujex; kajti on bode svojo lustvo njihovih grehov odrésil. Mat. I. 21.

p) Kak je Bog Jezusa Nazarenskega s' svetim Duhom ino z' mojqjo pomázal. Apost. djanje X. 38.



**Odg.** Jezus Kristus se imenuje edinorojen Boxji Sin zato, da je edini, ker je od svojega nebeskega Očeta od vék rojen.

**Pit.** Kak je Jezus Kristus Bog ino človek vkup?

**Odg.** Jezus Kristus je Bog ino človek vkup, da je Bog od vék, ino da je človek v' qasi postal. r)

**Pit.** Kak je Jezus Kristus Bogi Očeti ednaki?

**Odg.** Jezus Kristus je svojemi nebeskemi Očeti, kak Bog vu vsih lastnostah ednaki; s) alipà kak človek jemi je ne ednaki, temou menje. 8)

**Pit.** Zakaj se imenuje Jezus Kristus naš Gospod?

**Odg.** Jezus Kristus se imenuje naš Gospod, da je Bog ino naš odrešitel.

**Pit.** Zakaj je Boxji Sin človek postal?

**Odg.** Boxji Sin je človek postal, naj bi naš skos svojo smert na kixi odréšil ino zveličal. z)

r) Zato je Bog svojega Sína poslal, ker je bil od xene rojen ino zapovedi podloxen, naj bi tiste, ker so bili pod zapovedjo, odréšil. Gal. IV. 4 — 5.

s) Jas ino Oqa sva edno. Joan. X. 30. Da Sina naj vsi qastijo, ravno kak qastijo Očeta. Joan. V. 23. Da je Jezus Kristus Boxjo narav imél, si je ne nikaj luckega svojil, kda se je za Boga naprej dával. Filip. II. 6.

8) Oqa je veksi, kak jas. Joan. XIV. 28.

z) Da otróki obqéstvo mesa ino kervi imájo, se je on njim kak pridruznik narédil, naj bi skos smert tistega, ker je smertno oblást imél; to je, vruga po-

### §. 3. Od tretjega dela apostolske vere.

*Pit.* Kak se veli tretji dél apostolske vere?

*Odg.* Tretji dél apostolske vere se veli: Keri je spojét od Svetega Duha, rojen iz Marie Divice.

*Pit.* Je Jezus imél Oqéta?

*Odg.* Jezus je imél, kak Bog nebeskega Oqéta, x) kak qlovek pa je ne imél oqéta. t)

*Pit.* Je ne Joxef Jezu-Kristov oqa?

*Odg.* Joxef je bil le Jezu-Kristov reditel. u)

*Pit.* Je Jezus imél mater?

*Odg.* Jezus je, kak Bog ne imél matere; kak qlovek pa je imél presvéto Divico Mario za svojo mater. v)

konqal, iao tiste odrévil; kerí so is straha pred smertjo vse xivóqe dueve sluxébnosti podverxeni bili. Hebr. II. 14. 15.

x) Gospod je k' meni rekel: Ti si moj Sin, dnes sem tè poródil. Ps. II. 7.

t) Divica bode spojela ino sina porodila, kerí bode Emanuel (Bog z' nami) imenuván. Izaia. VII. 14.

u) Jezus je bil blizo trideset lét star, kda je zaqlél vuqliti, ino mislili so, da je bil sin Joxefov. Luk. III. 23. Maria je angeli rekla: Kak se bode to zgodilo, da moxa ne poznam? Angel je odgovóril ino ji rekel: Sveti Duh bode krez té prišel ino moq naj vixexega tè bode obsenqlila; zato bode Sveto, kaj se is tebe narodi, Sín Boxji imenuváno. Luk. I. 34. 35.

v) Odkod mi pride sreqa, da mè mati mæjega Gospoda ebíve? S. Elisabet. Luk. I. 43.

**Pit.** Zakaj se Maria imenuje Boxja mati?

**Odg.** Maria se Boxja mati zato imenuje, da je Jezus-Krista, ker je Bog ino ulovek vkup, narodila.

**Pit.** Od koga je Maria Jezusa spojela?

**Odg.** Maria je Jezusa od Svetega Duha spojela. u)

**Pit.** Kde je Maria Jezusa narodila?

**Odg.** Maria je Jezusa v Betlehemi v eni stali narodila. a)

**Pit.** Kak se je Jezus-Kristovo rojstvo oznanilo?

**Odg.** Jezus-Kristovo rojstvo se je oznanilo :

1. Skoz angela pastirom. b)
2. Skoz zvezdo mudrim v juterni dexeli.
3. Skoz mudre Herodexi ino pismovunenim. c)
4. Skoz Simeona ino Ano lustvi v cirkvi. d)

**Pit.** Kaj se je po oznanenji Jezus-Kristovega rojstva zgodilo?

**Odg.** Po oznanenji Jezus-Kristovega rojstva so :

1. Pastiri pohitou prixli, tega gledat, kaj se je njim od angela oznanilo. e)
2. Kristus je na osmi den bil po zapovedi obrézan ino Jezus imenuvan. f)

u) Kaj je v njoj rojeno, to pride od Svetega Duha, Mat. I. 20.

a) Luk. II. 4 — 7.

b) Luk. II. 9.

c) Mat. II. 2. 4. 5.

d) Luk. II. 26 — 38.

e) Luk. II. 14. 15. 16.

f) Luk. II. 21.

3. Mudri iz juterne dexéle so ga molili ino je-  
mi zlato, kadílo ino miro za dár prinésli. g)

4. On se je Herodexove kervoserdnosti ognul  
skoz odídenje na Egiptosko. h)

5. On je odtamdod po Herodexovi smerti pri-  
šel v' Nazaret ino se v' totemi mesti redil. i)

*Pit.* Kaj je od Jezusove mladosti znanja vredno ?

*Odg.* Od Jezusove mladosti je znanja vredno :

1. Kda je Jezus dvanajst lét stár bil, je pri-  
šel s' svojimi starši na svétek v' Jeruzalem.

2. V' Jeruzalemi je zaôstal, kres tri dneve pá  
od svojih staršov vu cirkvi bil najden, kde  
je med pismovuyenimi sedel, nje posluzal ino  
ispitával tak, da so se vsi nad njegovim ra-  
zumom ino odgovárjanjom qudivali.

3. On se je pá v' Nazaret povernul ino ondi ostal.

4. On je na starosti, mudrosti ino milosti pred  
Bogom ino ludmi prihajal. j)

*Pit.* Kaj je od Jezusa znanja vredno prejdoq,  
kak je zauél vuqíti ?

*Odg.* Prejdoq kak je Jezus zauél vuqíti, je od  
njega znanja vredno :

1. Joanes je posvedôuil, da je Jezus Boxjo  
Jagne, kero odjemle grehe sveta. k)

g) Mat. II. 11.

h) Mat. II. 13.

i) Mat. II. 23.

j) Luk. II. 42 — 52.

k) Joan. I. 36.

2. Jezus se je dal od Joanesa v' Jordani kerstiti.
3. Sveti Duh je v' golóbovi spodobi viditno prišel krez njega.
4. Bog Oqa je dal glas slizati: Toti je moj lubleni Sin, na keremi inám dopádnenje. l)
5. Jezus je bil od duha v' pušávo pelan; ino kda se je tam štirideset dnévov ino štirideset noqi postil, ga je vrag skušával, ino angeli so jemi nató stregli. m)

*Pit.* Kda je Jezus svojo ouitno vučenje spoqél?

*Odg.* Jezus je svojo ouitno vučenje vu tridesétemi leti svoje starosti spoqél. n)

*Pit.* Kaj je od Jezusa znanja vredno, kda je svojo ouitno vučenje spoqél?

*Odg.* Od Jezusa, kda je svojo ouitno vučenje spoqél, je znanja vredno :

1. Jezus je hodil po svoji domovini od mesta do mesta. o)
2. Zbral si je jogre, ino iz njih zvolil dvanajst apostolov. p)
3. Vuqil ino nasveqával je zapoved milosti, r) razodéval resnice, kere bi mi verjéti, s) ino

l) Mat. XIII. 13 — 17.

m) Mat. IV. 1 — 11.

n) Luk. III. 23.

o) Joan. III. 22.

p) Luk. VI. 13.

r) Mat. IV. 17 — 23.

s) Se skaxe is S. Evangeljov je bil. Bog je bil. voljeval. S. si skaxe s

vujil kreposti, kere bi mi oprávlati mogli. s)

4. Karal je nevérnost ino vsako zlost, pregovárjal blodnosti Xidóvov, pismovučenih ino Farizéjov. z)

5. Terdil je svoje navuke skos svedôqtva svetega pisma, skos ũdexe ino skos svoje priklade.

6. Prerokuval je bodóqe reqi. x)

7. Skazal se je vsikde dobrotliven. t)

*Pit.* So vsi na Jezusa verjéli?

*Odg.* Mnogi so na Jezusa verjéli. Alipà predni duhovniki, pismovučeni ino Farizeji so ga za njegovega navuka volo sovraxili ino vmoríti iskali.

## §. 4. Od štertega dela apostolske vere.

*Pit.* Kak se veli šterti dél apostolske vere?

*Odg.* Šterti dél apostolske vere se veli: Terpel pod Poncjom Pilatom, krixan bil, vmerel, pokopan.

*Pit.* Je mogel Jezus terpéti?

s) Mat. V. VI. VII.

z) Glej 5. Evangelje.

x) Glej Evangelistne pisma.

t) Bog je Jezusa Nazarenskega s' Svetim Duhom ino moujo pomázal, ker je okoli hodil, dosta dobrega ũqnil, ino vse, ker so pod vragovo oblástjo bili, ozdravil; kajti Bog je bil z' njim. Apost. djanje X. 38.

**Odg.** Jezus je mogel le kak ulovek, ne pa kak Bog terpéti.

**Pit.** Je Jezus tudi resen terpél?

**Odg.** Jezus je tudi resen terpél, na duši ino na teli.

**Pit.** Kaj je Jezus na svoji duši terpél?

**Odg.** Na svoji duši je Jezus veliko texávo ino xalost terpel. u)

**Pit.** Kaj je Jezus na svojemi teli terpél?

**Odg.** Na svojemi teli je Jezus terpel mnoge ne-vóle ino nedlóge, dosta bitja ino rán; bil je biquvan ino z' ternjom kronan. v)

**Pit.** Kaj še je Jezus dale terpél?

**Odg.** Jezus še je dale terpél mnogo zaniqávanje, sramuvanje, preklinjanje, neduxno okrivljenje ino dosta drugih krivic. y)

**Pit.** Pod kom je Jezus terpél?

**Odg.** Jezus je terpél pod Poncjom Pilatom, Rimskega cesára Tiberia, dexelskim oblástnikom, v' Xidovski zemli. a)

**Pit.** Kdo je Jezusa obtóxil?

**Odg.** Predni duhovniki, pismovučeni, ino starézi lustva so Jezusa pri Poncji Pilati obtoxili. b)

**Pit.** Zakaj je Jezus bil obtóxen?

u) Moja duša je xalostna noter do smerti. Mat. XXVI. 38.

v) } Glej Jezusovo terplenje. Mat. XXVI. XXVII.

y) } Mark. XIV. XV.

a) } Luk. XXII. XXIII.

b) } Joan. XVIII. XIX.

**Odg.** Jezus je pri Poncju Pilati iz golega sovra-  
xenja bil obtóxen, kak da bi lustvo zapelával  
ino podhujsával. c)

**Pit.** Kaj se je zgodilo na obtóxenje prednih du-  
hovnikov, pismovučenih ino staréših lustva?

**Odg.** Na obtóxenje prednih duhovnikov, pismo-  
vučenih ino staréših lustva so Xidovi Pilata  
prisilili, da ga je dovóлил krixati. d)

**Pit.** Kde je Jezus Kristus bil krixan ino vmerel?

**Odg.** Jezus Kristus je na Kalvarski gori blizo  
Jeruzalemskega mesta bil krixan ino na kixi  
vmerel. e)

**Pit.** Kaka kastiga je bilo krixanje?

**Odg.** Krixanje je bilo naj sramotnéša kastiga.

**Pit.** Kdo je Jezu-Kristovo telo pokópal?

**Odg.** Arimatejski Joxef ino Nikodém sta poko-  
pála Jezu-Kristovo telo, f) vu novi v' peqino  
zesékani grob, kde že je nikdo ne bil poloxen. g)

**Pit.** Je Boxanstvo po Jezu-Kristovi smerti že  
ostálo z' telom ino dušo zedinjeno?

**Odg.** Boxanstvo že je ostalo po Jezu-Kristovi  
smerti s' telom ino dušo zedinjeno, či ravno se  
je pri smerti Jezu-Kristova duša od tela ločila.

c) } Glej Jezusovo terplenje. Mat. XXVI. XXVII.

d) } Mark. XIV. XV. Luk. XXII. XXIII.

e) } Joan. XVIII. XIX.

f) Mat. XXVI. XXVII. Mark. XIV. XV.

g) Luk. XXII. XXIII. Joan. XVIII. XIX.



## §. 5. Od petega dela apostolske vere.

*Pit.* Kak se veli peti dél apostolske vere?

*Odg.* Peti dél apostolske vere se veli: Stopil v' predpêkel, na tretji dén od mertvih vstanul.

*Pit.* Je Jezus s' telom ino dušo v' predpêkel stopil?

*Odg.* Jezus Kristus je le z' dušo v' predpêkel stopil. h)

*Pit.* Kaj se razumi pod iménom pêkel?

*Odg.* Pod iménom pêkel se razumijo vsi tisti skrivni kraji, vu kerih se zaderxávajo duše preminóujih, kerí so nebeškega zvelíqanja ne dobili.

*Pit.* Se znajde veq takih skrivnih krajov, ki se pêkel imenujejo?

*Odg.* Takih skrivnih krajov, ki se pêkel imenujejo, se znajde troje:

1. Tisti kraj, kde se prekléti na veke texávijo; i) toti se zosébnó imenuje pêkel.

2. Tisti kraj, kde duše za svoje v' xivlénji nespokornjene grehe le neki qas kastige terpijo; j) toti se veli ouízenje.

h) Ti moje duše ne boš v' pekli pustil. Ps. XV. 10.

Tak je on to naprej vidil, ino od Kristusovega od mertvih - vstanenja govoril, da ne bode v' grobi ostal, ino njegovo telo ne bode sperhnélo. Apost. djanje II. 31.

i) Vmerel je tudi bogátec ino bil v' pekli pokópan. Luk. XVI. 22.

j) Cirkva v' sveti meši za mertve reče: Gospod Jezus

3. Tisti kraj, kde so se duše pokojnih pobóxnih, v' blaxenemi qakanji na svojo odrešenje mirno ino brez vsega terpljenja zderxavale, dokeliq je Jezus ne k' njim stopil; ino toti kraj se zove predpêkel. k)

*Pit.* Zakaj je Jezus Kristus stopil v' predpêkel?

*Odg.* Jezus Kristus je stopil v' predpêkel, naj bi duše oqákov od tamdod rešil. l)

*Pit.* Kdo so bili oqáki?

*Odg.* Oqáki so bili stari oqéti, preróki ino drugi pobóxni, ker so prejdou pomerli, kak je Jezus Kristus v' predpêkel stopil.

*Pit.* Kda je Jezus Kristus od mertvih vstanul?

*Odg.* Jezus Kristus je na tretji dén skos svojo lastno mou, m) nevmerliv ino qastiten, kak premágavec smerti ino vraga, od mertvih stanul. n)

Kristus, kral qasti, odréxi duše vsih tvojih mertvih vernikov od peklenskih kastig.

k) Glej zgora d) Tak je on to naprej vidil. i. t. d.

l) Ti si na visino stopil ino vlovlene s' sobo pelal. Ps. LXVII. 19. Ti si tudi skos kerv tvojega zakona tvoje vlovlene izpustil. Zahar. IX. 11.

m) Zato mè Oqa lubi, da mojo xivljenje sporoqim, naj ga pá na sé vzemem; kajti nikdo mi ga ne vzeme, temoq jas ga sam sporoqim, ino imám oblást, ga sporoqiti, ino tudi oblást, ga pá na sé vzéti. Joan. X. 17. 18.

n) Naj bi skos smert on tistega, ki smertno oblást imá, to je, vraga pokonqal. Hebr. II. 14. Zadniq qém nje

*Pit.* Zakaj je Jezus Kristus od mertvih vstanul?

*Odg.* Jezus Kristus je zato od mertvih vstanul:

1. Naj bi sveto pismo, o) ino svojo lastno prerouenje spunil. p)
2. Naj bi celemi sveti dal nepregovoritno posvedouenje, da je njegov vuk resnica, ino on od Boga poslan. r)
3. Naj bi našo zanášanje poterdil, ino nam bodouo od mertvih-vstanenje poversnil. s)

## §. 6. Od šestega dela apostolske vere.

*Pit.* Kak se veli šesti del apostolske vere?

*Odg.* Šesti del apostolske vere se veli: V'nebo sel, ino sedi na desnici vsegamogočnega Boga Očeta.

is smertne roke odrésiti, ino smerti čém njé odvzéli. O smert! jas bom tvoja smert. O pèkel! jas bom tvoj pokončavec. Ozea XIII. 14. On je vstanul, kak je rekel. Mat. XXVIII. 6.

o) Ti moje duše ne boš v'pèkli pustil, né dovolil, da bi nad tvojega Svetega sperhnenje prišlo. Ps. XV. 10.

p) Jezus jim je rekel: Zatèrte toto cirkvo, ino vu treh dnevih bom jo pá postavil; govoril pá je od cirkve svojega tela. Joan. II. 19. 21.

r) Či pá je Kristus ne vstanul, tè se sklène, da je našo vučenje zobstonj, ino naša vera tudi zobstonj. I. Kor. XV. 14.

s) Alipa Kristus je od mertvih vstanul, pervnik med spajouimi, da skoz ednega človeka smert, tudi skoz ednega človeka vstanenje pride. I. Kor. XV. 20. 21.

*Pit.* Kda je Jezus Kristus v'nebo stopil?

*Odg.* Jezus Kristus je na štirideseti dén po svo-  
jemi od mertvih-vstanenji, s) názóqi svojih  
jogrov, z) na Olski gori skoz lastno moy v'  
nebo stopil.

*Pit.* Kde sedi Jezus?

*Odg.* Jezus sedi v'nebésah na desnici vsega-  
mogoupnega Boga Oqéta. x)

*Pit.* Kaj poménijo beséde: „Jezus sedi na Boxji  
desnici?“

*Odg.* Beséde „Jezus sedi na Boxji desnici“ po-  
ménijo teliko, kak Jezusi na veke sliši naj vi-  
ševa oblást ino qást krez vse reqi na nebi ino  
zemli. t)

## §. 7. Od sedmega dela apostolske vere.

*Pit.* Kak se veli sedmi del apostolske vere?

*Odg.* Sedmi del apostolske vere se veli: Od on-  
dod bode prišel sodit xivih ino mertvih.

*Pit.* Kda bode Jezus pá prišel?

*Odg.*

s) Luk. XXIV. 50. 51.

z) Apost. djanje. I. 9.

x) Či ste z' Kristusom vstanuli, iste, kaj je v'nebésah,  
kde Kristus na Boxji desnici sedi. Kolos. III. 1.

t) Rimski. Katehizem v' šestimi deli apostolske vere  
v' §. 5. Meni je dana vsa oblást na nebi ino zemli.  
Mat. XXVIII. 18.

*Odg.* Jezus bode na sodni dén v' nebêskih oblákíh viditen, z' veliko oblástjo ino qastjo iz neba pá prísel. u)

*Pit.* Zakaj bode Jezus na sodni dén pá prísel?

*Odg.* Jezus boúe na sodni dén pá prísel, naj bode vse ludi, xive ino mertve obsodil. v)

*Pit.* Keri ludjé se imenujejo xivi, kerí mertvi?

*Odg.* Xivi se imenujejo praviqni, mertvi pá grešniki.

*Pit.* Kak bode Jezus ludi obsodil?

*Odg.* Jezus bode ludi obsodil po tém, kak so kaj dobrega ali hudega vqinili; q) praviqne bode z' veqnim xivlenjom v' nebésah playal, grešnike pá na veke v' pekli kastigal. a)

## §. 8. Od osmega dela apostolske vere.

*Pit.* Kak se velí osmi dél apostolske vere?

*Odg.* Osmi dél apostolske vere se velí: Verjem na Svetega Duha.

u) Vidili bodo qloveyjega Sína na nebeskemi obláki z' veliko oblástjo ino qastjo priti. Mat. XXIV. 30.

v) On nam je zapovédal, lustvi oznanuvati, da on (Kristus) je tisti, kerí je od Boga za sodja xivih ino mertvih postavljen. Apost. djanje. X. 42.

q) Mi vsi moremo pred Boxjo sodnícó nazóqni biti, da naj vsaki doségne po tém, kak je v' svojemi lastnemí teli ali dobro, ali hudo delal. II. Kor. V. 10.

a) Te bodo hudi vu veqno texávo, praviqni pá vu veqno xivlenje prišli. Mat. XXV. 46.

*Pit.* Kera Boxja persona je Sveti Duh?

*Odg.* Sveti Duh je tretja Boxja persona, b) on je pravi Bog. c)

*Pit.* Od koga Sveti Duh ishaja?

*Odg.* Sveti Duh od Oqéta ino Sina zraven Bog ishaja. d)

*Pit.* Kde nas Sveti Duh posveqáva?

*Odg.* Sveti Duh nas posveqáva:

1. Vu Svetemi kersti. e)

2. Vu sakramenti pokóre.

3. Keliko koli krat druge svete sakramente vredno dosegnemo.

*Pit.* Kak nas Sveti Duh posveqáva?

*Odg.* Sveti Duh nas posveqáva, da posvéqeqo milost v' nas vleje ino nas skoz njo Boxje otróke biti narédi, alipà posveqeqo milost v' nas povekša.

*Pit.* Kaj se Sveti Duh v' nas dale vqini?

*Odg.* Sveti Duh nam razsvéti naš razum, nas vuqí, f) ino primárja, po Boxji voli delati, g)

b) I. Joan. V. 7.

c) Joan. XV. 26. ino XVI. 13. 14. 15.

d) Joan. XV. 26. ino XVI. 13. 14. 15.

e) On nas je ne zavolo dél pravice, kere smo opravili, temoq zavolo svoje milosti skos kerst prerójenja ino skos ponovljenje Svetega Duha odkupil. Tit. III. 5.

f) Odxáhtel Sveti Duh pà, kerega bode Oqa v' mo-jemi imeni poslal, bode vas vse vuqíl. Joan. XIV. 26.

g) Bog je, kerí v' nas obojno, volenje ino spunenje, po svojemi dopádnenji oprávla. Fil. II. 13.

ino nam podeli svoje dare. h)

*Pit.* Keri so dari Svetega Duha?

*Odg.* Dari Svetega Duha so :

1. Dár mudrosti. 2. Dár razuma. 3. Dár svetovanja. 4. Dár moji. 5. Dár vednosti. 6. Dár poboxnosti. 7. Dár Boxjega straha. i)

## §. 9. Od devetega dela apostolske vere.

*Pit.* Kak se velí devéti dél apostolske vere?

*Odg.* Devéti dél apostolske vere se velí: Sveto Keržansko Katolsko cirkvo. Obujinstvo svetnikov.

### a. O d c i r k v e.

*Pit.* Kaj je sveta obujinska Keržanska cirkva?

*Odg.* Sveta obujinska Keržanska cirkva je viditno zebiranje vsih pravovernih Kristjanov pod viditno predno glavo, Rimskim papexom, kerí ednáke navuke spovedávajo ino se ednákih sakramentov vxivajo.

*Pit.* Se znajde tudi neviditna prédna glava Katolske cirkve?

h) Dari so resen mnogotéri, Duh pá le eden; tudi oprávla so mnogotére, Gospod pá le eden, kerí vse vu vsih oprávla; — to vse pá oprávla le eden ino ravno tisti Duh, kerí vsakemi dáva, kak úe. I. Kor. XII. 4. 6. 11.

i) Izaía. XI. 2. 3.

**Odg.** Znajde se tudi neviditna predna glava Katolske cirkve; ino tota je Jezus Kristus. j)

**Pit.** Koga je Kristus za viditno glavo svoje cirkve postavil?

**Odg.** Jezus Kristus je svetega Petra postavil za viditno predno glavo svoje cirkve. k)

**Pit.** Kdo je po svetemi Petri viditna predna glava Jezusove cirkve?

**Odg.** Viditna predna glava ino namestniki Jezus-Krista po svetemi Petri so vsi po redi zvoleni Rimski papexi.

**Pit.** Keliko pravih cirkev se znajde?

**Odg.** Znajde se le edna prava cirkva, zvon kere je ne zveličanja doukakati.

**Pit.** Skos kere znamle se prava cirkva spozna?

**Odg.** Prava cirkva se skos tote stiri znamle spozna :

1. Da je edina. l)

2. Da je sveta. m)

j) Mox je glava xeni, kak Kristus glava cirkvi. Efez. V. 23.

k) Ti si Peter (to je, peqína) ino na toto peqíno bom mojo cirkvo postavil, ino peklenške vrata nje ne bodo premagale. Mat. XVI. 18. Kristus reče Petri: Pási moje jagneta, — pási moje ovce. Joan. XXI. 16. 17.

l) Je le eden Gospod, edna vera, eden kerst. Efez. IV. 5.

m) Naj bi se sam nazoqno postavil, kak veliqestna cirkva, kera ne imá madexa, ne gerbe, ali kaj takega pripodobnega, temoq naj bi bila sveta ino nemadexna. Efez. V. 27.



3. Da je obujnska, ali Katolska. n)

4. Da je apostolska. o)

*Pit.* Zakaj se prava cirkva zove edina?

*Odg.* Prava cirkva se zove edina, p) da ima

1. edino predno glavo, 2. edini navuk, 3. edine sakramente.

*Pit.* Zakaj se prava cirkva veli sveta?

*Odg.* Prava cirkva se veli sveta zato:

1. Da je njeni spouéetel sveti,
2. Da je njeni navuk sveti.
3. Da se svetih sakramentov vxiva.
4. Da svoje vude na svetost ravná.
5. Da se v' njej prevéno svetniki znajdejo.

*Pit.* Zakaj se prava cirkva imenuje obujnska?

*Odg.* Prava cirkva se imenuje obujnska ali Katolska zato, da jò je Jezus Kristus, 1. za vse ludi, 2. za vse qase, 3. za vse strane spouél.

*Pit.* Zakaj se prava cirkva reye apostolska?

*Odg.* Prava cirkva se apostolska reye zato:

1. Da verje ino vuqi ravno to kaj so apostoli verjéli ino vuqili. 2. Da so apostoli skoz moy Jezu-Kristovega poveljenja njene navuke po

n) Idte po celemi sveti ino oznanuvajte Evangelj vsim narodom Mark. XVI. 15.

o) Vi ste na apostolsko ino prerokovsko selixe postavljeni, kde je Kristus sam naj imenitnéxi vogélni kamen. Efez. II. 20.

p) Bog je ne Bog nejednosti, temou mira, kak jas tudi vu vsih cirkvah svetnikov vuqim. I. Kor. XIV. 33.

celemi sveti razširjali. 3. Da so njeni skofi apostolki namestniki.

*Pit.* Kak se se prava cirkva naqi imenuje?

*Odg.* Naqi se se prava cirkva tudi imenuje Rim-ska, da je cirkva v' Rimi vsih drugih cirkev glava ino središe edinosti.

#### b. Od obqinstva svetnikov.

*Pit.* Kak imájo pravoverni Kristjani med sobo obqinstvo?

*Odg.* Pravoverni Kristjani imájo med sobo obqinstvo, kak vudi ednega tela. r)

*Pit.* Kak se obqinstvo med pravovernimi Kristjani imenuje?

*Odg.* Obqinstvo med pravovernimi Kristjani se imenuje obqinstvo svetnikov.

*Pit.* Zakaj se obqinstvo med pravovernimi Kristjani imenuje obqinstvo svetnikov?

*Odg.* Obqinstvo med pravovernimi Kristjani se imenuje obqinstvo svetnikov zato, da so vsi

r) Opravljajmo resnico v' ljubavi, naj v' Kristusi, ker je naša glava, vu vsih dobrih delah prihájamo. Skoz njega se vso telo sklene ino med sobo skoz vude zaplête; skos to strexe eden vud drugemi, vsaki z' opravilom po svoji moqi, ino narédi, da telo vusebi samemi skoz ljubav višek rase. Efez. IV. 15. 16. Ravno kak v' ednem teli mnoge vude imámo, vsi toti vudi pa ne imajo le ednega opravila; tak smo mi mnogi tudi le edno telo v' Kristusi, ino eden drugega vud. Rim. XII. 4. 5.

na svetost pozváni, ino da so vsi Kristjani skos sakrament kersta posvéçeni. s)

*Pit.* Vu çemi obstojí obyçinstvo svetnikov?

*Odg.* Obyçinstvo svetnikov obstojí vu tém, da se vsi vudi prave cirkve dušnih dobrót vxivajo. 8)

*Pit.* Kere so tiste dobróte, kerih se vsi vudi prave cirkve vxivajo?

*Odg.* Dobróte, kerih se vsi vudi prave cirkve vxivajo, so:

1. Sveti sakramenti.
2. Priporoçitba svete mese.
3. Molitba.
4. Dobre dela.
5. Zasluxe vernikov.

*Pit.* Keri so vu pravi cirkvi tisti vudi, ki med sobo imájo obyçinstvo?

*Odg.* Tisti vudi v' pravi cirkvi, ki med sobo imájo obyçinstvo, so:

1. Verniki na zemli.
2. Svetniki v' nebesah.
3. Duše preminóujih v' oçisenji.

*Pit.* Kak imájo verniki na zemli med sobo obyçinstvo?

s) Bodte vu celemi vašemì xivljenji svéti, ravno kak je tisti svéti, kerì vas je pozvál; kajti je pisano: Bodte svéti, da sem jas tudi svéti. I. Petr. I. 15. 16. Kerì so po naprejvzétji na svetost pozvani. Rim. VIII. 23.

8) Jas sem pridruznik vsih, kerì se tebe bojijo mo tvoje zapovedi zderxávajo. Ps. CXVIII. 63.

**Odg.** Verniki na zemli imájo med sobo obujinstvo skos to, da si med sobo skos svojo molitbo, z) ino skos zasluxbe svojih dobrih dél eden drugemi na dobro pomágajo.

**Pit.** Kak imájo verniki na zemli obujinstvo s' svetniki v' nebésah?

**Odg.** Verniki na zemli imájo obujinstvo s' svetniki v' nebésah skos to, da verniki na zemli svetnike qastijo ino nje za njihovo naprejproznjo nazávajo, x) svetniki v' nebésah pa za vernike na zemli pri Bogi prosijo. t)

**Pit.** Kak imájo verniki na zemli obujinstvo z' dušami preminouih v' ouišenji?

**Odg.** Verniki na zemli imájo obujinstvo z' dušami preminouih v' ouišenji skos to, da verniki na zemli za duše preminouih u) v' ouišenji pri Bogi prosijo, ino jim s' svojo molitbo, z' dobri-

x) Proste eden za drugega, naj zveliqani postanete; kajti molitba praviqnega premóre jako dosta. Jak. V. 16.

x) Vu Katolski veri Tridentinskega cirkvenega zbora se velí: „Ravno tak tudi mislimo za dobro, da so svetniki, kerí s' Kristusom kralujejo, qastiti ino nazávati, ino da svoje molitbe za nas priporáqajo.

t) Onías pa je odgovoril ino rekel: To je Jeremías Boxji prerok, pomiluvavec vsih bratov ino lustva Izraelskega; to je mox, kerí za lustvo ino celo sveto mesto dosta moli. II. Mahab. XV. 14.

u) Zato je sveta ino zveliqeqa misel za mertve moliti, naj bi svojih grehov rešeni postali. II. Mahab. XII. 46.

mi delami ino posebno s' tim pomagajo, da sveto mešo za nje priporájajo; duše preminóujih pa z' hvalnostjo za vernike na zemli pri Bogi prosijo.

## §. 10. Od desetega dela apostolske vere.

*Pit.* Kak se veli deséti dél apostolske vere?

*Odg.* Deséti dél apostolske vere se veli: Odpušanje grehov.

*Pit.* Kaj nas toti verni dél vuqi?

*Odg.* Toti verni dél nas vuqi, da je Kristus svoji cirkvi dal oblast, grehe odpušati. v)

*Pit.* Kdo imá v'pravi cirkvi oblast, grehe odpušati?

*Odg.* Oblást grehe odpušati imájo v'pravi cirkvi le škofi ino drugi mešniki.

*Pit.* Kde se nam odpušajo grehi?

*Odg.* Grehi se nam v'sakramenti kersta, q) ino v'sakramenti pokóre a) odpušajo.

v) Doségnite Svetega Duha, kerim bote grehe odpustili, tim so odpušeni; kerim pa bote je zaderxáli, tim so zaderxáni. Joan. XX. 22. 23.

q) Ravno, kak se je Kristus sam za nje sporóuil, naj bi nje posvétil potém, kda je nje z' vodenim kerstom skos besédo xivljenja oqistil. Efez. V. 25. 26.

a) Tebi dam kluqe nebeskega kralestva, kaj koli boš na zemli zavézal, bodi tudi v'nebesah zavézano; kaj pa koli boš na zemli odvézal, bodi tudi v'nebesah odvézано. Mat. XVI. 29. Resniqno vam povém: Vse,

*Pit.* Keri grehi se nam odpustijo v' kersti, ino keru v' pokóri?

*Odg.* V' kersti se nam Adamov (nadoblen) ino tudi vsi drugi naši lastni pred kerstom vujinjeni grehi odpustijo; v' pokóri pa tisti, kere po kersti dopernesemo.

## §. 11. Od ednajstega dela apostolske vere.

*Pit.* Kak se veli ednajsti del apostolske vere?

*Odg.* Ednajsti del apostolske vere se veli: Vustanjenje mesa.

*Pit.* Kaj razumimo pod besedami: „Vustanjenje mesa“?

*Odg.* Pod besedami „Vustanjenje mesa“ razumimo, da bode Bog na sodni den vse mertve pa zbudil, b) ino da bodo ljudje s' svojim mesom, to je, z' ravno tistim telom, kere so v' xivljenji imeli, vstanuli. c)

*Pit.* Zakaj bodo ljudje s' svojimi telami vstanuli?

*Odg.* Ljudje bodo s' svojimi telami vstanuli, naj

kaj koli bote na zemli razvezali, bode tudi v' nebesah razvezano. Mat. XVIII. 18.

b) Tisti, keru je Jezu - Krista od mertvih zbudil, bode tudi vase vmerlive tela skos svojega Duha, keru vu vas prebiva, xive narédil. Rim. VIII. 11.

c) Jas bom pa z' moju koxo odét ino v' mojemi mesi mojega Boga vidil. Job. XIX. 26.

bodo tela z' dušami v' r'éd ali veqno plaqane, ali veqno kastigane. d)

## §. 12. Od dvanajstega dela apostolske vere.

*Pit.* Kak se veli dvanajsti del apostolske vere?

*Odg.* Dvanajsti del apostolske vere se veli: Ino veqno xivljenje.

*Pit.* Kaj verjemo ino spov'emo z' besedami dvanajstega vernega dela?

*Odg.* Z' besedami dvanajstega vernega dela verjemo ino spov'emo veqno na vsikdar bodóyo zveliqanje, s' kerim se bode poxelénje svetnikov ino izvolenih popunem spunilo. e)

*Pit.* Kak se bode poxelenje svetnikov ino izvolenih popunem spunilo?

*Odg.* Poxelenje svetnikov ino izvolenih se bode popunem skos to spunilo, da bodo Boga na veke gledali, lubili, ino se pred njim vsega ves'elja vxivali.

d) Pride vura, v' keru bodo vsi, ki v' grobih so, glas Boxjega Sina slizali, ino t'e bodo, keru so dobro delali, na vstanenje veqnega xivleuja, keru pa so hudo delali, na vstanenje sodbe naprej prisli. Joan. V. 28. 29.

e) Z' nedoreqlivim ino veliqestnim ves'eljom b'ote se raduvali, ino zveliqanje vasih duš, kak plaqo vase vere dobili. I. Petr. I. 8. 9. Niedno oko je ne vidilo, ino niedno vuho ne sluzalo, tudi je ne v' niednega qloveka serce prislo, kaj je Bog tistim pripravil, keru ga lubijo. I. Kor. II. 9.

*Pit.* Bodo vragi ino grešniki tudi na veke iméli xivljenje?

*Odg.* Vragi ino grešniki bodo tudi na veke iméli xivljenje; alipà njihovo xivljenje bode, né do-reuči, texavno, f) da bodo za svoje grehe veqne kaštige v' pekli terpéti mogli. g)

*Pit.* Zakaj se apostolska vera sklène z' besedo Amen?

*Odg.* Apostolska vera se sklène z' besedo Amen, zato, da tota beseda je izrouček, s' kerim se nekaj poterdi.

*Pit.* Kaj poterdimó z' besedo Amen?

*Odg.* Z' besedo Amen poterdimó, da na zapo-padki apostolske vere nikak ne dvojimo, temou vse za resen imámo, kaj se v' nej zapopadne.

---

f) Pojdite od mene vi prekléti! vü veqni ogen, kerí je vragi ino njegovim angelom pripravlén. Mat. XXV. 41.

g) Kda bode se Gospod Jezus Kristus s' svojemi mogoujnimi angelskimi mnoxinami z' neba prikázal, ino z' ognenim plaménom odserdenje na tistih qinil, kerí Boga ne spoznajo, ino se Evangelji našega Gospoda Jezu - Krista nepokorni skaxejo, bodo od njegovega oblíqja ino od veliqestva njegove oblásti pokastigani. II. Tez. I. 7. 8. 9.



## II. G L A V A.

### OD VUPANJA.

---

#### I. D E L.

#### OD KERŠANSKEGA VUPANJA.

*Pit.* Kaj je Keršansko vupanje?

*Odg.* Keršansko vupanje je prenáravna moč, od Boga v' naše serca vlejta krepost, h) skos kero vse z' zanešenjom od Boga prosimo ino čakamo, kaj nam je obêčal.

*Pit.* Kaj se veli Keršanski vupati?

*Odg.* Keršanski vupati se veli, od Boga z' zanešenjom čakati, kaj nam je obêčal.

*Pit.* Kaj vupamo od Boga?

---

h) Pavel, Boxji sluxêbnik — na vupanje veqnega xivljenja, kero je Bog, ki ne laxe, pred qasi sveta, obêčal. Tit. I. 2. Blagoslavlen bodi Bog, Oqa našega Gospoda Jezu-Krista, ker nas je po svoji veliki milosti skoz Jezu-Kristovo od mertvih vstanenje na xivo vupanje preródil. I. Petr. I. 3.

*Odg.* Od Boga vupamo večno xivljenje, to je, večno zveličanje, ino tudi pomóci, ono doségnuti.

*Pit.* Zakaj vupamo ?

*Odg.* Mi vupamo za tega volo, da je Bog vse-gamogóčen, vu spunenji svojega obêčanja zvesti, neskončano dobrotlivi, ino milostiven, zato spuniti zná ino qé, kaj je obêčal. i)

*Pit.* Skos kaj se Keršansko vupanje poséбно oxiva ?

*Odg.* Keršansko vupanje se poséбно skoz molitbo oxiva.

## II. D É L.

### OD MOLITBE.

#### §. 1. Od molítbe obyinski.

*Pit.* V' qemi obstoji molítba ?

*Odg.* Molitba obstoji v' povzdigavanji duše k' Bogi.

*Pit.* Zakaj molimo ?

*Odg.* Mi molimo, da Boga naj višexega Gospoda duxno naj qastimo, ino jemi za dosegnjene dobrote hvalimo ino ga tudi za to prosimo, kaj se nám je za bodóče qase potrébno.

---

i) Ostánmo vu spovedi našega vupanja stanovitni; kajti ker je obêčanje izrekel, je zvesti, Hebr. X. 23.

*Pit.* Zakaj se več molimo?

*Odg.* Molimo se več za odpuščenje grehov, ino naj bi v' obujinskih ino posebnih, v' lastnih ino luekih potrebah od Boga pomôj sprosili.

*Pit.* Na koliko načinov se zna moliti?

*Odg.* Moliti se zna na dva načina: ali samo znotra, alipà zraven tudi zvuna. Ino obá tota načina smo se od Jezu-Krista ino apostolov naučili.

*Pit.* Kda molimo znotra?

*Odg.* Znotra molimo, ti samo misli naše duše, ino poxelenja našega serca k' Bogi povzdigavamo. j)

*Pit.* Kda molimo zvuna?

*Odg.* Zvuna molimo, ti misli naše duše ino poxelenja našega serca z' besédami izgovárjamo; ino tota molitba se imenuje vustna molitba.

*Pit.* Kaj je pri vustni molitbi zapomniti?

*Odg.* Pri vustni molitbi je zapomniti, da duša ali serce v' ulovêki ravno to more misliti, xelêti ino prositi, kaj vusta z' molitnimi besédami govorijo.

*Pit.* Je vustna molitba hasnovitna ino potrebna?

j) Tak je molila Ana v' cirkvi. I. Kral. I. 13. 6., Ana pà je le v' svojemi serci govorila — tak da je ne besède bilo slišati. — Tak je molil David, ki reče: Mojo serce je k' tebi molilo. Ps. XXVI. 8.

**Odg.** Vustna molitba je jako hasnovitna ino potrebna; kajti skoz njo se vsaki moléqi sám na poboxnost obudi, drugi pa, kerí molitne beséde ujejo, zaupajo na Boga misliti ino se tudi k' molitbi primárjajo.

**Pit.** Kaj nam hasnijo molítne knige?

**Odg.** Molítne knige nam to hasnijo:

1. V' njih se najdejo poboxne misli, ino svete xele, kere pri molitbi iméti moremo.
2. One pridejo tistim na pomóu, kerí se sami z' lastnimi besédami ne zmorejo zadosta nad svojimi potrebami izgovoríti.
3. One naše oqi derxijo od vsega tega, kaj nas ovâqi pri molitbi lahko moti.

**Pit.** Smo duxni molíti?

**Odg.** Molíti smo duxni; kajti molitba slísi med naj imenitnése duxnosti naše vere. k)

**Pit.** Kdo nam nalága duxnost molíti?

**Odg.** Duxnost molíti nam nalágajo Boxje zapovedi, l) Kristusov priklad, m) ino njegovo poveljenje. n)

**Pit.** Kak moremo molíti?

**Odg.**

k) Molte brez henjanja. I. Tez. V. 17. I. Tim. II. 11.

l) Ob qasi texáv mé nazávaj, ino odrésil bom tè, ino ti box mé hvalil. Ps. XLIX. 15.

m) Luk. VI. 22. Mat. XXVI. 39.

n) Proste, ino dalo bode se vam; kajti vsaki, kerí prosi, dobí. Mat VII. 7. 8.

*Odg.* Moliti moremo v' Jezusovemi iméni, o) s' ponixnostjo, p) ino z' xalostnim sercom nad grehi, v' duhi ino resnici, r) z' vero ino zanešenjom s)

*Pit.* Kde se zapopádne vse, za kaj imámo moliti ?

*Odg.* Vse, za kaj imámo moliti, se v' Oqanaši, to je, v' Gospodovi molitbi zapopádne. 8)

## §. 2. Od Gospodove molitbe zaseb.

*Pit.* Kdo nas je molíti vučil ?

*Odg.* Kristus naš Gospod nas je molíti vučil.

*Pit.* Skos kero molítbo nas je Kristus vučil molíti ?

*Odg.* Kristus nas je vučil molíti skoz Oqanaš, ker se tudi Gospodova molítba imenuje.

*Pit.* Kak se moli Oqanaš ?

*Odg.* Oqanaš se moli tak: Oqa naš, ker si v' nebesah. Posvečeno bodi tvojo imé. Prídi k' nam tvojo kraljestvo. Izidi se tvoja vola, kak na nebi, tak na zemli. Daj nam dnes naš vsak-

o) Resnično, resnično vam povem, kaj koli bote Oqéta v' mojemi iméni prosili, to bode vam dal. Joan. XVI. 23.

p) Molítba ponixnega bode obláke presílila. Sir. XXXV. 21.

r) Bog je duh, ino ker ga molijo, ga naj v' duhi ino resnici molijo. Joan. IV. 24.

s) Vsaki naj vu veri prosi, ino naj ne dvoji. Jak. I. 6.

8) Mat. VI. 9 — 13.

čajni kruh. Odpusti nam naše duge, kak tudi mi odpustimo našim duxnikom. Ino nas ne vpe-laj v' skušavo; temoq reši nas od zlega. Amen.

*Pit.* Iz qesa obstoji Oqanáš?

*Odg.* Oqanáš abstoji iz ednega predgovora, ino sedem prošenj.

a. O d p r e d g o v o r a.

*Pit.* Kak se velí predgovor?

*Odg.* Predgovor se velí: Oqa nas! kerí si v' ne-bésah.

*Pit.* Na koga se zazávamo s' totimi predgovorni-mi besedami?

*Odg.* S' totimi predgovornimi besedami se zazá-vamo na Boga, kerí je naš Oqa. z)

*Pit.* Zakaj Boga imenujemo Oqéta?

*Odg.* Boga imenujemo Oqéta, da je lúdi po svoji pripodóbi stvoril, x) ino kak Oqa za nje skerbí. t)

*Pit.* Zakaj Boga imenujemo našega Oqéta?

z) Jeli ne imámo vsi ednega Oqéta, jeli nás je ne eden Bog stvoril? Malah. II. 10.

x) Jeli je on ne tvoj Oqa, kerí tè je imél, stvoril ino spoqél? Devt. XXXII. 6.

t) Ne bodte skerbni ino ne govorte: Kaj bomo jeli, ali kaj bomo pili, ali kaj si bomo obláqili? kajti za vse to se skerbijo neverniki. Vaš Oqa zná, da vsega te-ga potrebujete. Mat. VI. 31. 32. Vso vašo skerb prenéste na Boga; kajti on skerbí za vas, I. Petr. V. 7.

*Odg.* Boga imenujemo našega Očeta, da je nás vse skos Svetega Duha vu svetemi kersti za svoje otroke, u) za svoje naslednike, za ravnaslednike Jezu-Krista, v) ino nas med nami vse za brate ino sestre narédil.

*Pit.* Zakaj govorimo: Keri si v' nebésah?

*Odg.* Mi govorimo „keri si v' nebésah,“ zato, da Bog, qi ravno je povsodik nazóčen, poséбно v' nebésah prebiva, q) kde se svojim izvolenim od obliuja do obliuja kaxe ino dá vxivati.

b. Od treh pervih prošenj Gospodove molitbe.

*Pit.* Kak se veli prva Očanašna prošnja?

*Odg.* Prva Očanašna prošnja se veli: Posvečéno bodi tvojo imé,

*Pit.* Kaj prosimo operviq?

*Odg.* Operviq prosimo, naj Boxjo imé bode posvéčeno.

*Pit.* Zakaj prosimo operviq, naj Boxjo imé bode posvéčeno?

u) Vi ste dobili Duha, kerí vas za otroke najemáva, skos kerega vsi zovemo: Aba (Oča). Rim. VIII. 15.

v) Qi pá smo otroki, te smo tudi nasledniki, ino celó nasledniki Boxji, ravnasledniki Jezu-Krista. Rim. VIII. 17.

q) Oslizaj is tvojega prebivalisa, to je, 'z neba, vsakega ino vse, kerí bodo na totomi mesti molili. It. Paral. VI. 21.

*Odg.* Mi prosimo operviy, naj Boxjo imé bode posvéčeno, da vsikdar ino pred vsimi rečami naj prej za to prositi moremo, kaj Boxjo učast dojde a) ino potém se le za to, kaj je nam ali našemi blixnemi potrebno.

*Pit.* Kaj prosimo vu prvi Očanašni prošnji?

*Odg.* Vu prvi Očanašni prošnji prosimo :

1. Naj bi vsi ljudjé na zemli Boga spoználi, ino njegovo naj svetéšo imé spovedávali ino vsikde hvalili.
2. Naj bi se grešniki k' Bogi obernuli ino na pokóro genuli.
3. Naj se njegovo naj svetéšo imé nikóli ne bi skez verogublenje ino krivo vero, skoz Boga-preklinjanje ino nekeršansko xivljenje odsvetilo.

*Pit.* Kak se veli druga Očanašna prošnja?

*Odg.* Druga Očanašna prošnja se veli : Pridi k' nam tvojo kraljestvo.

*Pit.* Kaj prosimo v' drugi Očanašni prošnji?

*Odg.* V' drugi Očanašni prošnji prosimo :

1. Naj bi Bog svojo cirkvo ino kraljestvo svojih milosti razširjal ino oterdil, kraljestvo vruga ino greha pà pokončal.
2. Naj bi vero, vupanje ino ljubav v' nas vlejl, ino tote kreposti v' nas povnoxil.
3. Naj bi nam po totemi xivljenji nebesa dodelil.

*Pit.* Kak se veli tretja Očanašna prošnja?

---

a) Ište operviy Boxjo kraljestvo ino njegovo pravico, ino vse drugo bode se vam pridalo. Mat. VI, 33.



*Odg.* Tretja Oqanašna prošnja se veli: Izidi se tvoja vola, kak na nebi, tak na zemli.

*Pit.* Kaj prosimo v' tretji Oqanašni prošnji?

*Odg.* V' tretji Oqanašni prošnji prosimo;

1. Naj bi nam Bog dal pomoč, njegovo Božjo volo vu vsih prilikah na zemli tak zvesto ino radovolno spuniti, kak jò angeli ino svetniki v' nebesah spunijo.

2. Naj bi Bog vse odvernul, kaj nam spunenje njegove Božje vole odderxáva.

c. Od štireh poslednih prošenj Gospodove molitbe.

*Pit.* Kak se veli šterta Oqanašna prošnja?

*Odg.* Šterta Oqanašna prošnja se veli: Daj nam dnes naš vsakdajni kruh.

*Pit.* Kaj prosimo vu šterti Oqanašni prošnji?

*Odg.* V' šterti Oqanašni prošnji prosimo:

1. Naj bi nam Bog vse dal, kaj nam je za zderxánje našega telnega ino dušnega xivljenja potrebno.

2. Naj bi Bog dragoto ino glád, ino tudi greh, kerí dostokrat take kaštige za sobo imá, od nas dobrotlivno odvrájal.

*Pit.* Kak se veli peta Oqanašna prošnja?

*Odg.* Peta Oqanašna prošnja se veli; Odpusti nam naše duge, kak tudi mi odpustimo našim duxnikom.

*Pit.* Kaj prosimo v' peti Oqanašni prošnji?

*Odg.* V' peti Oqanašni prošnji prosimo, naj bi nam Bog naše grehe odpustil, ravno kak mi is serca tim odpustimo, kerí nás razxalijo.

*Pit.* Kak se veli šesta Oqanašna prošnja?

*Odg.* Šesta Oqanašna prošnja se veli: Ne vpelaj nas vu skušávo.

*Pit.* Kaj prosimo v' šesti Oqanašni prošnji?

*Odg.* V' šesti Oqanašni prošnji prosimo, naj nám Bog ob qasi skušáve ne bi svoje pomóqi odvzél, ali dopustil, da bi vu skušávi padnuli.

*Pit.* Od qesa se naj berxej skušávamo?

*Odg.* Skušávamo se naj berxej od sveta, od našega mesa, to je, od naših hudih vól ino xél, ino od vraga. b)

*Pit.* Se tudi poboxni ino praviqni skušávajo?

*Odg.* Tudi poboxni ino praviqni se od Boga skušávajo, kda Bog njihovo krepost zvedáva:

1. skos beteg, 2. skos siroutvo, ino druge nedlóge.

*Pit.* Kak se veli sedma Oqanašna prošnja?

*Odg.* Sedma Oqanašna prošnja se veli; Temou rezi nas od zlega.

*Pit.* Kaj prosimo v' sedmi Oqanašni prošnji?

b) Vse, kaj se na sveti znajde; je ali poxelenje mesa, ali poxelenje óqi, ali prevzétnost xivljenja, ino to ne pride od Oqéta, temou od sveta. I. Joan. II. 16. Vsaki se skušáva, qi je od svojih lastnih xél nadráxen ino primárjen. Jak. I. 14. Bodte trezni ino straxajte; kajti vax protivnik, vrag, okóli hodi, kak arjovéqi léb, ino íxe, koga bi poxérel. I. Petr. V. 8. Obléqte si vso Boxjo oroxjé, da naj skrivnemi vragovemi nasledovanji proti obstojite. Efez. VI. 11.

*Odg.* V sedmi Oqanasni prošnji prosimo :

1. Naj bi nas Bog poséбно dušnega zlega, to je, greha rezil, ino nas pred uasno ino veuno kastigo obranil.

2. Naj bi nas Bog tudi vsega telnega zlega rezil, qi ne je k' našemi zveltqanji. c)

3. Naj bi nam Bog dál pomou, vse texave, kere nad nas pošila, s' poterplenjom ino stalnostjo prenášati. d)

*Pit.* Kaj reče beséda Amen?

*Odg.* Amen, Xidovska beséda, reče teliko, kak naj se zgodi, ali naj se bode zgodilo.

### §. 3. Od angelskega uesenja.

*Pit.* Kaj Katolski Kristjáni naj berxej Oqanasí priklenejo?

*Odg.* Katolski Kristjáni naj berxej Oqanasí priklenejo angelsko uesenje.

*Pit.* Kaka molitba je angelsko uesenje?

*Odg.* Angelsko uesenje je molitba, s' kero sveto Divico Mario Boxjo mater pred vsimi angeli ino svetniki poséбно uastimo ino nazávamo.

*Pit.* Kak se moli angelsko uesenje?

c) Blaxen je mox, kerí skužave s' poterplenjom prenése; kajti kda bode skužen, bode dobil venec xivljenja, kerega je Bog tistim obéual, ki ga ljubijo. Jak. I. 12. Ino da si Bogi prijeten bil, zato je bilo potrebno, da té je skužavanje poterdilo. Tob. XII. 13.

d) Lonqarska posoda se v' peqi, praviqni ljudje pá v' texavah poterdijo. Sir. XXVII. 6.

**Odg.** Angelsko učenje se moli tak : Čezena bodi Maria, milosti puna, Gospod je s' tobo, ti si blagoslavljena med xenami, ino blagoslavlen je sád tvojega tela, Jezus. Sveta Maria, mati Boxja, prosi za nas vboge grešnike zdaj, ino ob vuri naše smerti. Amen.

**Pit.** Is keliko delov obstoji angelsko učenje ?

**Odg.** Angelsko učenje obstoji is treh delov :

1. is pozdravljenja prednega angela Gabriela,
2. is pozdravljenja svete Elizabete, ino 3.
- is beséd svete cirkve.

**Pit.** S' kerimi besedami je angel Gabriel pozdravil Mario ?

**Odg.** Angel Gabriel je Mario s' totimi besedami posdravil : Čezena bodi Maria, milosti puna, Gospod je s' tobo, ti si blagoslavljena med xenami. e)

**Pit.** Kak je Elizabet Mario pozdravila ?

**Odg.** Elizabet je ponovila angelove besede „ti si blagoslavljena med xenami“ ino se je tote pristavila : ino blagoslavlen je sád tvojega tela. f)

**Pit.** Kere beséde je sveta cirkva pristavila ?

**Odg.** Sveta cirkva je tote beséde pristavila : Jezus. Sveta Maria, mati Boxja prosi za nas vboge grešnike zdaj ino ob vuri naše smerti.

**Pit.** Zakaj govorimo „Sveta Maria, mati Boxja“ ?

e) Luk. I. 28.

f) Luk. I. 42.

*Odg.* Mi govorimo „Sveta Maria, mati Boxja“ zato :

1. Da je sveta Divica Maria Jezu-Krista rodila, ker je resničen Bog.
2. Da toto imé v' nas vupanje ino zanêsenje obudi, da Bog njeno naprejprošnjo za nas osliša.

*Pit.* Zakaj govorimo „prosi za nas vboge grešnike“ ?

*Odg.* Mi govorimo „prosi za nas vboge grešnike,“ naj bi Mario skos spovedávanje naše nevole genuli, da bi nam duha na pokóro ino odpúsenje naših grehov od Boga sprosila.

*Pit.* Zakaj govorimo „prosi za nas zdaj, ino ob vuri naše smerti“ ?

*Odg.* Mi govorimo „prosi za nas zdaj, ino ob vuri naše smerti,“ da vsikdar, tak dobro zdaj, kak vu smertni vuri, v' ker so vragove skušave večkrat naj silnése, Boxje pomóqi potrebujemo.

*Pit.* Kda qasti Katolska cirkva Boxjo mater z' angelskim qezenjom posébnó ?

*Odg.* Katolska cirkva qasti Boxjo mater z' angelskim qezenjom posébnó, kda se v' jutro, opoldne ino večér, k' molitbi zvoní.

*Pit.* Na kaj se imámo pri totemi zvonenji posebno opominjati ?

*Odg.* Pri totemi zvonenji se imámo posebno ze vso hvalo ino poboxnostjo opominjati, da je Boxji Sin qlovek postal, naj bi nas odrésil.

### III. G L A V A.

#### OD LUBAVI.

##### I. D É L.

#### OD KERŠANSKE LUBAVI.

*Pit.* Kaj je Keršanska ljubav?

*Odg.* Keršanska ljubav je prenaravna moč, od Boga v' naše serca vlejta krepost, g) skos kero Boga Gospoda, da je naj višesa dobróta, za njega samega volo, blixnega pa za Boga volo kak sami sebe lubimo.

*Pit.* Kaj se veli Keršanski lubiti?

*Odg.* Keršanski lubiti se veli, Boga, kak naj vekšo dobroto za njega samega volo, ino blixnega za Boga volo lubiti h); za Boga volo z' radostjo vse qiniti, kaj nam je zapovedal.

g) Božja ljubav je v' naših sercrah skos Svetega Duha, ker nam je dani, izlejta. Rim. V. 5.

h) Lubi Gospoda tvojega Boga is celega tvojega serca, is cele tvoje duše, is cele tvoje misli, ino iz vsih tvojih moči. Tota zapoved je naj vekša ino naj ime-

*Pit.* Zakaj se itak meremo Boga lubiti?

*Odg.* Moremo se Boga tudi zato lubiti, da je proti nam naj dobrotlivneši. i)

*Pit.* Kak moremo Boga lubiti?

*Odg.* Boga moremo lubiti krez vse, iz našega celega serca, iz naše cele duše, ino iz vsih naših moqi.

*Pit.* Kaj se veli, Boga krez vse lubiti?

*Odg.* Boga krez vse lubiti, se veli: Boga vsim stvaram naprej postaviti, ino ga više qastiti, kak vse, kaj nam je prijetno ino dopadljivo.

*Pit.* Kaj se veli, Boga is celega serca, is cele duše, iz vsih moqi lubiti?

*Odg.* Boga is celega serca, is cele duše, iz vsih moqi lubiti, se veli, vse svoje misli, vse svoje xele, ino vse svoje besede ino dela na Boga ravnati, rajši vse, tudi celo xivljenje, zgubiti, ino vse rajši terpeti, kak proti Boxjim zapovedam kaj vqiniti.

*Pit.* Kdo se razumi pod besédo blixen?

*Odg.* Pod besédo blixen se razumi vsaki qlovek, bodi si naš prijátel, ali neprijátel. j)

*Pit.* Kaj se veli blixnega lubiti?

*Odg.* Blixnega lubiti se veli: Blixnemi dobro

nitnesa. Druga pá je toti ednaka: Lubi tvojega blixnega, kak sebe samega. Mat. XXI. 37. 38. 39.

i) Lubmo Boga; kajti on je naš operviqlubil. I. Jean. IV. 19.

j) Glej od milostivnega Samaritana. Luk. X. 29—37.

xeléti ino to qiniti, kaj jèmi je prijétno ino hasnovitno, vse popustiti, kaj jemi je neprijétno ino škodljivo. k)

*Pit.* Kaj se veli, blixnega za Boga volo lubiti?

*Odg.* Blixnega za Boga volo lubiti, se veli; Blixnega zato lubiti, da je Boxja pripodoba, ino da je Bog zapovedal, blixnega lubiti. l)

*Pit.* Kaj se veli, blixnega kak sebe samega lubiti?

*Odg.* Blixnega, kak sebe samega lubiti, se veli; Blixnemi nikaj ne vqiniti, kaj mi sami razumno ne bi radi iméli; veli se, njemi to qiniti, kaj bi si mi sami po pravici xeléli. m)

*Pit.* Je Kerzanska lubav potrebna?

k) Lubav je poterpliva ino dobrotliva. Lubav je ne nevozliva, ne vqini nikaj lehkomisléq, je ne prevzétna, ne qasti gladna, ne na samo svoj hasek, ne naglo-serdna; ne misli nikaj hudega. Ona se ne veséli nad nepravico, temoq nad resnico; ona terpi vse; ona verje vse; ona vupa vse; ona prenêse vse. I. Kor. XIII. 4. 5. 6. 7.

l) Qi kdo reqe: Jas lubim Boga, ino svojega brata pa zovráxi, tisti je laxlivec; kajti kdo svojega brata, kerega vidi, ne lubi, kak hode zmogel Boga lubiti, kerega no vidi? Ino dobili smo od Boga zapoved, da, kdo Boga lubi, tudi naj svojega brata lubi. I. Joan. IV. 20. 21.

m) Qinte zato ludém vse, kaj xelite, da oni naj vam qinijo; kajti v' tem obstoji zapoved ino preroki. Mat. VII. 12.



*Odg.* Kerzanska ljubav je tak potrebna, da ulovek, ker je pri razumi, brez ljubavi ne zmore veqnega xivljenja dosegnuti. n)

*Pit.* Skoz kaj se skaxe ljubav proti Bogi ino blixnemi?

*Odg.* Ljubav proti Bogi ino blixnemi se skaxe skoz zderxavanje desetih Boxjih zapovedi. o)

## II. D É L.

### OD DESETIH BOXJIH ZAPOVEDI OBČINSKI.

*Pit.* Kak se velijo desetere Boxje zapovedi?

*Odg.* Desetere Boxje zapovedi po svojemi zapopadki se velijo:

1. Veri na edinega Boga.
2. Ne vzemi po nevrednem Boxjega iména v' vusta.
3. Sveti nedélo.
4. Postuj oqéta ino mater, naj dolgo xiviš, ino ti dobro gre na zemli.
5. Ne mori.

---

n) Kdo né lubi, ostáne vu smerti. Keri svojega brata sovráxi, je ludomorec. Znete pá, da nieden ludomorec ne imá vu sebi veqnega xivljenje. I. Joan. III.

14. 15.

o) Kdo moje zapovedi imá ino zderxáva, tisti mé lubi. Joan. XIV. 21.

6. Ne preqistuvaj.

7. Ne kradi.

8. Ne govóri krivega svedoqstva proti tvoje-  
mi blixnemi.

9. Ne poxéli tvojega bixnega xene.

10. Ne poxéli tvojega blixnega blaga.

*Pit.* Komi je dal Bog tote desetere zapovedi?

*Odg.* Bog je dal tote desetere zapovedi Mojzesi na Sinajski gori za Izraélsko lustvo, kda se je po izidenji is Egiptoske zemle v' pušavi zderxávalo. p)

*Pit.* Kak je dal Bog tote desetere zapovedi?

*Odg.* Bog je tote desetere zapovedi dal na dvema kamenima dilama s' svojim perstom zapisane med bliskanjom ino germlenjom, ino to zato:

1. Naj bi lustvo genul, nje teliko zvestej spuniti.

2. Naj bi se teliko dostojnej po njegovi voli zaderxávalo.

3. Naj bi vu prelamavcih teliko vekši strah pred svojo oblástjo, ino pred popreteno kastigo obudil.

*Pit.* Smo tudi mi duxni desetere Boxje zapovedi zderxávati?

*Odg.* Tudi mi smo duxni desetere Boxje zapovedi zderxávati:

p) Glej zgodbe S. pisma od danja deset Boxjih zapovedi. Eksod. XIX. XX.

1. Da so razloženje naravnih v' naše serca zapisanih zapovedi.

2. Da je nje Jezus Kristus sam poterdil, ino zderxávati zapovedal. r)

*Pit.* Zmoremo desetere Boxje zapovedi zderxávati?

*Odg.* Desetere Boxje zapovedi zmoremo zderxávati; kajti Bog dá vsakemi k' temi pomoq. s)

*Pit.* Kake duxnosti se zapopádnejo v' desetih Boxjih zapovedah?

*Odg.* V' treh prvih Boxjih zapovedah se zapopádnejo duxnosti proti Bogi; vu sedmih ovih pa duxnosti proti blixnemi.

*Pit.* Kde se znajde zapopádek vsih desetih Boxjih zapovedi kratko?

*Odg.* Zapopádek vsih desetih Boxjih zapovedi se kratko znajde vu dvema ljubavnima zapovedama.

*Pit.* Kera je prva ljubavna zapoved?

*Odg.* Prva ljubavna zapoved je: Lubi Gospoda tvojega Boga is celega tvojega serca, is

r) Ne verte, da sem prišel zapovedi ino prerokov razvézat; ne sem prišel njih razvézat, temoq spunit. Mat. V. 17.

s) Mojega Duha qem vu vas zasadíti ino naréditi, da bote v' mojih zapovedah xivéli, moje poveljenja zderxali ino spunili. Ezechiel. XXXVI. 27. Bog je, keru vu vas obojno, volenje ino spunenje po svojemi dopadnenji oprávla. Filip. II. 13. Vu tem, keru me moqnega narédi, vse zamorem. Filip. IV. 13.

cele tvoje duše, is cele tvoje misli, iz vsih tvojih moči. 8)

*Pit.* Kera je druga ljubavna zapoved.

*Odg.* Druga ljubavna zapoved je: Lubi tvojega blixnega, kak sebe samega. z)

*Pit.* Kak razlóxi Kristus ljubavno zapoved blixnega?

*Odg.* Kristus razlóxi ljubavno zapoved blixnega z' totimi besedami: Činte ludém vse, kaj vi xelite, naj oni vam qinijo; kajti vu tem obstoji zapoved ino preroki. x)

*Pit.* Kaj je od vsake Boxje zapovedi zapomniti?

*Odg.* Od vsake Boxje zapovedi je zapomniti, da se vu vsaki nekaj zapové, ino tudi nekaj prepové.

### III. D É L.

#### OD DESETIH BOXJIH ZAPOVEDI ZOSEB.

§. 1. Od treh pervih Boxjih zapovedi, kere zapopádnejo duxnosti proti Bogi.

*Pit.* Kak se veli pervá Boxja zapoved?

*Odg.* Pervá Boxja zapoved se veli: Veri na edínega Boga.

*Pit.*

8) Mat. XXII. 37. 38.

z) Mat. XXII. 39.

x) Mat. VII. 12.

**Pit.** Kaj se skos prvo Boxjo zapoved zapové?

**Odg.** Skos prvo Boxjo zapoved se zapové, naj edinega Boga verjemo, t) molimo, u) se na njega zanêsemo, v) ino ga ljubimo. u)

**Pit.** Kaj se skos prvo Boxjo zapoved prepové?

**Odg.** Skos prvo Boxjo zapoved se prepové nevéra, a) sluxba laxnim bogom, b) veroguble-

t) Brez vere je ne mogou se Bogi dopadnuti; kajti kdo t e k' Bogi priti, more verjéti, da Bog je. Hebr. XI. 6.

u) Je pisano: Moli Boga tvojega Gospoda, ino njemi samemi sluxi. Mat. IV. 10.

v) Keri se Gospoda bojijo, se na Gospoda zan esejo; on je njihov pomočnik ino branitel. Ps. CXIII. 11. Zan este se na njega vse občine lustrvov, izlejevajte pred njim vase serca; Bog je naš pomočnik na veke. Ps. LVI. 9.

u) Slisaj Izrael! Gospod, naš Bog je edini Gospod. Lubi Gospoda tvojega Boga is tvojega celega serca, is tvoje cele duše, iz vsih tvojih moqi. Devt. VI. 4. 5.

a) Kdo ne verje, bode pogubl n. Mark. XVI. 16.

b) Oni so Boxjo resnico na lax obefnuli, ino dosta veq ostvari, kak p a stvoritela qastili, ino njemi sluxili, ker je blagoslavl n na veke. Amen. Rim. I. 25. Ne obernite se k' laxnim bogom, ino si ne delajte zlejtih bogov. Jas sem Gospod vas Bog. Lev. XIX. 4. Tudi ne postante sluxebniki laxnih bogov, kak iz njih neki. I. Kor. X. 7.

nje c) napovedàvanje bodóujih reui, prazna vera, tudi vera na bajilo, d) serdenje nad Bogom, e) zdvojenje, nezanešenje, f) ali tudi prevzétno zanešenje na Bozjo milost. g)

**Pit.** Je ne proti prvi Bozji zapovedi, da angele ino svetnike uastimo ino nazávamo?

**Odg.** Da angele ino svetnike uastimo ino nazávamo, je ne proti prvi Bozji zapovedi, temou dobro ino hasnovitno. h)

e) Krivovernega uloveka se po eno ali dvakratnem opomenenji ogibli. Tit. III. 10.

d) Ne obrnite se k' bajilnikom, ino ne pitajte vgonjavavcov v' niedni reui za svít, da skoz njê naj ne bote vtepeni. Jas sem Gospod vaš Bog. Lev. XIX. 31. **U**i se ulovek k' bajilnikom ino vgonjavavcom oberne, ino se z'njimi vtepe, ga bom s' serdnimi oumi gledal ino ga na sredi iz njegovega lustva pokonçal. Lev. XX. 6.

e) Bog vustáni, njegovi sovrahniki se naj raztrosijo; ino ker ga zametavajo, naj pred njegovim obliujom odbegnejo. Ps. LXVII. 2.

f) Ne zgubte vašega zanêšenja, kero se imà velike plaqe vqakati. Heb. X. 35.

g) Jeli ti bogástvo njegove dobrote, njegovega poterpljenja ino dugovanja zametávaš? Jeli ne znaš, da Bozja dobrot na pokóro ravná? Rim. II. 4.

h) **U**i iz jezero angelov le eden za njega govori, ino to tega uloveka pravico Bogi naprej náša; bode se krez njega smilil, ino rekel: Odrévi ga, naj ne padne dol vu pogublenje; kajti jas sem na njemi najšel zrok, zakaj jemi uém biti milostiven. Job. XXXIII. 23, 24. Tudi tvoje prijatele, o Bog! uastim jas odvise; njih-

**Pit.** Zakaj se Katolski Kristjani zazavajo na angele?

**Odg.** Katolski Kristjani se na angele zazavajo, da so angeli ludem na branbo postavljeni; da angeli ljudi ljubijo, za njihovo zveličanje skerbijo, za nje prosijo, ino da preveno Boga gledajo, ino jemi ulovečuje molitbe naprej nazajo. i)

vo gospodstvo je krez mero mogočno postalo. Ps. CXXXVIII. 17. Hvalte Gospoda v'njegovemi svetostvi, hvalte ga v' moji njegove oblasti; Ps. CL. 1. Ino tudi Tridentinski cirkveni zbór reče v' sedenji 25. Sveti cirkveni zbór povelj vsim škofom ino drugim, ki na sebi imájo sluxbo vučenja, — po navadi Katolske cirkve, kera se je od prvih časov Kerzanske vere spočela, po edinoglasnemi vučenji svetih očétov, ino po zapovedah cirkvenih zborov, od naprejprovenja ino nazávanja svetnikov, od čiščenja svetniških ostanjkov ino od dostojne navade podób — vernike marno podvučiti ino opominjati, da svetniki, ker s' Kristusom kralujejo, svoje molitbe za ljudi naprej nazajo, ino da je dobro ino hasnovitno, nje nazavati.

i) On je svojim angelom za tebe volo zapovedal, naj te na vsih potih branijo. Oni te bodo na rokah nosili, naj se kde s' tvojo nogo na kamni ne spotékneš. Ps. XC. 11. 12. Ogiblite se, da niednega is totih malih ne zaničate; kajti povem vam: Njihovi angeli preveno gledajo v'nebesah obliče mojega nebeskega Očeta. Mat. XVIII 10. Kda si s' slozami molil, mertve pokápal. ino zato od jedi stajal, ino mertve za dneva vu tvojemi hrami sranuval, naj bi je v'noči pokápal, te sem tvojo molitbo pred Gospodom napre

**Pit.** Zakaj se Katolski Kristjani zazavajo tudi na svetnike?

**Odg.** Katolski Kristjani se na svetnike zazavajo, nikak ne, kak da bi jim svetniki iz lastne moči pomagati zmogli, temo, da so Boxji prijatelji ino za ludí pri Bogi prosijo. j)

**Pit.** Je navada podob v' Katolski cirkvi ne proti prvi Boxji zapovedi?

**Odg.** Navada podob v' Katolski cirkvi je ne proti prvi Boxji zapovedi; kajti ona le prepové, podóbe zato delati, naj bi je molili. k)

**Pit.** Zakaj Katolski Kristjani uastijo podóbe?

**Odg.** Katolski Kristjani uastijo podóbe zato, da se skoz nje nekaj uastitnega, najmre, ali kera Boxja osóba, ali Boxja mati, ali kaki svetnik pred oji postávla. Ino uesenje se ne ravna na podóbo, temo, na to, kaj se skoz njo vedou dava.

nasal. Tob. XII. 12. Ino prisel je drugi angel ino stal pred altárom, ino imél zlato kadilnico, ino njemi se je dosta kadila dalo, naj bi molitbo vsih svetnikov na zlatemi altári, kerí je pred Boxjim selom bil, priporáqal. Ino dim kadila od molítev svetnikov je od angelové roke sel višek pred Boga. Razódenje Joan. VIII. 3. 4.

j) Toti je Jeremías Boxji prerok, raduvavec bratov ino lustva Izraelskega. Toti je mox, kerí dosta prosi za lustvo ino za celo sveto mesto. II. Mah. XV. 14. Trid. zbor, sed. 25.

k) Ne sméte si izrezane podóbe delati, da bi jo molili. Lev. XXVI. 1.



**Pit.** Ne prelomijo Katolski Kristjani perve Boxje zapovedi, da ostanske svetih tél qastijo?

**Odg.** Katolski Kristjani ne prelomijo perve Boxje zapovedi, da ostanke svetih tél qastijo; kajti njih ne molijo, l)

**Pit.** Zakaj pa Katolski Kristjani qastijo ostanke svetih tél?

**Odg.** Katolski Kristjani qastijo ostanske svetih tél zato:

1. Da so oni ostanki tistih tél, v kerih so se svetniki ali skos kervoprelejtje za Boxjo vero Bogi sporočili, alipà skos pokoro druge krepostne dela Bogi s' poséбно popunostjo sluxili.
2. Da bode Bog ravno tote ostanke po od mertvih vstanenji na veke v' nebésah oveliqéstil. m)
3. Da je Bog skoz ostanke svetih tél veqkrat qudexé vujnil ino ludém velike dobrote skazal. n)

l) Trid. zbor, sed. 25. v' poveljenji od nazavanja svetnikov, reje tak: Tela svetih kervosvedokov ino drugih, kerí so s' Kristusom xivéli, kerí so xivi vudi Kristusa, ino cirkva svetega Duha bili, kerí bodo tudi skoz njega na veqno xivljenje zbudeni ino oveliqesteni, so od vernikov qastiti, kak taki, skos kote se ludém mnoge dobrote podelijo.

m) Keri bode navo boxno telo skoz moy, s' kero si je vse reqi podvergel, ponovil, ino ga svetlosti svojeqa tela naredil ednakega. Filip. III: 21.

n) Nikaj je ne Eliasa premágalo, ino njegovo mertvo

*Pit.* Kak se velí druga Boxja zapoved?

*Odg.* Druga Boxja zapoved se velí: Ne vzémi po nevrednem Boxjega iména v' vusta.

*Pit.* Kaj se v' drugi zapovedi prepové?

*Odg.* V' drugi Boxji zapovedi se prepové, naj Boxjega iména ne odsvetimo.

*Pit.* Skos kaj Boxjo imé odsvetimo?

*Odg.* Boxjo imé odsvetimo:

1. Skoz vse grehe. o)

2. Naj veq skoz Boga -preklinjanje, p) qi od Boga, od prave vere ino od Boxjih svetnikov zaniqávajou govorigo.

telo je tudi prerouilo. V' svojemi xivlenji je on qu-dexne dela oprávlal, ino tudi se po svoji smerti je qu-dexe delal. Sir. XLVIII. 14. 15. Elizeus se je z' Elia-sovim odpadnoqim plajšóm vode doteknul, ino ne se je razdelala; nató je rekel: Kde je Eliasov Bog? Ino itak se je vode doteknul, ino razdelala se je na dvoje, ino Elizeus je sel skoz njo. IV. kral. II. 14. Tistokrat so neki enega qlovéka pokapali, ino kda so ropare zagledali, so mertvo telo v' Elizeov grob vergli. Kda se je toti Elizeovih kosti dotéknuil, je pá xiv postal, ino stal na svojih nogah. IV. kral. XIII. 21. Ino Bog je skos Pavla ne malih qu-dexov vqinil, tak; da so neki z' njegovega tela brisauqe ino predplate jemáli ino nje na boléne dévali, ino betégi so od njih stopili ino hudi duhi odíšli. Apost. djanj. XIX. 11. 12.

o) Ti se hvalis zapovedi, ino Boga skos prestáplanje zapovedi odqastuješ. Rim. II. 23.

p) Kdo Gospodovo imé preklinja, bodi s' smertjo pokastigan. Vsa obqina ga naj s' kamenjom pobija, bodi si on domanji ali lucki qlovék. Lev. XXIV. 16.

3. Kda bres potrebe ali celo krivično prisegnemo. r)

4. Či Bogi obečane oblube prelomimo. s)

5. Kda Boxjo imé bres potrebe ali bres postovanja izgovorimo. ſ)

6. Kda Boxjo besedo preobračamo ali z' njo kaj zlega činimo. z)

*Pit.* Kaj se v' drugi Boxji zapovedi zapové?

r) Povém pá vam: Vi nikak ne sméte prisegnuti; ne pri nebi, kajti ono je Boxjo selo: ne pri zemli, kajti ona je njegovo podnogalo; ne pri Jeruzalemi, kajti ono je mesto velikega krala. Mat. V. 34. Ne prisegni krivo pri mojemi iméni, ino ne odčásti iména tvojega Boga. Jas sem Gospod. Lev. XIX. 12. Pred vsimi rečami pá, moji brati! ne prisegnite pri nebi, ne pri zemli ino tudi ne pri kaki drugi reči, temoč vaša beséda bodi: Je, je; ne, ne; da naj ne bote sodbi podverxen. Jak. V. 12.

s) Či si Gospodi tvojemi Bogi oblube napravil, té se ne mudi, da jò tudi spuniš; kajti Gospod tvoj Bog bode jò terjál; ino či jò odnávas, bode tebi na greh računjena. Či ne oblubiš, si brez greha. Kaj pá si oblubil, to zdérxi ino spuni, kak si Gospodi tvojemi Bogi ebečal, in svojvolno iš tyojih vust zgovoril. Devt. XXXIII. 21. 22. 23.

ſ) Iména Gospoda tvojega Boga ne izgovárjaj zobstonj; kajti Gospod ne bode tega imél za neduxnega, ker i imé Gospoda svojega Boga zobstonj izgovárja. Eksod. XX. 7.

z) Mi smo ne tisti, kak jih veliko je, ki Boxjo besédo gubijo. II. Kor. II. 17.

**Odg.** V' drugi Boxji zapovedi se zapové, naj Boxjo imé svetimo ino s' qastjo imenujemo.

**Pit.** Kak se qasti Boxjo imé?

**Odg.** Boxjo imé se qasti ino svetí:

1. Qi Boga oqivestno pred celim svetom spo-vedavamo. x)
2. Qi Boga v' dušnih ino telnih potrebah za pomoq prosimo. t)
3. Qi skos praviqno prisego Boga za sve-doka zovemo, naj bi poterdili, da je nazo izgovorenje vere vredno. u)
4. Qi oblube, kere smo Bogi obeqali, zvesto spunimo. v)

x) O moj Bog ino kral! qém te drago - hvaliti ino tvojo imé vsikdar ino na veke slaviti. Qém tè vse dneve hvaliti, ino tvojo imé vsikdar ino na veke qastiti. Ps. CXLIV. 1. 2. Kdo bode mène pred ludmi spoznal, tega bom tudi jas pred mojim Oqétom spoznal. Mat. X. 32.

t) Zovi se vu qasi texáv na mene, ino jas bom tè odréxil, ino ti boš mè hvalil. Ps. XLIX. 15. To je zanevenje, kero na njega imámo, da nas vu vsih reqah, za kere ga po njegovi voli prosimo, oslixa. I. Joan. V. 14.

u) Gospoda tvojega Boga se boj, ino njemi samemi slu-xi, ino pri njegovemi iméni prisegni. Devt. VI. 13.

v) Oblubuvajte ino zderxavajte Gospodi vaqemi Bogi vi vsi, kerí okoli njega dare prinaxate; njemi, kerega se je bojáti, kerí knezom duqe odjeanle, kerí je kra-lom na zemli straxen. Ps. LXXV. 12. 13.

5. Či Boxjo besedo marno ino poboxno poslušamo. y)

6. Či vse na hvalo ino qast Boxjega iména spoqnemo ino Bogi priporoqimo. a)

*Pit.* Kak se veli tretja Boxja zapoved?

*Odg.* Tretja Boxja zapoved se veli: Sveti nedélo.

*Pit.* Kaj se v' tretji Boxji zapovedi zapové?

*Odg.* V' tretji Boxji zapovedi se zapové, v' nedélo, kera nam je xe od apostolskih qasov sem, na opomin Kristusovega od mertvih-vstajenja za svetek postavljena, od dela se pouivati ino poboxne dela opravlati. b)

*Pit.* Kaj se v' tretji Boxji zapovedi prepové?

*Odg.* V' tretji Boxji zapovedi se prepovejo:

1. Opravila vsakega texaukega dela bres sile ino praviqne dovolnosti. c)

y) Pustite Boxjo bésedo obilno med vami prebivati, vuqte ino opominjajte se sami med sobo vu vsi mudrosti s' psalmi ino hvalnimi pesmami, ino dubovni mi popevkami, ino pejte Bogi z' veseljom vu vaših sercab. Kol. III. 16. Blaxeni so, ker Boxjo besedo sluxajo, ino jò tudi zderxijo. Luk. XI. 28.

a) Davajte Bogi Oqéti vsikdar hvalo za vse v' iméni našega Gospoda Jezu-Krista. Efez. V. 20. Kda koli jéte ali pijete, ali kaj drugega delate, tê delajte vse le na Boxjo qast. I. Kor. X. 31.

b) Opoméni se, da nedélo svetis. Eksod. XX. 8.

c) Šest dnévov delaj ino vse tvoje dela opravljaj. Na sedmi dén pa je svetek Gospoda tvojega Boga; na

2. Vse druge opravila, kere toti dén ali odsvetijo, ali njegovo svećenje zaderxávajo.

§. 2. Od sedem poslednih Boxjih zapovedi, kere zapopádnejo duxnosti proti blixnemi.

*Pit.* Kak se veli šterta Boxja zapoved?

*Odg.* Šterta Boxja zapoved se veli: Postuj očéta ino mater, naj dugo xivix, ino ti dobro gré na zemli.

*Pit.* Kaj se v' šterti Boxji zapovedi zapové?

*Odg.* V' šterti Boxji zapovedi se poséбно zapové, naj otroki svoje starše ljubijo, postujejo, d) jim sluxijo, e) ino nje vu vsih reqah, kere so ne proti Boxjim zapovedam, bogajo, f) jim

toti dén zato nikaj ne delaj ne sám, ne tvoj sin, ne tvoja qi, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja xivina, ne luckí qlovek, kerí znotra vrát tvojega mesta stanuje. Eksod. XX. 9. 10.

d) Postuj tvojega očéta ino tvojo mater, tota zapoved je prva, kerí se je obêqanje pristavilo. Efez. VI. 2. Postuj tvojega očéta, ino ne pozábi xalosti tvoje matere. Sir. VII. 29.

e) Kdo se Gospoda boji, postuje svéjé starše, ino sluxi tistim, od kerih se je narodil, kak svojemi Gospodi. Postuj tvojega očéta z' djanjom, z' besedami ino ze vsim poterplenjom. Sir. III. 8. 9.

f) Otroki! bodte staršom vu vsih reqah pokorni, kajti to je Gospodi dopadljivo. Kol. III. 20. Otroki! bogajte vase starše v' Gospodi; to je prav. Efez. VI. 1.

v' duhovnih ino telnih potrebah na pomóu so, g) ino za nje molijo. h)

**Pit.** Kaj se v' šterti Boxji zapovedi prepové?

**Odg.** V' šterti Boxji zapovedi se prepové, staršom nepokorni biti, i) nje sovrahati, j) sramotiti, k) ogovárjati, l) zaniqávati, ali prekli-

Bogi moremo biti bole pokórni, kak ludém. Apost. djanj. V. 29.

g) **Či** pá vdova imá otróke, ali otroqje otroke, se naj vuqí, prejdou svoj lastni hram ravnáti, ino staršom dobro z' dobrim playati; kajti to je Bogi prijétno. I. Tim. V. 4. Moj sín! oblehкотuvaj tvojega oqeta v' njegoví starosti, ino ga ne xali v' njegovemí xivljenji. Či ravno na pameti oslabuje, imej z' njim poterpljenje ino ga ne zaniqavaj v' tvoji moqi; kajti dobrota, keró tvojemi oqéti skaxex, ne bode pozablена. Sir. III. 14. 15.

h) Opoménem tē s' slojzami, da naj pred vsimi reqami prošnje, molitbe, naprejprošnje ino hvalodavanje za vse ludí opravláx. I. Tim. II. 1. 2.

i) Bodo ludjé, kerí bodo puni svojlubavi, skopi, hvale gladni, staršom nepokorni, nehvalni ino zloqasti. — Totih se ogíbli. II. Tim. III. 2. 5.

j) Glej zgodbo z' Absolonom II. kniga kral. XV. — XVII.

k) Poslušaj tvojega oqeta, kerí tē je porodil, ino ne zaniqavaj tvoje matere, qi je stara postála. Prislov. XXIII. 22.

l) Oko tistega, kerí svojega oqéta sramoti ino rojenje svoje matere zaniqáva, naj kavrani pri potókih izpikajo ino mladi orli pojejo. Prisl. XXX. 17.

njati, m) nje v' silah zapustiti, ali jim škoditi. n)  
*Pit.* Kaj je otrôkom, ki toto zapoved spuniyo, obêvano?

*Odg.* Otrôkom, ki toto zapoved spuniyo, je dugo xivljenje ino velika dobrota obêvana. o)

*Pit.* Česa se otrôki, ki tote zapovedi ne spuniyo, imájo bojati?

*Odg.* Otrôki, keritote zapovedi ne spuniyo, se imájo strašno velike űasne ino veűne kastige bojati. p)

*Pit.* Kaj so starši proti otrôkom duxni?

*Odg.* Starši so duxni:

1. Svoje otrôke v' pravi veri ino drugih znanja potrebnih reűah, sami, alipà skos druge pòdvuűiti ino na Bogabojeűnost ravnâti. r)

m) Kdo svojega oűeta, ali svojo mater preklinja, bodi s' smertjo pokastigan; njegova kerv bodi proti njemi; kajti on je svojega oűeta ino svojo mater preklinjal Lev. XX. 9.

n) Kdo svojega oűeta ali svojo mater bije, tisti naj skos smert vmerje. Eksod. XXI. 15. Kdo svojemi oűeti ali svoji materi kaj odvzême ino reűe, da je no greh, tisti je ludomorcov tovarš. Prislov. XXVIII. 24.

o) Poűtuj tvojega oűeta ino tvojo mater, kak ti je Gospod tvoj Bog zapovedal, naj dugo xiviš ino ti dobro gre na zemli, kero ti bode Gospod tvoj Bog dal. Devt. V. 16.

p) Preklét bodi, keritvojega oűeta ino svoje matere ne poűtuje; ino vso lustvo naj reűe: Amen. Devt. XXVII. 16.

r) Vi oűeti! né draxte v'asih otrôkov na serd; temoű



2. Vso pohujsanje, keliko mogóte, odderxáti, ino jim skoz dostojno xivljenje lepe priklade davati. s)

3. Za dužno ino telno dobróto svojih otókov se skerbéti, jim, kaj je potrebno, spraviti, dati ino na pomoq biti. x)

4. Zablodke ino pregrehe svojih otrókov né premálo, né preostro, temoq vseli z' ljubavjo ino krotkostjo pokastigati. z)

*Pit.* Jeli sterta Boxja zapoved samo otróke ino starše dojde?

*Odg.* Sterta Boxja zapoved ne dojde samo

rédite je v' Gospodovemi navuki ino ravnanji. Efez. VI. 4 Podvuqi tvojega sina, ino on tē bode veselil ino tvojo dušo raduval. Prisl. XXIX. 17.

s) Kdo ednega is totih malih, ki na mé verjejo, pohujša, tistemi bi bole bilo, naj bi se njemi mlinski kamen na njegov sinjak obesel, ino ga v' morsko globóqino vtopil. Mat. XVIII. 6.

x) Pobóxen postávi svoje otróke ino otroqje otróke za svoje naslednike; grešnikovo glestvo pá bode se za praviqnega sranilo. Prislóvo XIII. 22. Vzemte si vse tote besede k' serci, kere vam dnes posvedóqim, da naj vasim otrókom povelévate, nje se navuqiti, se po njih zaderxavati ino vse spuniti, kaj je v' toti zapovedi pisano. Devt. XXXII. 46.

z) Pokastigaj tvojega sina, ino na njemi ne zadvóji, ali pá ne daj se s' tvojo dušo zapeláti, ga vmeriti. Prisl. XIX. 18. Ne odnasaj deteti kástige; kajti qi ga s' sibo bijes, ne bode vmerlo. Qi ga s' sibo bijes, box njegovo dušo pred peklom resil. Prisl. XXIII. 13. 14.

otrôkov ino staršov, temou tudi vse podloxne, ino vse njihove duhovne ino posvetne poglaváre; ednáko tudi vse vyučitele ino tiste osebe, kere so za svoje starosti ali stana volo vredne postovanja.

*Pit.* Kaj so podloxni svojim poglavárom duxni?

*Odg.* Podloxni so duxni, proti svojim predpostavlenim ino poglavárom, ne samo dobrim, temou tudi zloqastim, se ravno tak, kak otrôki proti staršom, zaderxâti.

*Pit.* Kaj je podloxnim proti njihovim predpostavlenim ino poglavarom prepovedano?

*Odg.* Blizo vse, kaj je otrôkom proti njihovim staršom zapovedano ino prepovedano, je tudi podloxnim proti njihovim predpostavlenim zapovedano ino prepovedano. x)

x) Bogajte vaše naprejpostavlene, ino jim bodte podloxeni, kajti oni straxajo, kak ljudjé, kerí bodo za vaše duze raqún davali, da naj to z' vesêljom, ne pá z' zdihavanjom qinijo; kajti to vam nikaj ne hasni. Hebr. XIII. 17. Duhovniki, kerí dobro naprej stojijo, so dvojne qasti vredni, posebno tisti, kerí v' besédi ino vyučenji delajo. I. Tim. V. 17. Vsaki qlovek bodi višexi oblasti podloxen, kajti ne je oblasti naqi, kak od Boga; ino vsi, ki imájo oblast, so od Boga postavljeni. Rim. XIII. 1. Zato bodte vsim qloveqjim stvaram za Boxjo volo podloxeni, bodi si ravno tak krali, kak naj višexemi, alipá dexélskim vojvodom, kak takim, ki so od njega na odserdenjé hudobnikov ino na hvalo pobóxnih postavljeni. I. Petr.

**Pit.** Kaj so predpostavljeni ino poglavári svojim podloxnim duxni?

**Odg.** Predpostavljeni ino poglavári so svojim podloxnim óbujnski blizo vse duxni, kaj so starši proti svojim otrôkom duxni; poséбно pa so duxni, svoje podloxne vu pravi veri zderxáti, jim pravico qiniti, nje proti vsaki sili ino krivici braniti. t)

**Pit.** Kak se veli peta Boxja zapoved?

**Odg.** Peta Boxja zapoved se veli: Ne móri.

**Pit.** Kaj se skos peto Boxjo zapoved prepové?

**Odg.** Skoz peto Boxjo zapoved se prepové, sebe samega, ali koga drugega móriti, ali pokvariti. u)

II. 13. 14. Hlapce opominjaj, naj so svojim gospodom podloxeni, ino vu vsih reqah jako dopadliivi; naj ne govorijo proti, ali kaj nezvestega né vqinijo, temoq naj se vu vsih reqah zvesti skaxejo, da naj navuk Boga naxega zveliqara vu vsih reqah lepotíjo. Tit. II. 9. 10. Vi hlapci! bodte vaxim gospodom, ne samo dobrim ino pametnim, temoq tudi lagodnim ze vsim strahom podloxeni. I. Petr. II. 18.

t) Vi gospodi! qinte vaxim hlapcom, kaj je prav ino dostojno, ino znajte, da tudi imate gospoda v' nebesah. Kol. IV. 1. Vi gospodi! qinte vaxim hlapcom dobro, popustite prétenje, ino vejte, da je tak dobro njihov, kak tudi vax gospod v' nebesah, kerí ne gleda na osóbo. Efez. VI. 9.

u) Nad kervjo, kero preležete, bom se odserdil na vsih stvarah; ino bom qloveujo xivljenje terjal iz roke moxa ino njegovega brata, kerega je vmoril. Gen. IX. 5.

*Pit.* Kaj se se skos peto zapoved dale prepové?

*Odg.* Skos peto Boxjo zapoved se tudi prepové serd, v) sovračenje, u) pohujšanje, a) ino vse, kaj nas ali našega blixnega xali. b)

*Pit.* Kaj se skos peto Boxjo zapoved prepové?

*Odg.* Skos peto Boxjo zapoved se zapové:

1. Mir ino edinost iméti ze vsimi ludmi, tudi celo s' tistimi, ki so nas razxalili. c)

2. Vsa-

Kdo ulovejuo kerv preléje, tega kerv se tudi naj preléje, kajti ulovek je po Boxji podobi stvorjen. Gen. IX. 6.

v) Jas pa vám povém: Vsaki, kerí bode se nad svojim bratom razserdil, bode sodbi podverxen. Kdo pa bode svojemi brati rekel: Raka, bodi od veqnice pokastigan; kdo pa bode rekel: Nepamêten, bodi veqnega ogra duxen. Mat. V. 22.

u) Kdo svojega brata sovrači, je ludomorec, ino vi znate, da niêden ludomorec ne imá vu sebi veqnega xivljenja. I. Joan. III. 15.

a) Kdo ednega is totih malih, ki na mé verjejo, pohujša, tistemi bi bole bilo, naj bi se njemi mlinski kamen na njegov xinjak obesel, ino ga v' morsko globolino vtopil. Gorje sveti zavolo pohujšanja. Pohujšanje more resen priti, gorje pa uloveki, skos keréga pohujšanje pride. Mat. XVIII. 6. 7.

b) Kak vi xelite, da ludje naj vám kaj qinijo, tak qinte vi tudi njim. Luk. VI. 31.

c) Či je mogóqe, imejte, keliko je vu vasi moqi, mir ze vsimi ludmi. Rim. XII. 18.

2. Vsakemi uľovéki dobre priklade davati. d)  
 3. Blixnemi duhovne ino telne dobrote skaxu-  
 vati. c)

*Pit.* Kak se veli xesta Boxja zapoved?

*Odg.* Xesta Boxja zapoved se veli: Ne pre-  
 qistuvaj.

*Pit.* Kaj se skos xesto Boxjo zapoved prepové?

*Odg.* Skos xesto Boxjo zapoved se prepové  
 vsakotéro neqisto delo, nepostene lica, gerde  
 beséde, f) radovolno dopadnenje, ino privo-  
 lenje pri neqistemi mišljenji ino poxelenji, g)  
 ino vse, kaj v' neqistost zapeláva.

d) Pustite vaxo luy pred ludmi svétiti, naj vaxe dobre  
 dela vidijo, ino oqéta, kerj je v' nebésah, hvalijo.  
 Mat. V. 16.

e) Vi pá lubi brati! ne henjaj e dobro delati. II. Tez.  
 III. 13.

f) Mesne dela pá oqivestno so, najmreq; Kurvanje; ne-  
 qistost, nesramnost, telno vtepanje, od tih vam na-  
 prej povém, kak sem vam xe naprej povedal, da  
 tisti, kerj take reqi delajo, Boxjega kralestva ne bo-  
 do dobili. Gal. V. 19. 21. Ogiblite se kurvanja. Vsi  
 grehi, kere uľovek vqini, so zvun tela, kdo pá kur-  
 vanje dopernaxa, grexi vu svojemj teli. I. Kor. VI.  
 18. Kurvanje pá ino niéedna neqistost, tudi nesramne  
 besede se med vami nanq naj ne izteqejo. Efez. V. 2. 4.

g) Sluxali ste, da se je starcom reklo: Ne prelamaj  
 hixnega zakona; jas pá vam povém: Kdo koli xeno  
 s' poxelenjom le pogleda, je z' njo vu svojemj serci hix-  
 ni zakon xe prelomil. Mat. V. 27. 28. Ne gledaj  
 po divicah, naj ti njihova lepota ne bode nevárna;

**Pit.** Kaj zapeláva v' nečistost?

**Ogd.** V' nečistost zapeláva nesramnost v' obla-  
čili, nemarnost pri deli, h) netreznost pri jedi  
ino pitvi, i) preslobodno tovarstvo z' persona-  
mi drugega spola, xelni poglédi, j) ino branje  
nečistih pisem ali knjig.

**Pit.** Kake nevole imá nečistost za sobo?

**Ogd.** Nevole, kere nečistost za sobo imá, so tote:

1. Pozablenje na Boga.
2. Osleplenje razuma.
3. Terdokornost vole.
4. Večkrat stopljenje od vere. k)
5. Kvarni ino sramotni betégi na teli. l)

kajti skoz xensko lepoto so se mnogi pokončali, da  
se skos to povelénje, kak ogen vujxge. Sir IX. 5. 9.

h) Glej, to je bilo hudočinenje tvoje sestre Sodome:  
Gisdost, lakota, obilnost, njena ino njenih čeri ne-  
marnost pri deli. Ezech. XVI. 49.

i) Kda sem nje nasitil, so zakon prelamali ino v' kur-  
vinskemi hrami nečistost delali. Jer. V. 7. Z' vinom  
v' keremi je nečistost, se ne opijte, temoq s' Svetim  
Duhom se napunte. Efez. V. 18.

j) Jas sem z' mojimi očmi zakon narédil. da na nied-  
no divico ne bom mislil. Job XXXI. 1. Odverni  
tvojo lice od olepotene xene, ino ne glej xelno na  
lepo podobo ene lúcke. Sir IX. 8.

k) Priklad na Salamoni. III. kral. XI. 1. 10.

l) Kdo se kurvam pridruži, bode nesramni, ino paša  
gnoja ino červov; on bode na posebno strasen priklad  
opomenjen, ino njegova duša bode se is tovarstva xi-  
vóqih izvergla. Sir XIX. 3.

6. Za nečistosti volo so se že tudi večkrat cele dexele, mesta ino narodi od Boga strašno pokastigali. m)

*Pit.* Zakaj se zoseb ostro prepové prelom' nje hixnega zakona?

*Ogd.* Prelomljenje hixnega zakona se v' šesti zapovedi zoseb ostro za tega volo prepové, da osebe, kere zakon prelomijo, polek sramotne nečistostne zlosti že tudi zlost velike krivice vpinijo.

*Pit.* Kaj se skos šesto Boxjo zapoved zapové?

*Ogd.* Skos šesto Boxjo zapoved se zapové, naj se na teli ino duši čisto zaderximo, ino tudi celo v' mislah, besedah ino djanjah, n) tudi se zapové, naj vse grešne prilike odstávimo. o)

*Pit.* Kak se veli sedma Boxja zapoved?

*Ogd.* Sedma Boxja zapoved se veli: Ne kradi.

*Ogd.* Kaj se skos sedmo Boxjo zapoved prepové?

m) Sodoma ino Gomora.

n) To je Boxja vola: Vašo posvečenje, da se naj kurvanja ogiblete, ino da vsaki med vami svojo telo vu svetosti ino časti naj obdarxati zna, ino ne v' nedostojnemí poxelénji, kak neverniki, kerí od Boga nikaj ne znajo. I. Tez. IV. 3. 4. 5. Zato, da toto obévanje imámo, o prelubi! se očístmo vscega mesnega ino dušnega vteplenja, ino svetost v' Boxjemi strahi dopunmo. II. Kor. VII. 1.

o) Ne predaj se vtepenim xenam, naj se ne zgubix sam z' glestvom ino blagom. Sir. IX. 6.

**Odg.** Skos sedmo Boxjo zapoved se prepovê: tatía, p) kanenje v' meri ino vagi, r) zaderxanje luekega blaga, s) ino zasluxene plaqe, 8) ino sve, s' qim blixnega v' njegovemi premo-xénji, ino v' njegovi pravici kvarimo. z)

**Pit.** Kaj se skos sedmo Boxjo zapoved zapové?

**Odg.** Skoz sedmo Boxjo zapoved se zapové, naj vsakemi, kaj je njegovo, pustímo, damo ino spunimo, x) odvzêto blago povernemo, t) ino

p) Ne kradi. Mat. XIX. 18.

r) Vasa vaga, vasa mera bôdí praviqna. Lev. XIX. 36.

s) Ulovek, kerí se v' tem zagreši, da Gospoda zaniqáva, ino svojemi blixnemi to, kaj (e njegovi zvestosti v' roke dano, zatají, ali jemi s' silo kaj odvzeme, ali jemi ovaqi silo ino krivico vqini, ali da nekaj zgublenega najde ino zataji, tudi verh tega krivo priségne, ali da ovaqi kaj is' tistih reqi, v' kerih ljudjé grešijó, vkáni: imá, kda bode od hudouinenja presvedouen, popuno pá vse nazaj datí. Lev. VI. 2—5.

8) Gorje tistemi, kerí svoj hram z' nepravico, ino svojo hixo s' krivico stávi, ali svojega blíxnega brez zroka texávi, ino jemi zasluxene plaqe ne dá. Jerem. XXII. 13.

z) Qi si mojemi siromaqkemi lustvi, kero pri tebi stánuje, peneze posódil, ga ne sili, kak terjavec, ino ga ne texávi z' veliko priplaqo. Eksod. XXII. 25.

x) Ne vqini tvojemi blíxnemi krivíce, ino ga ne texávi po sili. Ne zaderxí plaqe tvojega texáka do drugega jutra. Ne vqini nikaj proti pravici, ne v' sodbi, ne z' laketom, ne z' vago, ne z' mero. Lev. XIX. 13—35.

t) Dajte vsakemi, kaj ste duxni; daqo, komi daqa,



vŕinjen kvár pá na dobro obernemo. u)

*Pit.* Kak se veli osma Boxja zapoved?

*Odj.* Osma Boxja zapoved se veli: Ne govóri krivega svedoŕtva proti tvojemi blixnemi.

*Pit.* Kaj se v' osmi Boxji zapovedi prepové?

*Odj.* V' osmi Boxji zapovedi se prepové: krivo svedoŕtvo, v) kriva toxba, u) vse laxi, tudi žalne ino silne laxi, a) hudo ogovárjanje, b)

mitek, komi mitek sliši. Rim. XIII. 7. Dajte cesári, kaj je cesárovo, ino Bogi kaj je Boxjo. Mat. XXII. 21.

u) Či pá brezboxnemi rečem: Ti moreš gotovo vmreti; ino on dela nad svojimi grehi pokóro, ino kaj je prav ino dostojno, ino tisti brezboxen dá zastávo, kero je porópal, pá nazaj, xivi v' zapovedah xivljenja, ino ne vŕini niedne nepravice, tisti naj gotovo xivi ino naj ne vmerje. Ezeł. XXXIII. 14. 15. Či kdo njivo ali vinograd pokvarí, ino dá svoji xivíni to pojesti, kaj drugemi sliši; tisti, kda bode kvár cenjen, more naj bolšo reč, kero na svoji njivi, ali vu vinogradi iná, za odkvarenje dati. Eksod. XXII. 5.

v) Krivi svedok ne bode bres kaŕtigne ostal; ino kdo laxi govóri, ne bode odbéxal — kdo laxi govóri, bode se pokončal. Prisl. 5. 9.

u) Nepravíčen svedok se nad sodbo smeje, ino vusta brezboxnih poxirajo krivíco. Prислоvo. XIX. 28.

a) Ne laxte. Lev. XIX. 11. Laxi odstavte, ino vsaki naj s' svojim blixnim resnico govóri; kajti vudi smo med sobo. Efez. IV. 25.

b) Ne ogovárjajte eden drugega hudo; kajti kdo svoje-ga brata hudo ogovárja, ali hudo sodi, tisti zapo-ved hudo ogovárja ino sodi. Či pá zapoved sodiš, tē si ne njeni spunitel, temoč soditel. Jak. IV. 11.

odvzétje poštenja, c) krive misli, d) krivo sodenje, e) na vuho govorenje. f)

*Pit.* Kaj se skos osmo Boxjo zapoved zapové?

*Odg.* Skoz osmo Boxjo zapoved se zapové resnica, g) sercovestnost vu naših govorih ino delah, h) zagovarjanje poštenega iména blixnega, i) povernenje poštenja, kero smo komi skoz ogovárjanje vzéli.

*Pit.* Kak se veli devéta ino deséta Boxja zapoved?

e) Hude vusta deni od sebe, ino imej krivo ogovárjanje vusta daleq od sebe. Prisl. VI. 24.

d) Niéden v' svojemi serci proti blixnemi kaj hudega naj ne misli. Zah. VIII. 17.

e) Kdo si zdaj, kerí luckega hlapca sodix? On stoji ali padne svojemi Gospódi. On pá bode stal; kajti Bog je zadosta moqen, ga víšek zderxáti. Rim. XIV. 4.

f) Preklét je vuhogovornik ino dvojnojezíqnik; kajti on bode med mnogimi, kerí med sobo imájo mir, nemir delal. Sir. XXVIII. 15.

g) Vsaki naj s' svojim blixnim resnico govori. Efez. IV. 25.

h) Za to molim, naj vaša lubav vu spoznanji ino vu vsemi rázumi preveno bole ino bole prihája; da naj skušavate, kaj je naj bolšo, da naj bote sercovestni ino bres pohujšanja noter do Krístusovega dneva xivéli. Filip. I. 9 10. On ne je niednega greha vqinil, v' njegovih vustah se je nikoli ne kanost znajšla. I. Petr. II. 22.

i) Za mutastega ino za potrebe popótnih luckih govóri besédo. Govóri ino sodi, kaj je prav, ino nevólnim ino sirotam nagajaj pravico. Prisl. XXXI. 8. 9.

**Odg.** Devéta Boxja zapoved se veli: Ne poxéli tvojega blixnega xene; deséta pá: Ne poxéli tvojega blixnega blaga.

**Pit.** Kaj prepovéta dvé zadni Boxji zapovedi?

**Odg.** Dvé zádni Boxji zapovedi nam prepovéta vsako poxelenje za rečami, kere so ne naše.

**Pit.** Kaj se skoz dvé zadni Boxji zapovedi zapové?

**Odg.** Skoz dve zadni Boxji zapovedi se nam zapové serčna čistost, j) zavuzdenje hudih xél, k) ino posébnó, naj ne imámo poxelenja za tím, kaj je ne našo. l)

**Pit.** Zakaj je Bog našo poxelenje zapovedam podvergel?

**Odg.** Bog je našo poxelenje zapovedam podvergel, naj bi nam pokázal:

1. Da je on tudi celo naših serc Gospod. m)

j) Blaxeni so, kerí imájo čisto serce; kajti Boga bodo gledali. Mat. V. 8.

k) Ne pustite zato greha vu vašémí vmerlivémí telí tak gospoduváti, da bí njemí v' njegovih xelah pokorní bili. Rim. VI. 2. Kerí pá so Kristusovi, so svojo meso zred zlostámí ino hudímí xelámí krixali. Gal. V. 14.

l) Ne poxéli tvojega blixnega hrama; ne poxéli tvojega blixnega xene, ne njegovega hlapca, ne njegove dekle, ne njegovega vola, ne njegovega osla, ne ováči haj, kaj je njegovo. Eksod. XX. 17.

m) Kralovo serce je v' Gospodovi oblásti, kak vodéní toki. On ga ravná, kam ga vé. Prisl. XXI. 1. Gospod vaga serca. Prisl. XXI. 2.

2. Da jemi je ne nikaj tega zatajeno, kaj se v' naših sercah misli. n)

3. Da je njegova zapoved dosta imenitnéša, kak vse uloveuje zapovedi, kere le naxe zvunenje dela, ne pa tudi naxe znotrenje misli ravnati znajo. o)

4. Da je na pokonjanje grehov potrebno, naj njé k' qasi, xe v' njihovemi zaqétki, to je, v' prvemih poxelenji zadužimo. p)

*Pit.* Kaj se je iz dnu zadnih zapovedi vuqiti?

*Odg.* Iz dnu zadnih zapovedi se je vuqiti, da Kristján zapovedanih duxnosti ne smé samo zvuna spuniti, temoq tudi znotra more volo imeti, to je, is celega serca pripravljen biti, kaj je zapovedano, vqiniti, ino kaj je prepovedano, popustiti. r)

*Pit.* Kaj je Bog tistim, ki njegove zapovedi zderxavajo, obéqal?

n) Keri v' serqno globoqino vidi, ino odrezitel tvoje duze se ne dá kaniti. Prisl. XXIV. 12.

o) Kde je tak imenitno lustvo, kéro poboxne navade ino praviqne postáve ino celo zapoved imá, kero vam dnes pred vase oqi polóxim. Devt. IV. 8. Mi znamo, da je zapoved duhovna. Rim. VII. 14.

p) Vsaki postane skušan, qi je od svojih xél nadržan ino primárjan. Kda se xela spoqne, porodí greh, greh pa, kda se dopernése, porodí smert. Jak. I. 14. 15.

r) Vsaki kerí mi reqe: Gospod! Gospod! ne bode prišel v' nebesko kralestvo, temoq le tisti, kerí volo mojega nebeskega Oqéta spuni. Mat. VII. 21.

*Odg.* Bog je tistim, ki njegove zapovedi zderxavajo, večno xivljenje, s) ino tudi xe na totemi svéti mnogoversten blagosláv obêqal. 8)

## IV. D É L.

### OD CIRKVENIH ZAPOVEDI OB'INSKI.

*Pit.* Jeli Katolska cirkva imá oblást, davati zapovedi?

*Odg.* Katolska cirkva imá oblást, davati zapovedi, ino to od Jezu-Krista. z)

*Pit.* Je cirkva tudi xe veçkrat zapovedi dala?

*Odg.* Katolska cirkva je xe veçkrat zapovedi dala. x)

s) Çi vu xivljenje uéç priti, zderxavaj zapovedi. Mat. XIX. 17.

8) Jas uiním milost mnogim jezero, najmreç tim, ki mé lubijo ino moje zapovedi zderxavajo. Eksod XX. 6.

z) Kdo vás posluša, posluša mene; ino kdo vaz zaniqáva, zaniqáva mene. Kdo pa mene zaniqáva, zaniqáva tistega, ki mé je poslal. Luk. X. 16.

x) Apostoli pišejo na brate iz nevernikov: Svetemi Duhi ino nam se je dopadnulo, vam nikáke duxnosti dale ne naloxiti, kak tote potrebne reçi, najmreç: Naj se tega, kaj se laxnim bogom priporáqa, ino tudi kervi zadergnenega mesa, ino kurvanja ogiblete; te bote dobro vqinili. Apost. djanje XV. 28. 29. Pavel

*Pit.* Smo duxni cirkvene zapovedi zderxávati?

*Odg.* Cirkvene zapovedi smo duxni zderxávati:

1. Da nam sterta Boxja zapoved nalága duxnost, tak dobro duhovnim, kak posvetnim oblastnikom biti pekorni. t)
2. Da je Kristus naš Boxji zapovédnik v' Evangelji oqitno zapovédal, cirkvo slišati. u)

*Pit.* Kak se velijo pétere cirkvene zapovedi?

*Odg.* Pétere cirkvene zapovedi, kere imáno posebno zderxávati, se velijo:

1. Sveti zapovedane svetke.
2. Poslužaj sveto mešo po nedélah ino svétkih poboxno.
3. Zderxavaj stirdesetdnevne, kvaterne ino druge zapovedane poste, ino se ogibli po petkih ino sabotah mesne jedi.
4. Spovej se vsako leto naj menje enkrat svojih

je žel skos Sirjo ino Cilicio, terdil obqine ino jim zapovedaval, zapovedi apostolov ino naj staréših zderxávati. Apost. djanj. XV. 41.

t) Bogajte vaše naprejpstavlene, ino jim bodte podloxení; kajti oni straxajo, kak taki, kerí bodo za vaše duše raqún davali, naj to z' veseljom, ne pá z' sdihtavanjom qiníjo; kajti to vam nikaj ne hasni. Hebr. XIII. 17.

u) Či on totih ne poslusa, daj cirkvi vediti; či pá on cirkve ne poslusa, ga imej za nevernika ino oqitnega grešnika. Mat. XVIII. 17.

grehov, ino prejmi ob Vuzmi presvéto  
Rešno Telo.

5. Ne imej ob prepovedanemi qasi gostovanja.

---

## V. D É L.

### OD CIRKVENIH ZAPOVEDI ZOSEB.

§. 1. Od dnu pervih cirkvenih za-  
povedi.

*Pit.* Kak se veli perva cirkvena zapoved?

*Odg.* Perva cirkvena zapoved se veli: Svéti za-  
povedane svetke.

*Pit.* Kaj nám cirkva skos svojo pervo zopoved  
zapové?

*Odg.* Cirkva nám skos svojo pervo zapoved za-  
pové, naj svetke ravno tak svetímo, kak ne-  
déle; zato se tudi vu svetkih poqivajmo, ne  
delajmo, temoq poboxne dela opravljajmo.

*Pit.* Kaj cirkva skos svojo pervo zapoved pre-  
pové?

*Odg.* Cirkva nám skos svoje pervo zapoved pre-  
pové, naj tudi vu svetek nikaj tega ne delamo,  
kaj je v' nedelo prepovedano, najmreç:

1. Texauke dela bres sile ino praviqne dovol-  
nosti, kere dela so vu svetek ravno tak,  
kak vu nedelo skos celi dén prepovedane.

2. Take opravila ino veselenja, kere todi dén ali odsvetijo, ali njegovo svećenje motijo.

*Pit.* Kak se veli druga cirkvena zapoved?

*Odg.* Druga cirkvena zapoved se veli: Poslušaj sveto mešo po nedélah ino svetkih poboxno.

*Pit.* Kaj se v' drugi cirkveni zapovedi zapové?

*Odg.* V' drugi cirkveni zapovedi se zapové, po nedélah ino svetkih sveto mešo, celó, ino s' poboxnostjo poslušati.

*Pit.* Kaj smo že po toti cirkveni zapovedi verh svete meše duxni?

*Odg.* Da naj svetke ino nedéle po voli Bozje cirkve svetimo, že smo duxni, polek svete meše tudi predgo pazno poslušati, svete sakramente, pokoro ino Resno Telo dosegnuti, duhovne knjige brati, se pri odvečérni Bozji sluxbi znajti, ino druge dobre dela opravlati.

*Pit.* Zakaj so nám svetki naróčeni?

*Odg.* Gospodóvi svetki so nám naróčeni na opomin svetih skrivnosti, kere se po takih dnevih svetijo; svetki blaxene Dívice Marie ino drugih svetnikov pá na hvalo za mnoge milosti, kere jim je Bog podelil, na opomin njihovih kreposti, ino nam na primárjanje, nje nasledovati.

*Pit.* Kaj imá Katolski Kristján po svetkih qíniti?

*Odg.* Katolski Kristján imá po svetkih:

1. Milosti, kere so qloveqjemi naródi obyínski, ali svetnikom poséбно skazane, poboxno premislavati, ino zato Bogi hvalo davati.



2. Kreposti svetnikov, kak priklade gledati, kere imá nasledovati.

3. Skoz njihove naprejprosnje pri Bogi vu svojih potrebah pomoq ishati.

*Pit.* Kaj se skoz drugo cirkveno zapoved prepové?

*Odg.* Skoz drugo cirkveno zapoved se posebno nemárnost pri Boxji sluxbi po nedélah ino svetkih prepové, najmreç:

1. Çi ne slišamo cele meše, ali çi je ne slišamo s' poboxnostjo, ali se pri predgi le malokda znajdemo.

2. Çi zapovedane Boxje sluxbe ças z' jédjo, ino pitjom, z' igro ino drugim veséljom zaprávlamo, kere nas od Boxje sluxbe odderxávajo.

## I. OD SVETE MEŠE.

a. Kaj sveta meša je, ino kaj se v' njej godí.

*Pit.* Kaj je sveta meša?

*Odg.* Sveta meša je nekervava priporoqitba novega zakona, vsekrajni opomin kervave priporoqítbe, kero je Jezus Kristus na krixu dopernêsel. v)

---

v) Trid. zbor, sed. 22. glava 1. reçe: Naš Bog i noGos pod Jezus Kristus je pri zadni veçerji v' noçi, kda je postal predán, svojo telo ino kerv Bogi Oqéti pod

*Pit.* Zakaj se sveta meša veli priporočitba?

*Odg.* Sveta meša se veli priporočitba, da se v' njej vsegamopoujnemi Bogi telo ino kerv Jezus-Krista na altári dopernáša.

*Pit.* Zakaj se sveta meša veli nekervava priporočitba?

*Odg.* Sveta meša se veli nekervava priporočitba, da se v' njej ne prelejva kerv, kak se je na kríxi godílo.

*Pit.* Kda nam je Jezus Kristus sveto mešo naróčil?

*Odg.* Jezus Kristus nam je sveto mešo pri zadni večerji naróčil:

1. On je vzél kruh ino kupo z' vinom.

2. On je obóje blagoslavlil ino kres kruh rekel:  
To je moje telo; kres kupo z' vinom pá:  
To je kupa moje kervi.

3. On je obóje dal svojim apostolom vxiti.

4. On je povelél: To činte na moj opomín. *†*)

*Pit.* Zakaj nam je Jezus Kristus sveto mesno priporočitbo naróčil?

spodóbo kruha ino vina priporočal, ino pod zvunenji-mi znamlami totih reči tistim, kere je za mešnike novega zakona tê postavil, sporóčil dosegnuti; zraven téga pá je tudi njihovím naslednikom v' meštví; zapovedal, toto priporočitbo opravlati, z' besedami:

To činte na moj opomín.

*†*) Mat. XXVI. 26. 27. 28. Mark. XIV. 22. 23. 24. Luk. XXII. 19. 20.

*Odg.* Jezus Kristus nam je sveto mesno priporočitbo naročil :

1. Naj bi v' svoji cirkvi resnično ino lastno priporočitbo do konca sveta zapustil.
2. Naj bi vsedajni opomin kervave priporočitbe na kríxi vu svoji cirkvi zderxal.
3. Naj bi nam posebno znamlenje svoje ljubavi dal. a)

*Pit.* Kdo opravlja v' Katolski cirkvi priporočitbo svete meze ?

*Odg.* V' sveti mesi se priporáqa neviditno Jezus Kristus sam svojemi nebeskemi Očetí za nás, viditno pa' toto priporočitbo epravljajo mešniki.

*Pit.* Kaka priporočitba je sveta mesa ?

*Odg.* Sveta mesa je ravno tista priporočitba, kero je Jezus Kristus na kríxi dopernesel; le v' nauini priporáqanja je razlók : Na kríxi je prelejal Jezus Kristus svojo kerv; vu sveti mesni priporočitbi pa' se ne prelejšva kerv.

*Pit.* Kak opravljajo mešniki priporočitbo svete meze ?

*Odg.* Mešniki opravljajo priporočitbo svete meze tak, da ravno to uinijo, kaj je Jezus Kristus pri zadni večerji uinil :

1. Oni vzemejo kruh ino kupo z' vinom.

a) Ves navuk Kersansko - Katolske cirkve od svetega mesnega priporáqanja se znajde v' Trids. sbor. sed. 22. v' devetih glavah ino devetih kanonih, i. t. d.

2. Oni obóje blagoslavijo ino krez njé ravno tiste Jesu-Kristove besédc izrečejo, skos kere se kruh ino vino na Jezu-Kristovo telo ino kerv oberne.

3. Oni sami se Jezu-Kristovega tela ino kervi vxivajo, ino davajo oboje pod krušno spodobo tudi vernikom na vxivanje, kda se k' sveti večérji nablixajo.

*Pit.* Zakaj opravljajo mezniki sveto mešno priporočitbo?

*Odg.* Mezniki opravljajo sveto mešno priporočitbo:

1. Naj bi Bóxjo naj višezo Gospodstvo ino naj vekšo oblást, kero krez vse stvari imá, spoznali.

2. Naj bi Bogi za vse njegove dobrote hvalili.

3. Naj bi od Boga odpuzenje grehov dosegnuli.

4. Naj bi nam od Boga vse tiste milosti sprosil, kerih potrebujemo.

*Pit.* Komi se sveta mešna priporočitba priporáqa?

*Odg.* Sveta mešna priporočitba se zna le samemi Bogi priporáqati.

*Pit.* Jeli se sveta mešna priporočitba ne sluxi tudi svetnikom na qast ino hvalo?

*Odg.* Sveta mešna priporočitba se resen tudi svetnikom na qast ino hvalo sluxi; alipà nikak nje ne priporáqajo mezniki svetnikom, temou samemi Bogi.

*Pit.* Zakaj se sluxi sveta mešna priporočitba na qast svetnikom?

*Odg.*

*Odg.* Sveta mesna priporočitba se svetnikom na yast sluxi:

1. Naj Bogi za milosti, kere je svetnikom skazal, hvalo davamo.
2. Naj svetnike nazávamo, da bi pri Bogi svoje naprejprošnje z' našimi molitbami zedinili.

*Pit.* Za koga se od mesnikov sveta mesna priporočitba oprávla?

*Odg.* Sveta mesna priporočitba se od mesnikov za xive ino mertve oprávla,

b. Od naučina, sveto mešo poslušati.

*Pit.* Kak imámo sveto mešo poslušati?

*Odg.* Sveto mešo imámo vso poslušati, niednega njenega imenitnega dela skoz lastno krivost zamuditi; ne je zadosta, da smo le nazóuni, kda se ona bere, temou moremo jò tudi:

1. marno, 2. pošteno, 3. poboxno poslušati.

*Pit.* Kaj se veli, sveto mešo marno poslušati?

*Odg.* Sveto mešo marno poslušati, se veli, ne biti radevólno raztrošen, temou na dele svete meše pazko iméti, svojo serce z' Bogom zderxavati.

*Pit.* Kaj se veli sveto mešo pošteno poslušati?

*Odg.* Sveto mešo pošteno poslušati se veli, pri sveti meši dostojno telno zaderxanje skazati, ino se dobrokladno zaderxáti; to je:

1. pri branji svetega Evangelja vstanuti ino se s' svetim krixom poznamlati;

2. pri povzdigavanji ino tudi pri mesnemi zavxivanji pokleknuti ino se na persa biti;
3. se pri sveti meši ne ogledávati;
4. se tudi vsega drugega, kaj je nepoxteno, najmreč govorenja, smejanja i. t. d. ogibati.

*Pit.* Kaj se veli, sveto mešo poboxno poslušati?

*Odg.* Sveto mešo poboxno poslušati se veli, pri sveti meši, poséбно pri njenih naj imenitnéših delih Boga is celega serca ino ponixnosti moliti, ino jemi za dosegenje dobrote hvalo davati.

*Pit.* Keri deli svete meše so naj imenitnéši?

*Odg.* Naj imenitnéši deli svete meše so: Evangelje, priporávanje, povzdigavanje, zavxivanje.

*Pit.* Kaj nam je pri Evangelji qiniti?

*Odg.* Pri Evangelji se imámo opominjati, da je nasa duxnost, Evangelške navuke spoznati, pred celim svetom spovedávati, zagovárjati ino po njih xivéti.

*Pit.* Kaj nam je pri priporávanji qiniti?

*Odg.* Pri priporávanji smo duxni naše misli z' mešnikovimi mislami zed'niti, ino Bogi priporáqati.

*Pit.* Kaj nam je pri povzdigavanji qiniti?

*Odg.* Pri povzdigavanji imámo Jezu-Krista vu krušni ino vinski spodobi moliti, ino kda se na persa bijemo, spoznati, da so naši grehi na njegovi smerti krivi. Duxni smo grehe oxaliti, vero, vupanje ino ljubav obuditi.

*Pit.* Kaj nam je pri meznemi zavxivanji viniti?

*Odg.* Pri meznemi zavxivanji, vi ravno sami ne gremo k' zavxivanji, smo duxni, se duhovno zaderxati, to je, poxelenje iméti, Jezu-Kristovo telo vredno dosegnuti.

## II. O D P R E D E G.

*Pit.* Kaj se polek meze k' Boxji sluxbi slisi?

*Odg.* Polek meze se k' Boxji sluxbi tudi slisi predga, poslušanje Boxje besede.

*Pit.* Zakaj imámo predge poslušati?

*Odg.* Predge imámo zato poslušati:

1. Da se v' predgah Boxja beséda naprejnaša ino razlága.

2. Da celó malo ludi verne resnice zadosta svetlo ino popuno zná; da mnogi vu mladosti kersanskega navuka ne poslušajo zadosta dugo ino pazno, v' keremi se verni ino zaderxávanski navuki popuno naprej nazajo.

*Pit.* Je tudi podvuyenim potrebno, predge poslušati?

*Odg.* Tudi podvuyenim, vi ravno navuke Katsolske vere se enkrat tak dobro znajo, je potrebno predge poslušati:

1. Da ovaqi pá hitro lahko pozabijo, kaj od vere xe znajo.

2. Da dostokrat to viniti popustijo; kaj so viniti duxni, vi se ne dajo opominjati ino primarjati.

*Pit.* Kaj morejo tisti qiniti, ker od predeg qejo hasek iméti?

*Odg.* Keri od predeg qejo hasek iméti, morejo:

1. Predge brez raztrošenja ino jako pazno poslušati.
2. To, kaj se govori, na se ravnati, ne pa na druge kazati.
3. Moyno volo iméti, ino se truditi, predgarske navuke zderxavati.

### III. OD POPOLDNEŠNE BOXJE SLUXBE.

*Pit.* V'qemi obstoji popoldnešna Boxja sluxba?

*Odg.* Popoldnešna Boxja sluxba obstoji posebno vu veqernicah, ino se v'nekih drugih poboxnostah, najmrey, v'odveqernih gredgah, Kerzanskih navukih, v'roxnih molitbah, v'litanii ino blagoslavi.

*Pit.* Kaj so roxne molitbe?

*Odg.* Roxne molitbe v'Katolski cirkvi so molitbe, kere iz apostolske vere, veq oqanašov ino qesenih Marii obstojijo.

*Pit.* Zakaj so v'Katolski cirkvi roxne molitbe narouene?

*Odg.* Roxne molitbe so v'Katolski cirkvi zato narouene, naj se veqkrat na skrivnosti Jezu-Kristovega vqloveqenja, terplenja ino od mertvih - vstanenja opomenemo.

*Pit.* Kde se kratko zapopadne celi naqin roxnih molitev z'njihovimi skrivnostami?



*Odg.* Celi najin roxnih molitev z' njihovimi skrivnostami se kratko v' totih besedah zapopadne :

a. Prekrixanje.

b. Vera.

c. Oqa nas.

d. Tri „*Yeséna bodi Maria*“ kerim se tri perve skrivnosti A. B. C. prirequejo.

e. Oqa nas.

f. Desét „*Yeséna bodi Maria*“ kerim se po besedi Jezus prireque skrivnost : 1. Kerega si Divica spoqéla.

g. Oqa nas.

h. Desét „*Yeséna bodi Maria*“ kerim se po besedi Jezus prireque skrivnost : 2. Kerega si Divica k' obiskanji Elizabete nosila.

i. ino tak dale.

j Zadnij se moli desét „*Yeséna bodi Maria*“ kerim se po besedi Jezus prireque : Smili se krez vboge verne duze,

k. Pri procesjah ino drugih dugjih Boxjih sluxbah se molijo vse skrivnosti ; inda pa le tiste, kere se po letnemi qasi nagodijo.

## VESELIDEL

Od zaqetka Adventa do posta.

A. Na kerega verjémo.

B. Na kerega vupamo.

C. Kerega lubimo.

1. Kerega si Divica spojela.
2. Kerega si Divica k' obiskanji Elizabete nosila.
3. Kerega si Divica rodila.
4. Kerega si Divica v' cirkvi priporočila,
5. Kerega si Divica v' cirkvi najsla.

## X A L O S T N I D E L.

Od začetka posta do Vuzma.

- A. Keri nam skos té poterdi naš opomin.
- B. Keri nam skos té razsveti našo pamet.
- C. Keri nam skos té spuni našo volo.

1. Keri je za nas kervavi pot potil.
2. Keri je za nas bičuvan bil.
3. Keri je za nas kronan bil.
4. Keri je za nas texki krix nesel.
5. Keri je za nas krixan bil.

## C H A S T N I D E L.

Od začetka Vuzma do Adventa.

- A. Keri skos te ravná naše misli.
- B. Keri skos té ravná naše besede.
- C. Keri skos té ravná naše dela.

1. Keri je od mertvih vstanul.
2. Keri je v' nebesa sel.
3. Keri nam je Svetega Duha poslal.
4. Keri je Divico v' nebesa vzél.
5. Keri je Divico v' nebesah kronal.

## §. 2. Od treh poslednih cirkvenih zapovedi.

*Pit.* Kak se veli tretja cirkvena zapoved?

*Odg.* Tretja cirkvena zapoved se veli: Zderxavaj stiridesétdnevne, kvaterne, ino druge zapovedane poste, ino se ogibli po petkih ino sabotah mesene jedi. b)

*Pit.* Kaj nam tretja cirkvena zapoved zapové?

*Odg.* Tretja cirkvena zapoved nam zapové, naj se v' petek ino saboto mesne jedi, po drugih zapovedanih postnih dnevih pà tudi vsakotere mleqne ino jajune jedi ogiblemo, zvun da je skos praviqno ino obujnsko navado, kak se v' naših dexélah znajde, vxitek takih jedi dopuzen.

*Pit.* Kaj smo na spunenje tretje cirkvene zapovedi se dale duxni?

*Odg.* Na celo spunenje tretje cirkvene zapovedi se smo dale duxni, da si po zapovedanih postnih dnevih tudi hrano naj odtergamo, to je, da se skos dén le enkrat siti najémo.

*Pit.* Jeli je vsaki duxen, po petkih, sabotah ino drugih postnih dnevih se mesne jedi ogibati?

b) Od posta govori Trid. zbor, sed, 25. v' posebnemi poveljni le obujnski; ostro pà povelí zderxavanje tega, kaj se je od postov v' drugih zborih zapovedalo. Mnogoteri kanoni cirkvenih zborov so iz vekvega v' Trid. zbori zapisani, ino se znajo tam brati.

*Odg.* Vsaki, ker je še pri razumi, ino ne imá poglavarškega dopušenja, jesti meso, je duxen, po petkih, sabotah in drugih postnih dnevih se mesne jedi ogibati.

*Pit.* Keri so duxni si v' postnih dnevih hrano odtergati?

*Odg.* V' postnih dnevih si hrano odtergati, ali se skos den le enkrat siti najesti so duxni:

1. Keri so še eden ino dvajsto leto dorasli.

2. Vsi, ker so ne boléni, ali ovaqi za postenje ne preslabi.

3. Vsi, ker texko ne delajo,

*Pit.* Česa še se v' postnih dnevih dale moremo ogibati?

*Odg.* V' postnih dnevih še se tudi moremo po voli svete cirkve vsega preglasnega ino velikega veselja ogibati, kajti postni dnevi so dnevi na pokóro.

*Pit.* Kak se veli šterta cirkvena zapoved?

*Odg.* Šterta cirkvena zapoved se veli: Spovej se vsako leto naj menje enkrat svojih grehov, ino prejmi ob Vuzmi presveto Režno Telo.

*Pit.* Kaj nám šterta cirkvena zapoved zapové?

*Odg.* Šterta cirkvena zapoved nám zapové vsakoletno postno spoved ino dosegenje presvetega Reznega Tela.

*Pit.* Kak se veli peta cirkvena zapoved?

*Odg.* Peta cirkvena zapoved se veli: Ne imej ob prepovedanemi qasi gostovanja?

**Pit.** Kaj se skos peto cirkveno zapoved prepové?

**Odg.** Skos peto cirkveno zapoved se prepové, od prve Adventne nedéle do treh kralov, ino od pepelnice do prve nedéle po Vuzmi gostovanje iméti.

**Pit.** Zakaj je v' totih qasih gostovanje prepovedano?

**Odg.** Gostovanje ob totih qasih je zato prepovedano, naj tote qase s' poboxnostjo ino s' pokorodelanjom prexivamo, ino skrivnosti, kere nam cirkva naprej nasa, brez raztrošenja premislavamo, kaj bi se ovaqi skoz navadno gostuvansko veselje motilo.

## IV. GLAVA.

### OD SVETIH SAKRAMENTOV.

#### I. DEL.

#### OD SVETIH SAKRAMENTOV OBČINSKI.

*Pit.* Kaj je sakrament?

*Odg.* Sakrament je viditna znamla neviditne mi-  
losti, ker je od Gospoda Kristusa k' nameni  
posvejenji postavljen.

*Pit.* Zakaj se sveti sakramenti velijo viditne  
znamle?

*Odg.* Sveti sakramenti se velijo viditne znamle,  
da pri vsakemi sakramenti nekaj naprej pride,  
kaj vidimo, n. p. pri kersti voda.

*Pit.* Zakaj se sveti sakramenti velijo znamle?

*Odg.* Sveti sakramenti se velijo znamle, da po  
Jezu - Kristovemi postavljeni po svojih zvu-  
nenjih rečah znotrenjo posvečenje pomenijo,  
kero v' nas opravljajo.

*Pit.* Kak se skos svete sakramente posvetimo?

**Odg.** Skos svete sakramente se posvetimo, da nam eni po rednemi nauini posvečeno milost ino opravičenje podelijo, drugi pa toto milost v' nas pomnoxávajo.

**Pit.** V' kerih sakramentih se nam po rednemi nauini posvečena milost ino opravičenje podelita?

**Odg.** Posvečena milost ino opravičenje se nam po rednemi nauini vu sakramenti kersta ino pokore podelita.

**Pit.** Kak se zato kerst ino pokora imenujeta, da nam posvečeno milost ino opravičenje podelita?

**Odg.** Kerst ino pokora se zato, da nam posvečeno milost ino opravičenje podelita, imenujeta sakramenta mertvih; kajti ona zbudita grešnika, ker je duhovno mertev, k' veqnemi xivljenji.

**Pit.** Kak se imenujejo sakramenti, ker v' nas Boxjo milost pomnoxávajo?

**Odg.** Sakramenti, ker v' nas Boxjo milost pomnoxávajo, se imenujejo sakramenti xivóqih.

**Pit.** Zakaj se imenujejo sakramenti xivóqih?

**Odg.** Imenujejo se sakramenti xivóqih, da tisti, ker nje dosegnuti yejo, posvečeno milost, v' ker duhovno xivljenje naše duše obstoji, iméti xe morejo.

**Pit.** Keri so toti sakramenti xivóqih?

**Odg.** Toti sakramenti xivóqih so: Poterdenje v' veri; presveto Režno Telo; posledno olje; mezni red, hixni zakon.

*Pit.* Kaj se je od vsakega sakramenta zoseb zapomniti.

*Odg.* Od vsakega sakramenta zoseb se je zapomniti:

1. Da nám vsaki sakrament tudi svoje lastne milosti podeluje.
2. Da sakrament kersta, poterdenja ino mesnega reda v' naši duši neizbrislivo znamlo naredijo; za tote znamle volo Kristján totih sakramentov ne smé véq, kak le enkrat vredno valom bres smertnega greha dosegnuti. c)

*Pit.* Od koga imájo sveti sakramenti svojo moy to opravlati?

*Odg.* Sveti sakramenti imájo svojo moy to opravlati od svojega spoqetela Jezu - Krista.

*Pit.* Keliko je sakramentov ino kak se velijo?

*Odg.* Sakramentov je sedem, d) ino oni se velijo:

a) Trid. zbor, sed. 7. kan. 9. reye: Či bode kdo rekel: Vu treh sakramentih, najmrey v' kersti, poterdenji ino mesnemi redi se duši ne vutisne pomnex, to je gotova duhovna nevgasliva znamla, za kere volo se ne zmorejo véq, kak enkrat, dosegnuti, tisti bode iz našega obqéstva odstavlen.

d) Trid. zbor, sed. 7. kan. 1. od sakramentov obqinski reye: Či bode kdo rekel: Sakramenti novega zakona so ne vsi od Jezu - Krista našega Gospoda naroqeni, ali, da jih je véq, ali menje kak sedem, najmrey: Kerst, poterdenje, sveto resno telo, pokora, posled-



1. Kerst.
2. Poterdenje v' veri.
3. Presveto Režno Telo.
4. Pokora.
5. Posledno olje.
6. Mesni red.
7. Hixni zakon.

## II. D É L.

### OD SVETIH SAKRAMENTOV ZOSEB.

#### §. 1. Od sakramenta kersta.

*Pit.* Kaj je kerst?

*Odg.* Kerst je prvi ino naj potrebneši sakrament, v' keremi se qlovek skoz vodo ino Bojjo besedo od Adamovega ali nadoblenega, ino vsih drugih pred kerstom vpinjenih grehov oqisti, ino v' Kristusi, kak novostvorjen k' veqnemi xivljenji prerodi ino posvetí.

*Pit.* Zakaj se kerst imenuje prvi sakrament?

*Odg.* Kerst se imenuje prvi sakrament, da naj prviq moremo keršeni biti, prejdoq kak druge sakramente dosegnuti premoremo.

---

no olje, mešni red ino hixni zakon; ali da je eden is tih sedmih ne resniqno ino lastno sakrament, taki qlovek hodi iz našega obqestva odstavljen.

**Pit.** Zakaj se kerst imenuje naj potrebnési sakrament?

**Odg.** Kerst se imenuje naj potrebnési sakrament, da bres kersta nikdo, e) celó niedno dete ne more zveliqano postáti.

**Pit.** Kaj sakrament kersta v' nas opravla?

**Odg.** Sakrament kersta v' nas opravla:

1. Odpuxenje Adamovega ali nadoblenega, ino vsih drugih pred kerstom vujinjenih grehov, f) tudi vsih veqnih ino qasnih kastig.
2. Nasi duši se v' kersti Boxja milost podeli, skos kero se opraviqimo, g) otroki Boxji ino nasledniki veqnega zveliqanja postanemo. h)
3. Tisti, ker kerst dosegnejo, pridejo v' Boxjo cirkvo, ino postanejo njeni vudi. i)

e) Jezus je rekel: Resniqno, resniqno vam povém, kdo se iz vode ino Svetega Duha ne prerodi, tisti Boxjega kralstva ne more dosegnuti. Joan. III. 15.

f) Bog nás je ne zavolo dél pravice, kere smo opraviili, temoq zavolo svoje milosti skos kerst prerorenja ino skos ponovljenje Svetega Duha odresil. Tim. III. 5. Kdo verje ino je kerxen, bode zveliqan; kdo pa ne verje, bode pogublen. Mark. XVI. 16.

g) Vi pa ste skoz imé našega Gospoda Jezu - Krísta ino skoz Duha našega Boga, oqiveni, posveqeni ino opraviqeni. I. Kor. VI. 11.

h) Bog nas je — skos kerst prerorenja — odresil — naj bomo skoz njegovo milost opraviqeni, nasledniki povupanji veqnega xivljenja. Tit. III. 5. 7.

i) Mi vsi, Judi ino neverniki, sluxebni ino oslobodeni,

4. V' naši duši se neizbrisliva znamla narédi, zato kersta ne smémo veq, kak le enkrat vredno valom ino brez smertnega greha dosegnuti. j)

*Pit.* Kak se dorazeni znajo zveliqati, ker ne imájo prilike sakrament kersta v' qini dosegnuti?

*Odg.* Dorazeni, ker ne imájo prilike sakrament kersta v' qini dosegnuti, se znajo zveliqati: 1. skos poxélni kerst, 2. skos kervni kerst.

*Pit.* V' qemi obstojí poxélni kerst?

*Odg.* Poxélni kerst obstojí v' moqnemi proxélenji, sakrament kersta, qi bi mogoqe bilo, dosegnuti; pri totemi poxélenji pá se more popuna lubav proti Bogi, ino pravo oxalenje krez vujnjene grehe obuditi.

*Pit.* V' qemi obstojí kervni kerst?

*Odg.* Kervni kerst obstojí v' tem, qi nekeršen, ker si sakrament kersta dosegnuti xeli, alipá ne zmore, svojo kerv ino xivljenje za Boga ino vero sporoqi.

*Pit.* Kdo premore v' silah kerstiti?

*Odg.* V' silah premore vsaki kerstiti, zvun sil pá imájo le skofi ino fari pravico, kerstiti, z'njihovo dovolnostjo pá sméjo tudi drugi mešniki ino diakoni kerstiti.

smo skoz ednega Duha na edno telo keršeni, ino z' ednim Duhom napojeni. I. Kor. XII. 13.

j) Tridentinski cirkveni zbor, sed. 7. kan. 11. od sakramentov obqinski.

*Pit.* Kaj more tisti, ki kersti, vjiniti?

*Odg.* Tisti, ki kersti, more:

1. Volo iméti, tak kerstiti, kak nam je Jezus Kristus kerst sporočil.
2. More peršono, kero kersti, s' qisto vodo poléti.
3. More zraven polevanja tote besede govoriti : Jas tè kerstim v' iméni Boga Oqéta, ino Sina, ino Svetega Duha.

*Pit.* Kaj more dorášen vjiniti, kerí xelí keršen biti?

*Odg.* Dorášen, kerí xelí keršen biti, more:

1. Naj potrebnéve verne resníce znati ino njé verjéti. k)
2. Poxelenje iméti, da qé Jezu-Kristove cirkve vud biti.
3. Svoje grehe oxaliti. l)
4. Naprejvzétje iméti ino moyno obeqáti, da bode noter do konca keršanski vivél. m)

*Pit.*

k) Jezus k' zvojim jagrom reqe : Pojdite ino vuqte vse narode, ino jé kerstite v' iméni Oqéta, Sina ino Svetega Duha. Mat. XXVIII. 19.

l) Peter jlm je rekel : Vjinite pokóro ino vsaki iz vas se daj v' iméni Jezu-Krista na odpuxenje svojih grehov kerstiti, ino dobili bote dár Svetega Duha. Ap. dj. II. 38.

m) Jeli ne znate, da smo vsi, kerí smo v' Jezu-Kristi keršeni, v' njegovi smerti keršeni? kajti mi smo 'z njim skoz kerst na smert pokopani, naj, ravno kak je Kristus skoz veliqestvo Oqéta od mertvih vstanul, tudi mi v' novemi xivljenji hodimo. Rim. VI. 3. 4.

*Pit.* Kaj obéqajo boteri?

*Odg.* Boteri obéqajo v' imeni otrokov, kere pri kersti na svoje roke vzemejo, vse spunti, kaj kerst za duxnost nalága.

*Pit.* Smo obéqanje boterov duxni zderxávati?

*Odg.* Obéqanje boterov smo duxni zderxávati, ino slísi se, da obéqanje, kero so boteri pri kersti za nas vujnili, veykrat tudi ponavlamó.

*Pit.* Z' kerimi besedami se kerstno obéqanje zná ponavlati?

*Odg.* Obéqanje, kero so boteri pri kersti za nas vujnili, se zná tak ponavlati: Jas verjem na Boga Oqéta, Sina ino Svetega Duha. Jas verjem na Jezu-Krista edinorojenéga Boxjega Sina, kerí je Bog ino ylovek vkup, kerí je yloveuji narod skos svojo terplenje ino smert odréxil. Verjem vse, kaj je Bog razodél, kaj Jezus Kristus ino njegovi sveti apostoli vuyijo, ino kaj Katolška cirkva, kere vud si jas biti ino vmréti xelim, verjéti veléva. Odpovém se is celega serca vrági, njegovi prevzétnosti ino vsim njegovim delam. Odpovém se tudi vsim grehom, lepoti ino vsim zapélavajóqim vukom totega sveta. Pripravlen sem kerzansko xivljenje skazati. Bog me poterdi v' mojemí naprejevzétji skos svojo veliko milost. Amen.

*Pit.* Kda se slísi, obéqanje, kero pri kersti vujnimo, ponávlati?

*Odg.* Obêvanje, kero pri kersti vpinimo, se slisi ponávlati:

1. Kak hitro k' nasemi razumi pridemo.
2. Pred svetim sakramentom poterdenja.
3. Na dén svojega rojstva.
4. Veçkrat v' xivljenji, posêbno pred sveto spovedjo ino dosegnenjom svetega Reznega Tela.

*Pit.* Kaj so boteri duxni?

*Odg.* Boteri so duxni tiste, kere pri kersti na svoje roke vzemejo, za preminouih ali nemarnih staršov v' Keršanski veri dobro podvuçiti.

## §. 2. Od sakramenta poterdenja.

*Pit.* Kaj je poterdenje v' veri?

*Odg.* Poterdenje v' veri je sakrament, v' keremi se keršen ulovek skos sveto krizmo ino Boxjo besedo od Svetega Duha v' milostah poterdi, naj svojo vero stalno spozna, ino po njej xivi.

*Pit.* Kaj sakrament poterdenja v' nas opravla?

*Odg.* Sakrament poterdenja opravla v' nas pomnoxávanje posveçéçe milosti, n) ino se nám zoseb to podeli, da keršen ulovek Boxjo vero stalno spozna, ino po njej xivi.

*Pit.* Jeli sakrament poterdenja tudi neizbrislivo znamlo v' naši duši narédi?

n) Bog pá nas je z' vami v' Kristusi poterdil ino pomázal, on nas je tudi zapeçatil, ino zastavo Duha v' naše serca dal. II, Kor. I. 21.

*Odg.* Sakrament poterdenja tudi narédi v' naši duši neizbrislivo znamlo, zato se več, kak enkrat, tudi ne smémo dati poterditi.

*Pit.* Jeli je poterdenje na zveličanje celó potrebno?

*Odg.* Poterdenje je k' zveličanji ne celó potrebno, za svoje milosti volo pa je od tistih le ne zamuditi, kerí imájo priliko, ga dosegnuti.

*Pit.* Kdo nam strexe sakrament poterdenja?

*Odg.* Sakrament poterdenja nam le škofi strexejo.

*Pit.* Kak se moremo pripraviti; naj poterdenje vredno dosegnemo?

*Odg.* Naj sakrament poterdenja vredno dosegnemo moremo biti že doraseni, pri razumi, v' Božji veri dobro podvučeni, že keršeni, ino skos pokóro tudi lastnih po kersti vvinjénih grehov očisani, skoz molitbo ino druge dobre dela pripravleni.

*Pit.* Jeli so tudi pri poterdenji boteri potrebni?

*Odg.* Tudi pri poterdenji so boteri potrebni.

### §. 3. Od presvetega Rešnéga Tela.

*Pit.* Kaj je sakrament presvetega Rešnega Tela?

*Odg.* Sakrament presvetega Rešnega Tela je naj svetéši sakrament; on je pravo telo ino prava kerv našega Gospoda Jezu - Krista vu spodobi kruha ino vina. o)

---

o) Kda so v' noči jeli, je vzel Jezus kruh, ga blagoslavljal, razlomil ino svojim jogrom dal, rekoč:

**Pit.** Zakaj se sakrament presvetega Resnega Tela imenuje naj svetéši?

**Odg.** Sakrament presvetega Resnega Tela se imenuje naj svetéši, da nikár, kak vsi drugi sakramenti, yloveka samo ne posvečuje, temou tudi Jezu - Krista, spočetela vse svetosti, zapopadne. p)

**Pit.** Zakaj se sakrament presvetega Resnega Tela imenuje tudi altarski?

**Odg.** Sakrament presvetega Resnega Tela se imenuje altarski sakrament, da se na altári preobernenje zgodi, skos kero Jezus Kristus postáne nazóven. r)

**Pit.** Kda se preobernenje zgodi?

**Odg.** Preobernenje se zgodi, kda mešnik vu sveti meši kres kruh Kristusove beséde: To je moje telo; ino kres vino pa besede Kristusove: To je kupa moje kervi, izrequejo.

**Pit.** Kaj tote od mešnika izgovorjene besede vqinijo?

**Odg.** Tote od mešnika izgovorjene besede vqinijo po vsegamogouni Kristusovi voli, da je kruh

Vzemte ga, ino jejte, to je moje telo. Potém je vzél kupo, zahvalil, jó njím dal ino rekel: Píte iz njé vsi; kajti to je moja kerv novega zakona, kera bode se za mnoge na odrešenje grehov prelejla. Mat. XXVI. 26. 27. 28.

p) Trid. zbor, sed. 13. kan. 1.

r) Mi imámo altár, s' kerega tabernakelski služebniki ne imajn moqi; da bi jeli, Hobr. XIII. 10.



ne veq kruh, temou telo; ino vino ne veq vino, temou Jezu - Kristova kerv; alipà krušne ino vinske spodobe ostanejo nepremenjene.

*Pit.* Kaj se pod spodobami kruha ino vina razumi?

*Odg.* Pod spodobami kruha ino vina se razumi vse to, kaj nam od zvuna na presvetemi Resnemi Teli v' pogléd padne, najmreč, lice, farba, vkus, duh kruha ino vina, kaj vse nepremenjeno ostane, qi ravno je pod totimi spodobami ne veq kruh ino vino, temou resnično telo ino resnična kerv Jezu - Krista nazouno.

*Pit.* Kak je Jezus Kristus pod krušnimi spodobami nazouen?

*Odg.* Pod krušnimi spodobami je xivo telo Jezu - Krista, zato tudi njegova kerv ino duša nazouna.

*Pit.* Kak je Jezus pod vinskimi spodobami nazouen?

*Odg.* Pod vinskimi spodobami je ne le kerv, temou tudi telo Jezu - Krista; on je pod vsako spodobo ino pod vsakim, tudi naj menšim delom kruha ino vina ves, kak Bog ino ulovek nazouen.

*Pit.* Kaj se is tega vučimo?

*Odg.* Is tega se vučimo:

1. Da je Jezus Kristus v' presvetemi Resnemi Teli moliti.
2. Da vsaki, ker sakrament presvetega Resnega Tela, tudi le pod edno spodobo, ali tudi le v' naj menšemi deli hostie dobí, celega

Jezu - Krista, to je, tak dobro njegovo telo, kak tudi njegovo kerv dosegne.

**3.** Da Jezus Kristus tak dolgo, kak dolgo so spodóbe ne zevxite, med njimi vsikdár narózen ostane.

*Pit.* Kda nam je Jezus Kristus presveto Režno Telo naročil?

*Odg.* Jezus Kristus nam je presveto Režno Telo naročil: kda je z' svojimi jogri vuzemsko jagne jel.

*Pit.* Zakaj nam je Jezus Kristus presveto Režno Telo naročil?

*Odg.* Jezus Kristus nam je presveto Režno Telo naročil:

1. Na opomín svojega terplenja ino smerti. s)
2. Naj bi duše vernikov k' veqnemi xivlenji hranil. 8)

*Pit.* Smo duxni presveto Režno Telo dosegnuti?

*Odg.* Presveto Režno Telo dosegnuti smo duxni, da nám je Jezus Kristus moyno zapovedal,

s) To qinte na moj opomín. Luk. XXII. 19. Keliko kolikrat bote toti kruh jeli, ino toto kupo pili, bote Gospodovo smert oznanuyali, dokêliq ne pride. I. Kor. XI. 26.

8) Jezus reče: Resníqno, resníqno vam povém, qi mesa qloveujega Sina ne bote jeli, ino njegove kervi ne pili, xivlenja v' sebi ne hote iméli. Kdo pá mojo meso jé, ino mojo kerv píje, tisti imá veqno xivljenje, ino jas bom ga na sodni dén pá zbudil. Joan. VI. 54. 55.

ino ga zato nam naročil, naj bi nas k' veqnemi xtvlenji hranil.

*Pit.* Kda smo po cirkveni zapovedi duxni presveto Rešno Telo dosegnuti?

*Odg.* Po cirkveni zapovedi smo pod smertnim grehom duxni, presveto Rešno Telo vsako leto naj menje enkrat, ino to ob vuzemskemi qasi desegnuti.

*Pit.* Se slisi toti sveti sakrament tudi inda dosegnuti?

*Odg.* Toti sveti sakrament se slisi tudi inda, najmreč vu smertni nevarnosti ino vu drugih prilikah dosegnuti, da je strošek k' veqnemi zveliqanji, ino cirkva xeli, naj bi ga njeni verniki v' leti veukrat dosegnuli, da je duhovna hrana ino dnšni strošek.

*Pit.* Kdo zná naj bole razloqiti, kda bi otroki xe smeli presveto Rešno Telo dosegnuti?

*Odg.* Kda bi otroki xe smeli presveto Rešno Telo dosegnuti, nikdo bole dobro ne zná razloqiti, kak starši ino spovedniki, ker naj bole vejo ino spoznajo, jeli so otroki za to xe zádosta podvuqeni ino pripravleni.

*Pit.* Kake milosti skoz vredno dosegnenje presvetega Rešnega Tela dobimo?

*Odg.* Milosti, kere skoz vredno dosegnenje presvetega Rešnega Tela dobimo, so tote:

1. Se v' nas posveqéqa milost samo ne zderxáva; témou tudi pomnoxáva.

2. Se tisti, ki presveto Rešno Telo vredno dosegnejo, s' Kristusom zednijo. z)

3. Se skos presveto Rešno Telo vsih menših grehov režimo.

4. Se naša duša pridolih hudob obrani.

5. Se hudo poxelenje v' nas pomenša ino zakonša.

6. Se nam odpre vustop k' veqnemi xivljenji.

*Pit.* Kdo vernikom strexe presveto Rešno Telo?

*Odg.* Presveto Rešno Telo vernikom strexejo mešniki; kajti oni so po redi pravi strexniki. x)

a. Od pripravlenja k' vrednemi dosegnenji presvetéga Rešnega Tela.

*Pit.* Kak se k' dosegnenji presvetega Rešnega Tela moremo pripraviti?

*Odg.* K' dosegnenji presvetega Rešnega Tela. se moremo prav ino dobro pripraviti. t)

*Pit.* Kelikotero je pripravlenje k' dosegnenji presvetega Rešnega Tela?

*Odg.* Pripravlenje k' dosegnenji presvetega Rešnega Tela je dvojno: edno dojde dušo, drugo pa telo.

z) Kdo moja meso je, ino moja kery piše, tisti ostane v' meni, ino jas v' njemi. Joan. VI. 57.

x) Kristus jim je povelel: To pinte na moj opomin. Luk. XXII. 19.

t) Človek se naj sam skušava, ino tē naj od (otega kruha je, ino iz tote kupe piše. I. Kor. XI. 28.

*Pit.* V' čem obstoji pripravljenje duše?

*Odg.* Pripravljenje duše obstoji v' čistosti vesti ino pobožnosti serca.

*Pit.* Kaj se veli čisto vest iméti?

*Odg.* Čisto vest iméti se veli, naj menje brez vsih velikih grehov biti, to je, se v' stani posvečéne milosti znajti.

*Pit.* Kaj tisti v'vini, ker v' velikemi grehi presveto Rešno Telo dosegne?

*Odg.* Tisti, ker vedoq, da je velikega greha kriv, presveto Rešno Telo dosegne, v'vini novi veliki greh, tak se svoje sodbe ino svojega pogubljenja najé, ino Jezu - Kristovega Tela ino kervi kriv postáne. u)

*Pit.* Kaj je v'viniti, čí se pred dosegnenjom presvetega Rešnega Tela, velikega greha krivi znajdemo?

*Odg.* Čí se pred dosegnenjom presvetega Rešnega Tela velikega greha krivi znajdemo, ga moremo is serca oxaliti, ga sercovestno spovedati, ino se le po doblenemi mežnemi grehovodpovedanji presveto Rešno Telo dosegnuti.

*Pit.* V' čem obstoji serqna pobožnost?

*Odg.* Serqna pobožnost obstoji:

u) Kdo bode toti kruh, ali toto kupo nevredno jél ino pil, bode na gospodovemi teli ino kervi kriv postal, kajti kdo nevredno jé ino pije, tisti jé ino pije sebi samemi sodbo, da Gospodovega tela ne razloqi. I. Kor. XI. 27. 28.

1. V' obudeuji vere, vupanja ino lubavi.
2. V' molitbi presvetega Resnega Tela.
3. V' hvalnemi opomini Jezu-Kristove smerti, na kere ponavljanje nam je toti sakrament naročen ino na vxivanje zapovedan.
4. V' ponixnosti ino obudenji drugih Keršanskih kreposti, posebno pa v' lubavi proti blixnemi.

*Pit.* Kak se xe veuér prejdoq imámo pripraviti na dosegnenje presvetega Resnega Tela?

*Odg.* Veuer prejdoq se imámo s' molitbo, s' premislavanjom ino branjom duhovnih knjig ino s' odderxávanjom nedopušenega veselja pripraviti.

*Pit.* Kaj imámo na našemi teli na vredno dosegnenje presvetega Resnega Tela vjiniti?

*Odg.* Na vredno dosegnenje presvetega Resnega Tela imámo na našemi teli:

1. Od polnoqi prejdoq na tèse biti.
2. V' poštenemi oblaqili priti, ino se z' naj vekso dostojnostjo k' Boxji mizi nablixati.

b. Od tega, kaj je pri dobivanji presvetega Resnega Tela vjiniti.

*Pit.* Kaj je vjiniti, kda se pred zavxivanjom Konfiteor moli?

*Odg.* Kda se pred zavxivanjom Konfiteor moli se moremo enkrat oxalenje nad grehi obuditi.

*Pit.* Kaj je vjiniti, kda mešnik lustvi presveto Resno Telo kaxejo?

*Odg.* Kda mešnik lustvi presveto Resno Telo kaxejo, moremo ono s' ponixnostjo moliti, se

na persa biti ino govoriti: Gospod! ne sem vreden, da mi pod streho stopiš, temou reči le besédo, ino zdrava bode moja duša.

*Pit.* Kaj imámo vjinti, kda nam mešnik presveto Rešno Telo xe dati uéjo?

*Odg.* Kda nam mešnik xe uéjo presveto Rešno Telo dati, moremo pošteno vusta odpréti, jezík na spodno vustnico djati, molitne knige pod vusta derxati, se svete hostje dostojno zavxiti, ne pá xvekáti, s' zobmi jesti, s' perstmi prejimati ali izplunuti.

c. Od tega, kaj je po zavxivanji vjiniti.

*Pit.* Kaj je po zavxivanji vjiniti?

*Odg.* Po zavxivanji moremo:

1. Jezu-Kristi za nezkončano milost hvaliti, kero nam je skos to skazal, da se je ponixal, k' nam priti.
2. Ga v' ponixnosti moliti.
3. Se jemi priporočiti.
4. Ga prositi, naj ué s' svojo milostjo prevéno pri nas ostati.
5. Vero, vupanje ino lubav obuditi, ino vse dobre naprejevzétja ponoviti.
6. Njemi vse naše dušne ino telne sile ino potrebe naprejnásati.

*Pit.* Kaj moremo na tisti dén, kda presveto Rešno Telo dosegnemo, posebno vjiniti?

**Odg.** Na tisti dén, kda presveto Rešno Telo dosegnemo, moremo poséбно.

1. Vso nemarnost odstaviti, ino ças z' opravilom dobrih dél, z' branjom duhovnih knjig ino s' poboxnimi mislami prexivati.

2. V' cirkvo iti ino s' posebno poboxnostjo moliti.

3. Se posvetnega velikega veselja, keliko mogoçe, ogibati.

#### §. 4. Od sakramenta pokóre.

Od tega, kaj je od pokóre obçinski znati potrébno.

**Pit.** Kaj je pokóra.

**Odg.** Pokóra je sakrament, vu keremi od škofa postavljen mešnik namesto Boga grešniki po kersti vçinjene grehe odpustijo, çi se jih xalostno ino popuno spové, ino moyno volo imá, se pobolšati ino pravo pokóro delati. v)

**Pit.** Keri mešniki se imenujejo postavljeni mešniki?

**Odg.** Postavljeni mešniki se imenujejo tisti, kerim od svojega škofa imájo oblást, nam v' spovedi grehe odpuxati.

v) Jezus je na svoje jogre dehnul ino jim rekel: Doségnite Svetega Duha: kerim bote grehe odpustili, tistim bodo odpuxeni; kerim pa je bote zaderxali, tistim bodo zaderxani. Joan. XX. 22. 23.



*Pit.* Kerl grehi se nam v' sakramenti pokóre od-  
pustijo?

*Odg.* V' sakramenti pokóre se nam vsi po kersti  
vjinjeni grehi odpustijo, űi ravno so kak koli  
veliki. 4)

*Pit.* Kerim je sakrament pokóre potreben?

*Odg.* Sakrament pokóre je vsim potreben, ker  
so se po kersti veliko zagresili. a)

*Pit.* Kaj skos sakrament pokóre doségnemo?

*Odg.* Skos sakrament pokóre doségnemo:

1. Odpovedanje grehov.

2. Odpuzenje veqne kástige.

3. Boxjo milost.

4. Mir vesti.

*Pit.* Kaj se veli pravo pokóro delati?

*Odg.* Pravo pokóro delati se veli, se nazaj k'  
Bogi obrniti, od kerega smo se skoz grehe  
loqili, b) svoje grehe odstaviti, resniqno oxali-  
ti, se jih spovedati, ino za njé zadosta vjiniti.

4) Vsi grehi ino klétbe bodo se ludem odpustile. {Mat.  
XXII. 31.

a) Ŭi se naxih grehov spovémo, té je on zvesti ino pra-  
vijen nam naxe grehe odpustiti, ino nas od naxih  
krivic oqistiti. I. Joan. I. 9. Kerim bote grehe od-  
pustili, tim so odpuzeni, kerim pa bote je zaderxá-  
li, tim bodo zaderxáni. Joan. XX. 23.

b) Obrnite se pa k' meni, vi odlóqeni otróki, ino jas  
hom vas vasega odpadnenja ozdravil. Glej, mi prí-  
demo k' tebi; kajti ti si nax Gospod ino Bog. Jerem.  
III. 22. Spovej se tvojega hudoqinenja, da si se nad  
Gospodom tvojim Bogom pregresil. Jerem. I. 13.

*Pit.* Keliko delov je k' sakramenti pokóre potrebno ?

*Odg.* K' sakramenti pokóre je pět delov potrebno.

Toti so :

1. Premišlavanje vesti.
2. Oxalenje grehov.
3. Naprejšvetje pobolšanja.
4. Spoved.
5. Zadostajinenje.

a. Od premišlavanja vesti.

*Pit.* Kaj se veli, vest premišlavati?

*Odg.* Vest premišlavati se veli, se v' mislah izpitávati, kaj smo od zadne spovedi, ali od ũasa, kda smo greh zaũeli spoznáti, pregresili.

*Pit.* Kaj imámo pri premišlavanji vesti naj prviũ vŕiniti?

*Odg.* Pri premišlavanji vesti imámo naj prviũ Svetega Duha nazávati, naj bi nas razsvétlino nam vedou dál, kaj ino kak smo se pregresili. c)

*Pit.* Kaj nam je potém vŕiníti?

*Odg.* Potém moremo pomisliti:

Obŕinski,

1. Jeli smo se ne z' mislami, ũelami, besedami ali tudi celó z' delami pregresili.

c) Ti o Gospod! daš mojemi svetili luŕ, o moj Bog! razsvéti mojo temo. Psalm. XVII. 29. Pojdite k' nje-mi, ino osvetleni bote, ino vaŕe obliŕja ne bodo na sramoto postale. Psalm, XXXIII. 6.

2. Tudi se moremo opomenuti, kake xmetne grehe ino keliko njih smo vvinili.

3. Imamo v' pamet vzeti prilike, kere greh veukrat silno poveksajo, ali premenijo.

### Poséбно,

1. Jeli smo se ne krez desét Boxjih, ali tudi kres pét cirkvenih zapovedi pregressili.

2. Jeli smo ne sedem glavnih grehov, šest grehov proti Svetemi Duhu, stireh v' nebo kriéqih grehov, ali tudi luckih, alipà lastnih grehov krivi.

3. Jeli smo proti blixnemi milostne duxnosti ino druge dobrote, kere smo duxni qiniti spunili, ali popustili.

4. Jeli smo se po duxnosti našega stana zaderxali.

5. Jeli smo zadno spoved zvesto opravili.

*Pit.* Na kaj je pri premisrlavanji hudih misli pazko iméti?

*Odg.* Pri premisrlavanji hudih misli moremo pazko iméti, jeli smo na njih radovolno dopadnenje iméli.

*Pit.* Na kaj imámo pri premisrlavanji hudih xél pazko iméti?

*Odg.* Pri premisrlavanji hudih xél imámo pazko iméti, jeli smo v' nje dovolili, qi ravno so se v' delah ne spunile.

*Pit.* Kak se pri premisrlavanji vesti znamo na broj velikih grehov opomenuti?

*Odg.* Pri premisrlavanji vesti se na broj velikih

grehov znamo opomenuti, ti pomislimo, jeli se je greh vsaki dén, teden, ali mesec zgodil, ino kelikokrat v' ednem dnevi, tjedni, ali mesci.

*Pit.* Kako skerb moremo pri premislavanji vesti skazati?

*Odg.* Pri premislavanji vesti moremo ravno tak veliko ino se vekšo skerb skazati, kak pri vsakem drugem naj imenitnejem opravilu; kajti premislavanje vesti je opravilo na zveličanje naše duše.

*Pit.* Keri morejo pri premislavanji vesti posebno skerbni biti?

*Odg.* Pri premislavanji vesti morejo tisti posebno skerbni biti, ker so se se vekkrat nemarno spovedavali, ali vest malokda premislavajo.

*Pit.* Zakaj je nemarnost pri premislavanji vesti veliki greh?

*Odg.* Nemarnost pri premislavanji vesti je zato veliki greh, da se skos to v' nevarnost podamo, eden ali drugi veliki greh pozabiti; to se naj berhej zgodi osóbam, kere malokda idejo k' spovedi.

#### b. O d o x a l e n j a g r e h o v .

*Pit.* Kaj je oxalenje grehov?

*Odg.* Oxalenje grehov je gerdost nad grehi vise vsega zlega, ino znotrenja xalost nad razxalenjom Boga, z' moqnim naprejevztjom, Boga ne veq razxaliti.

*Pit.*

*Pit.* Kako more biti oxalenje grehov?

*Odg.* Oxalenje grehov more biti: 1. znotrenjo, 2. prenáravno, 3. više vsega, ino 4. okupinsko.

*Pit.* Kda je oxalenje grehov znotrenjo?

*Odg.* Oxalenje grehov je znotrenjo, qi je ne samo vu vustah, temou tudi vu serci, najmrey, qi se grešnik ne toxi samo z' besedami xalostno, temou qi je tudi znotra vu serci na xalost genjen. d)

*Pit.* Kda je oxalenje grehov prenáravno?

*Odg.* Oxalenje grehov je prenáravno, qi je grešnik skos milost Svetega Duha ino skos prenáravne zroke na xalost genjen. e)

*Pit.* Kda je oxalenje grehov le náravno?

*Odg.* Oxalenje grehov je le náravno, qi grešnik svoje grehe le za náravnih zrokov volo oxaluje ino odstavlja, na priklad, da je uasno nesréčen postal, ino vu sramote ino na kvár prišel.

*Pit.* Je samo náravno oxalenje grehov xe zadosta, da bi pri Bogi odpúsenje doseguli?

*Odg.* Samo náravno oxalenje grehov je ne zadosta, da bi pri Bogi odpúsenje grehov doseguli.

*Pit.* Kda je oxalenje grehov više vsega?

d) Bogi dopadliva priporočitba je pobit duh; o Bog! ti pobitega ino ponixnega serca ne box zaniqal. Ps. L. 19.

e) Xalost, kera je za Bogom, dela pokoro na stanovitno zveličanje. II. Kor. VII. 10.

**Odg.** Oxalenje grehov je više vsega, qi grešnika veq xali, da je Boga razxalil, kak pa, da bi vse na sveti zgubil.

**Pit.** Kda je oxalenje grehov obqinsko?

**Odg.** Oxalenje grehov je obqinsko, qi se na celo vse grehe, niednega izvzétom, razširja.

**Pit.** Kelikotero je prenaravno oxalenje grehov?

**Odg.** Prenaravno oxalenje grehov je dvojno, popuno ino nepopuno.

**Pit.** Kaj je popuno oxalenje grehov?

**Odg.** Popuno oxalenje grehov je prenaravna xalost ino gerdost nad grehi zato, da smo Boga, naj višeo dobróto, kero krez vse lubimo, razxalili, polek tega more moqno naprejevzétje biti, Boga ne veq razxaliti.

**Pit.** Kak se zná popuno oxalenje grehov obuditi?

**Odg.** Popuno oxalenje grehov se zná tak obuditi:

O moj Bog! vsi moji vqinjeni grehi mé is celega serca xalostijo, da sem skoz nje tebe, mojega vse lubavi naj vrednéšega Boga, naj višeo neskonqano dobroto, kero is serca lubim, razxalil. Moqno si naprej vzemem, s' tvojo milostjo mojo xivljenje pobolžati, ino rajši vse, celo tudi smert preterpéti, kak pa tebe, mojega Boga, naj višeo dobroto, z' ednim grehom veq razxaliti. Daj mi pomou na spunenje totega mojega naprejevzétja; za to té prosim skoz neskonqane zasluxbe tvojega Boxjega Sina, našega Gospoda ino odresitela Jezu-Krista.

*Pit.* Kaj moremo vjuniti, qi popuno oxalenje grehov qemo obuditi?

*Odg.* qi popuno oxalenje grehov qemo obuditi, moremo :

1. Boga k' tém' za njegovo milost prositi.
2. Si dobro v' serce vzéti, kdo je tisti, kerega smo razxalili.
3. Oxalenje grehov veqkrat obuditi.

*Pit.* Kda je qlovek duxen oxalenje grehov obuditi?

*Odg.* qlovek je oxalenje grehov obuditi duxen :

1. Kda qé kerikoli sakrament dosegnuti ino se v' stani nemilosti znajde, ino ne imá prilike se grehov spovedati.
2. Kelikokolikrat je vu smertni nevarnosti.
3. K' velikemi haski nam je popuno oxalenje grehov vsaki dén, poséбно pred spanjom, obuditi.

*Pit.* Kaj nám hasni obudenje popunega oxalenja grehov?

*Odg.* Obudenje popunega oxalenja grehov pripravi odpuzenje vsih grehov tistim, kerikoli ne imájo prilike, temoq samo moqno volo, kak hitro mogoqe, se grehov spovedati.

*Pit.* Kaj je nepopuno oxalenje grehov?

*Odg.* Nepopuno oxalenje grehov je prenaravna xalost ino gerdost nad grehi, ali za tega volo, da je greh na sebi gerdi, alipà za tega volo, da se nám skoz grehe nebesa zgubijo ino si veqne kastinge v' pekli pripravimo; polek tega more moqno naprejevztje biti, Boga ne veq razxaliti.

*Pit.* Kak more grešnik, kerí nepopuno oxalenje grehov obudi, odpuzenje grehov vupati?

*Odg.* Grešnik, kerí nepopuno oxalenje grehov obudi, more skoz zasluxe Jezu - Krista odpuzenje svojih grehov vupati, ino Boga, kak spočetela vse pravice ino svojega lastnega opravičenja lubiti začetí.

*Pit.* Kak se zná nepopuno oxalenje grehov obuditi?

*Odg.* Nepopuno oxalenje grehov se zná tak obuditi:

O moj Bog! xal mi je is celega serca, da sem tebe razxalil. Jas moje grehe sercovestno odstávim ino is serca sovráxim xe za njihove gerdosti volo, tudi pá xe zato, da sem skoz nje nebo zgubil ino pekel zasluxil; ino ravno kak moyno grehe zovráxim ino odstavljam, ravno tak moyno lubim jas pravico ino tebe, o moj Bog, kerí si istok ino spočetel vse pravice. Jas vupam od tvoje neskončane milostivnosti skoz zasluxe Jesu - Krista mojega odreditela odpuzenje mojih vvinjenih grehov, ino si moyno naprej vzemem, s' tvojo pomojjo odzdaj ne veq gresiti.

*Pit.* Jeli skoz nepopuno oxalenje grehov dosegnemo odpuzenje?

*Odg.* Skoz nepopuno oxalenje grehov dosegnemo vu spovedi ino s' spovedjo odpuzenje grehov.

*Pit.* Kero oxalenje grehov se moremo vseli obuditi poséбно skerbéti?



*Odg.* Moremo se skerbeti, vseli posebno le popuno oxalenje grehov obuditi.

### c. Od naprejvzétja pobolsanja.

*Pit.* Kaj je naprejvzétje pobolsanja?

*Odg.* Naprejvzétje pobolsanja je sercovestna vola, svojo xivljenje pobolsati, ino ne veq gresiti. f)

*Pit.* K' qemí more tisti pripravlen biti, kerí imá sercovestno volo se pobolsati?

*Odg.* Tisti, kerí imá sercovestno volo, se pobolsati, more pripravlen biti:

1. Vse grehe ino tudi naj blixese prilike ino nevarnosti k' grehi odstaviti.

2. Vsemi, kaj ga na greh vabi, se proti postaviti, ino vse na obderxanje Boxje milosti potrebne pomóqi prejéti.

3. Lucko blago nazaj dati, pohujsanje, kero je skoz greh napravil, ino kvár, kerega je blixnemi na njegovemi postenji, ali na njegovih reyah, alipa kak koli naui naredil, pá na dobro obrnuti.

4. Vsim sovrxnikom ino neprijatelom is serca odpustiti.

5. Vse duxnosti svojega stana zvesto spuniti.

*Pit.* Kak zná gresnik k' moymemi naprejvzétji pobolsanja priti?

f) Kak pá bi mi, ki smo enkrat grehi odpomecili, (x) njemi pá xivéli? Rim. VI. 2.

**Odg.** Grešnik zná k' moynemi naprejvzétji pobolsanja príti:

1. Či k' tém' Boga za njegovo milost prosi.
2. Či večkrat vrednost ino hasek Boxje milosti, kera je više vsih časnih dobrot, ino protivno tudi kvár vsakega, celo tudi najmenšega greha, moyno vu serce vzeme, kerí kvár je za dušo vekši, kak vse, kaj je časnozlega.

#### d. Od spovedi grehov?

**Pit.** Kaj je spoved grehov?

**Odg.** Spoved grehov je sercovestno spoznanje, g) skos kero se grešnik pred na spovedavanje redno postavljenim mešnikom svojih vvinjenih grehov toxi, naj bi odpovedanje dobil.

**Pit.** Kaka more spoved biti?

**Odg.** Spoved more biti: 1. ponixna, 2. popuna.

**Pit.** Kda je spoved ponixna?

**Odg.** Spoved je ponixna, čí se grešnik s' pravoxalostjo ino z' veliko sramoto sam nad sobo pred spovednikom toxi, vso nepotřebno isgovárjanje popusti, ino se spovednikovemi izrečenji tak podverxe, kak se krivec izrečenji svojega sodja podverxti more.

**Pit.** Kda je spoved popuna?

g) Čí se nazih grehov spovémo, té je Bog zvesti ino pravičen, nam naxe grehe odpustiti, ino nas vse krivice očistiti. I. Jean. I. 9.

*Odg.* Spoved jo popuna, qi se grešnik vsih svojih že nespovedanih grehov pred spovednikom zvesto, sercovestno ino brez vsega zatajenja toxi, tak, kak se je po skerbni premisslavanji vesti krivec spoznal.

*Pit.* Kda je spoved zvesta, sercovestna ino brez zatajenja?

*Odg.* Spoved je zvesta, sercovestna ino brez zatajenja:

1. Qi grešnik tak dobro broj vsih velikih grehov, niednega zatajom, kak tudi prilike, kere greh ali silno povekšajo, ali premenijo, resnično vedoq da; le ne smé perzone, s' kero se je pregrezil, po iméni ovaditi, ino more pazko imeti, da nikaj ne reče, kaj bi blixnemi na postenji škodilo.
2. Qi on to, kaj je od njegovih grehov resnično, kak resnično, ino kaj je neresnično, kak neresnično vedoq dava.

*Pit.* Kaka je spoved, v' keru grešnik s' strahom ali sramoto veliki greh zataji?

*Odg.* Spoved, v' keru grešnik veliki greh s' strahom ali sramoto zataji, je ne le samo zaverxena, temoq taki grešnik že novi veliki greh vjini, skos kerega sakrament pokóre odsveti.

*Pit.* Kaj more grešnik, keru je sam rad vu spovedi greh zatajil, vjiniti?

*Odg.* Grešnik, keru je v' spovedi sam rad greh zatajil, se v' pridoci spovedi ne smé samo za-

tajenega greha spovedati, temoj on se more tudi potoxiti:

1. Vu kelikli spovedah je toti greh zatajil.
2. More on tak dobro vse spovedi, kere je po zatajenemi grehi opravil, ino vu kerih se je velikih grehov spovedaval, kak tudi tisto spoved, v' keru je svoj veliki greh zatajil, popuno ponoviti ino povedati, jeli se je v' taki spovedi tudi velikih grehov spovedaval.
3. On se more spovedati, jeli, ino kelikokrat je v' takemi stani presveto Resno Telo dosegnul, ino jeli se je to tudi ob Vuzemskemi qasi zgodilo.
4. On more povedati, jeli je tudi druge svete sakramente v' totemi stani dosegnul.

*Pit.* Kaj imá grešnik vjuniti, keru je v' spovedi veliki greh nevedoj ali spozabij zatajil?

*Odg.* Grešnik, keru je v' spovedi veliki greh nevedoj ali spozabij zatajil, more zatajen greh v' naj blixesi spovedi vedoj dati, qí se je to ne xe k' qasi po spovedi ino že pred zavxivanjom zgoditi zmoglo.

*Pit.* Jeli imamo zrok, da bi nas vu spovedi sram bilo, ali se bojali?

*Odg.* Da bi nas vu spovedi sram bilo, ali se spevedavati bojáli, ne imamo nikakega zroka:

1. Da nas je ne sram bilo, pred Bogom, keru vse vidi, gresiti, ino da smo se ne bojali, od njega veqno pogubleni biti.

2. Da je bole, se svojih grehov skrivno spovedniki spovedati, kak pa v' grehi nemirno živeti, nezveličano vmreti, ino na sodni den za tega volo pred celim svetom na sramoto postati.

3. Da so si spovedniki svojih lastnih slabosti vedni, ino zato duxni grešnika pomilovati.

4. Da so spovedniki pod velikim grehom ino naj ostréximi qasnimi ino veqnimi kaštigami duxni, vse, kaj se jim spové, zamuyati.

*Pit.* S' kakimi besedami se grešnik vu spovedi more spovedavati?

*Odg.* Grešnik se more vu spovedi vsikdar:

1. Razumetno ino keliko mogoqe z' postenimi besedami spovedavati.

2. More on tak glasno govoriti, da ga samo spovednik, ne pa okoli - stojéqi qujejo.

*Pit.* Smo duxni se tudi malih grehov spovedavati?

*Odg.* Malih grehov smo se spovedati ne ravno duxni; dobro ino jako basnovitno pa le je, qi se tudi malih grehov spovedavamo.

*Pit.* Smo duxni veukrat k' spovedi iti?

*Odg.* Duxni smo veukrat k' spovedi iti:

1. Da veukrat grešimo, ino da je nevarno, sprijaznenje z' Bogom dugo odnašati.

2. Da nas veukratna spoved pred nevarnostami ino prilikami k' grehi brani, ino dušo v' milosti moqno dela.

3. Da veukratna spoved qistost ino lubez-

*Pit.* Kda se otrôki duxni k' spovedi iti?

*Odg.* Otrôki so duxni k' spovedi iti, kda xe imájo razum ino dobro od hudega ločiti znajo.

*Pit.* Kaj je vjiniti prejdoq, kak se naših grehov spovedavati zaqnemo?

*Odg.* Prejdoq kak se naših grehov spovedavati zaqnemo, moremo pred spovednikom poklek-  
nuti, se prekrixati ino rečiti:

V' iméni Boga † Oqéta, ino † Sina, ino Svetega † Duha. Amen.

Gospod Bog bodi v' mojemi serci ino v' mojih vustah, da se naj vredno ino dostojno vsih mojih grehov spovém.

Jas nevolen grešnik se spovém vsegamogou-  
nemi Bogi, blaxeni Divici Maríi njegovi materi, vsim svetnikom ino vam Boxjemi namestniki, da sem od zadne spovedi, kera je bila ob (Vuzmi) dostakrat grešil z' mislami, xelami, besedami, delami, popuzanjom, posébnò pà se spovém, da sem totih grehov kriv: — —

*Pit.* Kaj imàmo nató vjiniti?

*Odg.* Nató se s' poštenimi besedami, ne pretiho, ne preglasno, vsih naših grehov spovedavamo, po redi, kak smo se njih pri premislavanji vesti krivi znajšli.

*Pit.* Kda se xe vsih grehov spovémo, kak tè spoved sklenemo?

*Odg.* Kda se xe vsih grehov spovemo, tè spoved tak sklenemo:

O moj Bog! vsi moji znani ino neznani,

lastni ino lucki skoz mé dopernezeni grehi mé xalostijo is celega serca, da sem tebe, mojo naj vekso dobroto razxalil. Naprej si vzemem, odzdaj se pobolxati, ino nikoli veq grešiti. Prosim za grehov odpuxenje ino pokóro.

*Pit.* Kaj se je po sklenenji spovedi pri spovedniku vqiniti?

*Odg.* Po sklenenji spovedi moremo spovednika poslušati, si njihove navuke dobro zapomniti, ino kda od njih krez nas krix narediti vidimo, se prekrixati ino naloxene pokóre molit ali opravlat iti.

#### e. O d z a d o s t a q i n e n j a.

*Pit.* Kaj se skoz zadostaqinenje razumi?

*Odg.* Skoz zadostaqinenje, kero je k' svetemi sakramenti pokóre potrebno, se razumijo tiste dela, kere se od spovednika grešniki na pokóro za spovedane grehe naloxijo.

*Pit.* Zakaj se nam za spovedane grehe pokorne dela nalagajo?

*Odg.* Za spovedane grehe se nam pokorne dela nalagajo:

1. Naj se Bogi zá oxále, kere smo njemi skoz grehe vqinili, neka zastava opravi.
2. Naj grešnik skos pokorne dela grehe na sebi samemi pokára.
3. Naj bi grešnik drugokrat bol pazko imél, ino se ne veq tak lehkomišléq zagrešil.

*Pit.* Jeli zmore qlovek oxalenemi Bogi iz lastne moqi zadosta vqiniti?

*Odg.* Grešnik za svoje grehe oxalenemi Bogi nikak ne zmore iz lastne moči zadosta vjiniti; kajti ulovevjo zadostajinenje se oxalenji neskončanega Božjega veličestva nikoli ne zmore ednauiti; dobijo pa pokorne dela, kere nam mešniki po spovedi nalagajo, ino tudi tiste dela, kere sercoxalosten grešnik sam radovolno opravla, od neskončanega zadostajinenja Jezus-Krista svojo vrednost.

*Pit.* So grešniki duxni za grehe zadosta vjiniti?

*Odg.* Grešniki so, da je Jezus Kristus za naše grehe zadosta vjinił, se tudi sami duxni zadosta vjiniti:

1. Da se tisti, kerı Kristusovega zadostajinenja vredni postati uejo, sami truditi morejo teliko, keliko jim je mogoue, za svoje grehe zadosta vjiniti, naj bi oxale, kere so Bogi vjiniłi, pa dobro naredili.
2. Da Bog grešnike, kerim dug grehov odpusti, ino veune kastinge pozabi, tudi veukrat se uasno kastinga.

*Pit.* Je zadostajinenje k' sakramenti pokore potrebno?

*Odg.* Zadostajinenje je k' sakramenti pokore tak potrebno, da je sakrament pokore, zvun, kde je nemogoue, brez njega nepopun.

*Pit.* Kaj se nam za pokoro nalaga?

*Odg.* Za pokoro se nam nalaga molitba, post, milodár, tudi druge pokorne dela, kak se velikim grehom dostojno primerijo.



*Pit.* Kak moremo naloxene pokorne dela opravlati?

*Odg.* Naloxene pokorne dela moremo opravlati:

1. S' ponixnim sercom.
2. Zvesto, kak so nam naloxene.
3. Brez odnašanja, kak hitro je mogoče.

*Pit.* Zakaj smo duxni tudi skoz druge dobre dela za naše grehe zadosta qiniti?

*Odg.* Duxni smo za naše grehe skoz druge dobre dela zadosta qiniti zato:

1. Da spovedniki za naše slabosti volo, ali iz drugih praviqnih zrokov grešnikom vsikdar ne naloxijo celó primerjenih kastig, ino se zato grešniki na pokáranje dosta qiniti ostane.
2. Da smo po Kristusevemi poveljenji duxni, vredni sád pokóre dopernazati. h)

*Pit.* Kere so tiste dela, s' kerimi zvon naloxene pokóre za grehe zadosta qiniti znamo?

*Odg.* Dela, s' kerimi Bogi za naše grehe zvon naloxene pokóre zadosta qiniti znamo, so posebno tote:

1. Molitba, post ino milodari.
2. Druge dobre dela, kere na toti konec opravlamó.
3. Texáve ino nevole, kere krez nás pridejo, qi nje s' poterplenjom ino v' duhi pokóre prenazamo.
4. Tudi od cirkve postavljeni odpuski so prilike, za grehe ino qasne kastige zadosta qiniti.

h) Mat. III. 3.

## O d o d p u s k o v.

*Pit.* Kaj so odpuski.

*Odg.* Odpuskî so odpuženja časnih kastig, kere bi mi po odpuženemî dugi naših grehov v' nazougnemî xivljenji, ali po smerti terpéti iméli.

*Pit.* Kaj morejo Katolški Kristjani od odpuskov verjéti?

*Odg.* Katolški Kristjani morejo od odpuskov verjéti:

1. Da prava cirkva od Jezu-Krista imá ob-  
lást, odpuske davati.

2. Da nam je jako hasnovitno od cirkve dane  
odpuske dobiti.

*Pit.* Kdo imá oblást odpuske davati?

*Odg.* Le Rimski papex imá oblást vu celi cirk-  
vi odpuske davati. Škofi pâ imájo oblast, vu  
svojih škofiah, alipâ le po stalnih od cirkve  
izrečenih zapovedah odpuske davati.

*Pit.* Kelikoteri so odpuski?

*Odg.* Odpuski so dvojni; popuni ino nepopuni.

*Pit.* Kaj so popuni odpuski?

*Odg.* Popuni odpuski so odpuženja vsih časnih  
kastig, kero je grešnik zasluxil.

*Pit.* Kaj so nepopuni odpuski?

*Odg.* Nepopuni odpuski so, skoz kere se nam  
časne kastige ne odpustijo celó.

*Pit.* Na keliko časa se nam nepopuni odpuski  
davajo?

*Odg.* Nepopuni odpuski se nam na stirideset  
dnevov, ino tudi na edno ali več lét davajo.

*Pit.* Na čem obstajajo odpuski?

*Odg.* Odpuski obstajajo na veliki dobroti svete cirkve, to je v' neskončanih zaslubah Jezus-Krista, v' zaslubah naj čistése Divice Marie, ino drugih svetnikov, kere nam cirkva pri davanji odpuškov prilaga.

*Pit.* Jeli nas cirkva pri danji odpuškov celó odpové od duxnosti, za grehe zadosta činiti?

*Odg.* Cirkva nas pri danji odpuškov ne odpové celó od duxnosti, za grehe zadosta činiti; ona le čé:

1. V' nas duha pokóre obuditi ino našo marljivost playati, s' kero pokorne dela opravljamo.
2. Naši slabosti ino nepremoxenji na pomoč priti, kere nas večkrat zvun moči postavita, Bogi tak zadosta včiniti, kak bi mogli.

*Pit.* Kaj je na doblenje odpuškov potrebno?

*Odg.* Na doblenje odpuškov je potrebno:

1. Da smo naj v' stani milosti.
2. Da naj to, kaj smo činiti duxni, tudi činimo.

*Pit.* Kaki odpuski so odpuski Jubilejskega léta?

*Odg.* Odpuski Jubilejskega léta so popuni odpuski, kere Rimski papex v' posébnih prilikah ino časih s' posébnimi prednostami ino postavami dava.

## §. 5. Od sakramenta poslednega olja.

*Pit.* Kaj je posledno olje?

*Odg.* Posledno olje je sakrament, v' keremi bethnik skos pomázanje s' svetim oljom, ino

skoz naprejpisano mešnikovo molitbo, Božjo milost na zdravje svoje duše ino večkrat tudi na zdravje svojega tela dobi. i)

*Pit.* Zakaj se toti sakrament imenuje posledno olje?

*Odg.* Toti sakrament se imenuje posledno olje, da se med vsimi drugimi sakramenti, kere je Gospod naš zveličar svoji cirkvi naročil, posledniq dava.

*Pit.* Komi je posledno olje davati?

*Odg.* Posledno olje je nevarnobolenim davati.

*Pit.* Kda je bolenemi posledno olje dati?

*Odg.* Bolenemi je posledno olje dati, kda se se pri popolnem razumi znajde.

*Pit.* Kaj posledno olje v' nas opravlja?

*Odg.* Sveto posledno olje v' nas opravlja:

1. Pomnojenje zveličéne milosti.

2. Odpusenje malih ino tudi tistih velikih grehov, kerih se je betexnik iz nekaštiglive pozábnosti ali preslabósti ne spovedal.

3. Oslobodenje od vsega zlega, kaj za grehom pride.

4. Moy, naj pred hudimi skušavami obstanemo.

5. Po-

---

i) Či je med vami kdo bolen, pozóvi cirkvene mešnike k' sebi; oni naj krez njega molijo, ino ga naj v' Gospodovemi iméni z' oljom pomáxejo. Verna molitba bode bolenemi pomágala, Gospod bode ga osvétel, ino či je v' grehah, bodo jemi odpušeni. Jak. V. 14. 15.

5. Pomoy proti strahi pred blizo idóyo smertjo ino pridóyo sodbo.

6. Tudi veúkrat telno zdravje, úi je navemi zveliqanji hasnovitno.

*Pit.* Kak se more betexnik k' poslednemi olji pripraviti?

*Ogd.* Betexnik se more k' poslednemi olji z' xivo vero, ino moúnim zaneženjom na Boga, ino s' celim priporoúenjom v' Boxjo volo pripraviti, posébnó pá se more skoz zvesto spoved vu stán milosti postaviti, ali, úi se spovedati ne zmore, pravo oxalenje krez svoje grehe obuditi.

*Pit.* Kelikokrat smé betexnik posledno olje dobiti?

*Ogd.* Betexnik smé posledno olje dobiti telikokrat, kelikokrat se vu smertni nevarnosti znajde.

*Pit.* Kdo strexe betexnikom sveto posledno olje?

*Odg.* Svetega poslednega olja ne smé betexnikom nikdo drugi strexti, kak le mešniki Boxje cirkve, posébnó je toto strexenje opravilo farov.

*Pit.* Je posledno olje k' zveliqanji celó potrebno?

*Odg.* Posledno olje je k' zveliqanji ravno ne celo potrebno, betexnik pá ga le ne smé zamuditi dosegnuti, ino to za mnogih milosti volo, kere z' njega nadobi.

## §. 6. Od sakramenta mešnega reda.

*Pit.* Kaj je mešni réd obujinski?

*Odg.* Mešni réd obujinski je sakrament, skos kerega se tistim, ki se v' cirkveno sluxbo sporoujijo, duhovna oblást ino posébná milost podeli, stalne cirkvene sluxbe na Boxjo qast ino na zveliqanje duš prav ino sveto opravlati. j)

*Pit.* Kaj je mešni réd zoseb?

*Odg.* Mešni réd zoseb je sakrament, skos kerega se tistim, ki se na meštvo blagoslaviti dajo, oblást nalóxi, tak dobro do pravega Jezú-Kristovega Tela, kak tudi do duhovnega xivota pravovernikov.

*Pit.* V' qemi obstoji tota oblást mešnega reda?

*Odg.* Tota oblást mešnega reda obstoji v' tém:

1. Da mešniki kruh ino vino vu pravo telo ino kerv našega Gospoda Jezú - Krista preobernejo ino ga nebeskemi Ouyéti priporáqati znajo.

2. Da vernikom grehe odpustiti ali zaderxati znajo.

*Pit.* Kdo smé mešnike blagoslavlati?

*Odg.* Mešnike smejo le škofi blagoslavlati.

*Pit.* Kak morejo biti pripravleni, keriqeje mešni réd dosegnuti?

*Odg.* Keri qeje mešni réd dosegnuti, morejo

j) Opoménem té, naj Boxjo milost, kera je skoz napoloxenje mojih rok vu tebi, pá zbudiš. II. Tim. I. 6.

biti v' Boxjih rečah dobro podvuyeni, ino v' svojem i xivljenji poboxni. k)

*Pit.* Kaj mešni réd opravla?

*Odg.* Mešni réd opravla:

1. Pomnoxenje posvečéje milosti.

2. Posebno milost, skos kero blagoslavleni mešniki zadosta močni postanejo, svoje cirkvene sluxbe prav opravlati, ino svete sakramente dostojno strexti. l)

3. Mešni réd naredi v' duži blagoslavlenih neizbrislivo znamlc, skos kero so od drugih vernikov lojeni, ino lastno le za Boxjo sluxbo postavleni; zato se mešni réd ne zmore veq, kak le enkrat vredno ino brez greha dosegnuti.

*Pit.* Je mešni réd zosébnim osóbam potreben?

*Odg.* Mešni réd je ne zosébnim osóbam, temou celi cirkvi potreben.

## §. 7. Od sakramenta hixnega zakona.

*Pit.* Kaj je hixni zakon?

*Odg.* Hixni zakon je nelouлива zavés, m) skos kero se dvé brezzakonski keršanski peršoni, mox

k) Na nikoga lahko ne poloxi rok, ino se ne okrivi luckih grehov. I. Tim. V. 22.

l) Ne zamudi milosti, kera je v' tebi, ino kera ti je skos preročenje z' napoloxenjom rok mestva dana. I. Tim. IV. 14.

m) Zato sta ne veq dva, temozh le edno telo. Kaj je

ino xena, po cirkveni navadi zaročita, qemi jima Bog skos toti sakrament svojo milost dá, naj vu svojemih zakonskimi stani noter do smerti poboxna ostaneta, ino svoje otroke kerzanski redita.

**Pit.** Kak sveti Pavel imenuje hixni zakon?

**Odg.** Sveti Pavel imenuje hixni zakon veliki sakrament v' Kristusi ino v' cirkvi, n) da duhovno zedinenje Kristusa z' njegovo cirkvo nazočava.

**Pit.** Zakaj je hixni zakon naróčen?

**Odg.** Hixni zakon je naróčen:

1. Na prevéno zderxanje qloveqjega naroda. o)
2. Na obqinsko pomoq, kero imáta med sobo, ino eden proti drugemi. p)
3. Za branilo proti nedopušenim mesnim xelam. r)

**Pit.** K' qemi je hixni zakon potreben?

**Odg.** Hixni zakon je obqinski na prevéno zderxanje qloveqjega naroda potreben; ne pá za

Bog spajdasil, tega qlovek naj ne razlóqi. Mat. XIX. 6.

n) To je veliki sakrament, jas pá rečem v' Kristusi ino v' cirkvi. Efez. V. 32.

o) Bog je nje blagoslavlil ino rekel: Raste ino se obra-  
jajte ino napunte zemlo. Gen. I. 28.

p) Tudi je rekel Bog Gospod: Ne je dobro, da bi qlovek sam bil. Stvormo jemi pomoucnico, kera bode jemi ednaka. Gen. II. 18.

r) Za neqistosti volo imej vsaki mox svojo xeno, ino vsaka xena svojega moxa. I. Kor. VII. 2.



vsakega uloveka zaseb; kajti brezzakonski stán je za zasebne osebe popolnósi. s)

*Pit.* Kaj hixni zakon oprávla?

*Odg.* Hixni zakon oprávla:

1. Pomnojenje posveúéje milosti.
2. Da zakonci noter do smerti poboxno xivijo.
3. Da svoje otróke v' Boga-bojeúnosti redijo.

*Pit.* Kaj terja cirkva od osóob, kere v' hixni zakon stopijo?

*Odg.* Od person, kere v' hixni zakon stopijo, cirkva terja:

1. Da se med njimi naj nikaka protivnost ne znajde.
2. Da naj s' tako volo v' toti stán stopijo, kak Boxja cirkva xeli.
3. Da se naj, puni Boga - bojeúnosti, ino s' uisto vestjo v' toti stán podajo, s) ino zato prejduq k' sveti spovedi ino dosegenji presvetega Rešnega Tela pridejo.

*Pit.* Kaj imájo tisti vjuniti, kerí v' hixni zakon stopijo?

*Odg.* Kerí v' hixni zakon stopijo, se morejo dati trikrat ozvati, ino si zakonsko zvestost nazouí dvu svedokov pred svojim lastnim farom obeúati ino se poblagoslaviti dati.

s) Nezdanim ino vdovim pá rečem: Dobro je za nje, qi tak ostanejo, kak jas. I. Kor. VII. 8.

g) Mi smo otróki svetnikov, ino se ne moremo kak neverniki zedíniti, kerí Boga ne poznajo. Tob. VIII. 5.

**Pit.** Kere duxnosti imájo zakonci, eden proti drugemu?

**Odg.** Zakonci, eden proti drugemu, imájo tote duxnosti:

1. Naj mirno ino keršanski med sebo xivíjo.

2. Naj mox svojo xeno, kak svojo lastno telo lubi, redí ino brani, z) xena pà moxi vu vsih praviqnih reqah pokorna bodi. x)

3. Naj nieden<sup>e</sup> drugega vn texávah ne zapustí. temoq obá zvesto noter do smerti vkup ostáneta. t)

**Pit.** Kere duxnosti imájo zakonci proti otrôkom?

**Odg.** Proti otrokom imájo zakonci duxnosti, naj nje keršanski redíjo, ino za njihovo veqno ino qasno zdravje skerbíjo. u)

---

z) Vi moxi! lubte vase xene, kak je Kristus cirkvo lubil, ino sam sebe za njo sporoqil. Efez. V. 25. Vi moxi lubte vase xene ino ne bodte proti njim bridki, Kolos. III. 19.

x) Xene so svojim moxom, kak svojemi gospodi, naj podloxene. Efez. V. 22.

t) Zato bode qlovek svojega oqéta ino svojo mater zapustil, ino se na svojo xeno derxal ino ona bota dva v' ednemi teli. Gen. II. 24.

u) Vi oqéti! zredite vase otrôke v' navuki ino Gospodovemi strahi. Efez. VI. 4.

## V. G L A V A.

### OD KERŠANSKE PRAVICE.

*Pit.* V' čem obstoji Keršanska pravica?

*Odg.* Keršanska pravica obstoji v' tem, da hudo odstavlamo in dobro delamo.

*Pit.* Keliko delov ima Keršanska pravica?

*Odg.* Keršanska pravica ima dva dela.

*Pit.* Kak se veli prvi del Keršanske pravice?

*Odg.* Prvi del Keršanske pravice se veli: Odstavljaj hudo.

*Pit.* Kak se veli drugi del Keršanske pravice?

*Odg.* Drugi del Keršanske pravice se veli: Delaj dobro.

## I. D É L.

### OD HUDO - ODSTAVLANJA.

*Pit.* Kaj je hudo?

*Odg.* Pravo ino edino hudo ali zlo, je greh.

*Pit.* Kaj je greh?

*Odg.* Greh je radovolno prelomenje Božje zapovedi. v)

---

v) Vsaki, ker greši, dela nepravico; kajti greh je nepravica. Joan. III. 4.

**Pit.** Kelikoteri je greh?

**Odg.** Greh je dvojni:

1. Adamov, ali nadoblen greh.
2. Naz lasten, ali osoben greh.

## §. 1. Od Adamovega ali nadoblenega greha.

**Pit.** Kaj je Adamov, ali nadoblen greh?

**Odg.** Adamov ali nadoblen greh je tisti greh, kerega je Adam v' raji vjnil, ino kerega smo v' Adami tudi mi dopernesli ino od Adama nadobili.

**Pit.** Zakaj se Adamov greh imenuje nadoblen greh?

**Odg.** Adamov greh se imenuje nadoblen greh, da ljudje, ker se iz Adamovega pokolenja rodijo, toti greh nadobijo, ino kastige ino hude nasledke totega greha terpeti imajo. 4)

**Pit.** Kere so tote kastige ino toti hudi nasledki nadoblenega greha?

**Odg.** Kastige ino hudi nasledki nadoblenega greha so: zgublenje posvečene milosti, a) smert, b)

4) Ravno kak je greh skoz ednega qloveka na svet prišel ino skoz greh smert; tak je smert prišla na vse ljudi skoz tistega, v' keremi so vsi grešili. Rim. V. 12.

a) Mi smo z' naravi bili otroki serda. Efez. II. 3.

b) Na ker den boš s' totega dreva jél, boš skos smert vmerel. Gen. II. 17. Ravno kak je greh skos ednega qloveka na svet prišel ino skos greh smert; tak je smert prišla na vse ljudi skoz tistega, v' keremi so vsi grešili. Rim. V. 12.

xele na hudo, ločenje od dobrega, c) mnoge nevole ino texáve. d)

**Pit.** Je tudi María Boxja mati v' Adamovemi grehi spočeta?

**Odg.** Katolska cirkva terduje navuk, kak po-boxno misel, da je María Boxja mati brez Adamovega greha spočeta; e) cirkva protivno vučen-

- c) Obqutim pá v' mojih vudih drugo zapoved, kera se Boxji zapovedi, kak je v' mojo dušo pritisnjena, proti stavi, ino mè pod zapovedjo greha, ki v' mojih vudih je, derxi vlovlenega. Rim. VII. 23.
- d) Bog je xeni rekel: Texáve, kere is tvojega poprijétja postanejo, bom pomnoxil: kajti v' boleqini boš mogla tvoje otrôke roditi, pod moxovo oblastjo biti, ino on nad tobo naj gospoduje. Adami pá je rekel: Da si glas tvoje xene oslišal ino z' drevnega sada jél, od kerega sem ti prepovedal, naj ne jés, zato bodi zemla za tvojega vqinenja volo prekléta. Z' mnogim delom vsaki dén tvojega xivljenja z' nje jej. Oset ino ternje ti bode rodila, ino ti boš zemelsko zelínje jel. V' mokróti tvojega obliqja boš tvoj kruh jél, dokeliq se ne oberneš nazaj na zemlo; s' kere si vzét; kajti ti si prah, ino boš pá prah postal. Gen. III. 16. 17. 18. 19.
- e) Trid. sbor, sed. 5. na konci poveljenja od Adamovega greha tak reče: Sveti zbor pazlóxi, da je v' totemi poveljenji, kde se od pérvega greha govori, ne misel, da bi blaxena ino nemadena Divíca María mati Boxja tudi zmes razuméti bila; temoq postáve papexa Siksta stertega so med tistimi kastigami, kere se v' totih postavah znajdejo, zapopadnuti, ino se tu ponovíjo; najmreç, da je María, Boxja mati brez Adamovega greha spočeta.

je celo prepovedava, ino obhája dén tistega spo-  
 uetja blaxene Divice Marie s' velikim svetenjom,  
 ino nám je na to tudi velike odpuske narouila.

## §. 2. Od našega lastnega ali osob- nega greha.

*Pit.* Kaj je lasten greh?

*Odg.* Lasten greh je prelomljenje Bozje zapove-  
 di, kero grešnik sam rad prestópi.

*Pit.* Kak se se lastni greh naši imenuje?

*Odg.* Lastni greh se se tudi imenuje osóbní greh,  
 na razloqenje od zadoblenega greha, kerega  
 so Adamovi nasledniki ne vu svoji osóbi sami  
 vqinili.

*Pit.* Kak se lastni ali osóbní greh vqini?

*Odg.* Lastni ali osóbní greh se vqini s' mislami,  
 f) besedami, g) ino delami, h) ali s' popu-  
 senjom tega, kaj smo duxni vqiniti. i)

*Pit.* Kaki razloqek imájo lastni ali osóbní grehi  
 med sobo?

*Odg.* Razloqek, kerega lastni ali osóbní grehi

f) Is serca prídejo hude misli Mat. XV. 19. Preober-  
 njene misli nas odvernejo od Boga. Mudr. I. 3.

g) Jas pá vam povèm; da bodo ludjé od vsake zamán-  
 besede, kero so izgovorili, na sodni dén raqún dati  
 mogli. Mat. XII. 36.

h) Mi vsi moremo pred Kristusovo sodnico nazoqni biti,  
 da naj vsaki doségne potém, kak je vu svojemí last-  
 nemi teli ali dobro ali hudo delal. II. Kor. V. 10.

i) Kdo pá kač dobrega zná, ino vqiniti popusti; gre-  
 si. Jak. IV. 17.

med sobo imájo, je toti: Neki grehi so veliki, ali smertni grehi; drugi pa mali, ali odpustlivi grehi.

*Pit.* Kaki razloček se na dale imájo lastni ali osobni grehi med sobo?

*Odg.* Razloček, kerega se nadále tak dobro mali, kak tudi veliki osobni grehi med sobo imájo, je toti: Eni osobni grehi so lastni, drugi pa lucki.

*Pit.* Kaj so lastni grehi?

*Odg.* Lastni grehi so, kere mi sami vjnimimo.

*Pit.* Kaj so lucki grehi?

*Odg.* Lucki grehi so, kerih mi sami ne vjnimimo, temo kerih se okrivimo, qi druge ljudi na greh zapélamo, ali drugih od greha ne odderxavamo, kde je naša duxnost, ali nam mogoče, to vjiniti.

*Pit.* Kaj je smertni greh?

*Odg.* Smertni greh je veliko prelomljenje Boxje zapovedi.

*Pit.* Kaki kvár nam narédi smertni greh?

*Odg.* Skos smertni greh zgubi naša duša duhovno xivljenje, to je, posvečeno Boxjo milost, qlovek postáne Boxji sovrxnik; ino večne smerti kriv.

*Pit.* Kaj so odpustlivi grehi?

*Odg.* Odpustlivi grehi so male prelomljenja Boxjih zapovedi.

*Pit.* Smo duxni tudi odpustlive grehe odstavliti?

*Odg.* Tudi odpustlive grehe, qi ravno so male prelomljenja Boxjih zapovedi, mōremo, keliko

mogoče, vsikdar jako skerbno odstavlati, ino to zato :

1. Da tudi xe odpustlivi grehi, qi ravno so kak koli mali, Boga vsikdar le xalijo. j)
2. Da moremo pripravleni biti, rajsi vse terpéti, kak pa Boga tudi le z' naj menzim grehom razxaliti. k)
3. Da nas odpustlivi grehi, qi ravno grezniki posvečuje milosti ne odvzemejo, od vrednega dosegnenja drugih Bожjih milosti odderxávajo, ino po takemi naqini greznika pomalem na vekse ino straznese grehe zapelajo. l)

*Pit.* Keri so mnogoteri spoli lastnih ali osóbnih grehov ?

*Odg.* Mnogoteri spoli lastnih ali osobnih grehov so :

1. Sedem glavnih grehov.
2. Šest grehov proti Svetemi Duhu.
3. Štirje v' nebo kriqéqi grehi.
4. Devet luckih grehov.

a. Od sedmih glavnih grehov.

*Pit.* Kak se imenujejo sedmeri glavni grehi ?

*Odg.* Sedmeri glavni grehi se imenujejo :

f) Mi vsi med sobo se vu maogih reqah prestopimo. Jak. III. 2.

h) Muder stoji vu strahí ino se ogible hudega. Prisl. XIV. 16.

l) Kdo kaj malega zaniqáva, bode se pomalem od dobrega loqil. Sir. XIX. 1.



1. Gizdost. m)

2. Skopost. n)

3. Neqistost. o)

4. Nevoxlivost. p)

5. Lakota. r)

6. Sovraxtvo. s)

7. Nemarnost. ž)

*Pit.* Zakaj se velijo toti grehi glavni grehi?

*Odg.* Toti grehi se velijo glavni grehi, da vsaki iz njih, qi tak rečemo, glava ino istok dosta drugih grehov je, ker iz njih nastanejo.

m) Gizdost je začetek vsih grehov; kdo njo imá, bode s' kletvo napunjen, ino ona ga zadniq bode prevergla. Sir. X. 15.

n) Skopost je korenima vsega zlega. I. Tim. VI. 10.

o) Kurvake ino prelamavce hixnega zakona bode Bog sodil. Hebr. XIII. 4. Ne dajte se zapeláti; kajti kurvaki ino prelamavci hixnega zakona ne bodo Boxjega kralstva iméli. I. Kor. VI. 9. 10.

p) Odstavte vso hudobo, vso kanost, vso zatajenje, nevoxlivost ino vsako hudo ogovárjanje. I. Petr. II. 1.

r) Z' vinom, v' keremi je neqistost, se ne opijte, temoq s' Svetim Duhom se napunte. Efez. V. 18. Hodmo pošteno, kak za svelega dneva, ne v' poxertnosti, ino pijánosti, ne v' neqistosti ino nestamnosti, ne v' kregi ino nevoxlivosti. Rim. XIII. 13.

s) Povem vam: Vsaki, ker se nad svojim bratom serdi, bode sodbi podverxen. Mat. IV. 22. Vsa bridkost, serd, huda vola, grajanje, preklinjanje, ino kajkoli je hudobno, bodi od vas zaverxeno. Efez. IV. 31.

ž) Jas vém tvoje dela; da si ne merzel, ne topel, temoq ómlayen, zato bom te iz mojih vust plunel. Razod. III. 15. 16.

*Pit.* Kaj je gizdost?

*Odg.* Gizdost je preveliko mišljenje ino hvalenje nad sobo samim, ino nerédno poxelenje za povisanim pred drugimi.

*Pit.* Keri grehi ishajajo is gizdosti?

*Odg.* Iz gizdosti ishajajo toti grehi: Prevelika svojlubav, nepraviqne xele za hvalo ino postenjom, povisavanje sebe samega, zaniqavanje Boga, Boxje vere, cirkve ino blixnega, razdvojenje, svaja, kreg, terdokornost, nepokornost, skazlivost, krivovernost.

*Pit.* Kaj je skopost?

*Odg.* Skopost je preveliko poxelenje za bogastvom ino blagom.

*Pit.* Keri grehi postanejo is skoposti?

*Odg.* Is skoposti postanejo toti grehi: Nemír, hamiqnost ino vkanlivost, krivica, hudo predanje, kriva priseqa, nemilostivnost, oterdenje serca.

*Pit.* Kaj je neqistost?

*Odg.* Neqistost je nedostojno poxelenje za mesno nasladnostjo.

*Pit.* Keri grehi pridejo iz neqistosti?

*Odg.* Iz neqistosti pridejo toti grehi: Oslepnenje razuma, silne xele za posvetnim xivljenjom, pozablenje na Boga, na smert ino na pridogo sodbo, zdvojenje na veqno zveliqanje.

*Pit.* Kaj je nevoslivost?

*Odg.* Nevoslivost je xalost nad dobroto našega blixnega, kak da bi to naši lastni dobroti na kvár bilo.

*Pit.* Keri grehi se naredijo iz nevozlivosti?

*Odg.* Iz nevozlivosti se naredijo toti grehi: Hudo ogovarjanje, odvzétje postenja, krive misli, sovraxtvo proti blixnemi, veselje, qi je blixen v' nesreqi, xalost, qi je v' sreqi.

*Pit.* Kaj je lakota?

*Odg.* Lakota je nerédno poxelenje za jedjo ino pitjom, ino nemera pri hranah ino pitkih.

*Pit.* Keri grehi se vpinijo po lakoti?

*Odg.* Po lakoti se vpinijo toti grehi: Neposteno zaderxanje, svaja, prevzétnost, nesramnost, zapravlanje yasa ino premoxenja, pogublenje zdravja, oslablenje dušnih kreposti.

*Pit.* Kaj je sovraxtvo?

*Odg.* Sovraxtvo je nedostojno razyumerenje serca ino poxelenje kaj hudega vpiniti.

*Pit.* Keri grehi se skaxejo is sovraxtva.

*Odg.* Is sovraxtva se skaxejo toti grehi: Serd, zmoqenje serca, zlovolnost, psuja, sramotenje preklinjanje, ludomorstvo.

*Pit.* Kaj je nemarnost?

*Odg.* Nemarnost je vnoxlivost ino gerdenje nad reqami, kere Boga ino naxo dušno zdravje dojdejo.

*Pit.* Keri grehi se nadajo iz nemarnosti?

*Odg.* Iz nemarnosti se nadajo toti grehi: Zamudenje Boxje sluxbe, popusanje skerbi za tistimi pomoyami, kere so nam na dosegnenje Boxje milosti ino veqnega zveliqanja potrebne, xalost, slabost serca, nepokornost, zdvojenje.

## b. Od šestih grehov proti Svetemu Duhu.

*Pit.* Kak se velijo šesteri grehi proti Svetemu Duhu?

*Odg.* Šesteri grehi proti Svetemu Duhu se velijo :

1. Zanašljivo na Božjo milost grešiti. z)
2. Na Božji milosti zdvojiti. x)
3. Spoznani Keržanski resnici se proti staviti. t)
4. Svojemi blixnemi Božje milosti nevoziti. u)
5. Proti

z) Ne reči: Grešil sem ino kaj se mi je xalega zgodilo? Kajti naj višesi Gospod je poterpliven playavec. Zavolo odpušenih grehov ne bodi brez straha, ino ne versti grehov na grehe. Tudi ne reči: Gospodovo smilenje je veliko, on bode mi mnoxine mojih grehov milostivno odpustil; kajti njegov serd je tak hiter, kak njegova milost, ino njegov serd gleda na grešnike. Sir. V. 4. 5. 6. 7.

x) Judas je rekel: Grešil sem, da sem neduxno kerv ovádil. Oni pa so povedali: Kaj je nám za to? Gledaj si sam. Ino on je srebernike vu cirkvo vergel, odixel ino se obésel. Mat. XXVII. 4. 5.

t) Vi terdokorni ino neobrezani na serci ino vuhah! Vi se vsikdar Svetemu Duhu protistavite; kak vaši očéti, tak tudi vi. Apostolsko djanje. VII. 51. Savel, keru se imenuje Pavel, je postal z' Svetim Duhom napunjen, ga je ostro pogledal ino rekel: Ti vragovo dete! kero si puno vse kanosti ino vse hamiqie; ti sovraxnik vse pravice! jeli nebož odstopilo, pravih Gospodovih potov preobraqati? Apost. djanje XIII. 9. 10.

u) Po mnogih dnevih pa se je nagodilo, da je Kajn iz zemelskega sada Gospodi dáre priporáqal. Ravno tak

5. Proti hasnovitnemi opominjanji terdokoreni biti. v)

6. V' nepokornosti ostati. ŋ)

*Pit.* Jeli se grehi proti Svetemi Duhi lahko odpustijo?

*Odg.* Grehi proti Svetemi Duhi se xmetno, ali celó neti v' totemi, neti v' drugemi, xivlenji ne odpustijo. a)

*Pit.* Kaj se veli proti Svetemi Duhi grešiti?

*Odg.* Proti Svetemi Duhi grešiti se veli, Boxjo dobróto ino milost, kera se Svetemi Duhi, kak istoki vse dobróte, posebno prilaga, z' naprejvzeto hudobnostjo ino zaniqavanjom odmetavati.

*Pit.* Zakaj se veli: Grehi proti Svetemi Duhi se xmetno ali celó neti v' totemi neti v' drugemi xivlenji ne odpustijo?

*Odg.* Da se grehi, ker so proti Svetemi Du-

pá je priporáqal tudi Abel od prvih reqi svoje qrede, ino od njihove masti. Ino Gospod je pogledal Abela ino njegove dare; Kajna ino njegovih darov pá je ne pogledal. Nató se je Kajna strašno razqemeril, tak, da je njegovo obliqje vso vpadnulo. Gen. IV. 3. 4. 5.

v) Faraonovo serce je bilo terdokorno, ino on je ne poslušal, kaj je Gospod zapovedal. Eksod. VII. 13. Kda Gospodov glas slišate, té si vaših serc ne oterdite. Hebr. III. 7. 8.

ŋ) Alipá, ker vse vidi, Gospod ino Bog Izrael, ga je s' skrivno ino ne ozdravljivo texávo pobil, ino on je od svoje hudobnosti le ne popustil. II. Mahab IX. 5. 6.

a) Povém vam: Vsi grehi ino kletve bodo se ludem odpustile; preklinjanje proti Svetemi Duhi pá se jim ne bode odpustilo. Mat. XII. 31.

hi, xmetno, ali celó neti v' totemi neti v' drugem xivljenji ne odpustijo, se zato velí, da taki grešnik zvelíkéje pomôqi naj berxej noter do konca s' hudobnostjo ino zaniqavanjom odmetáva.

**c. Od stireh v' nebo kriqeqih grehov.**

**Pit.** Kaj se imenujejo stirje v' nebo kriqeqi grehi?

**Odg.** Štirje v' nebo kriqeqi grehi se imenujejo:

1. Naprejvzeto ludomorstvo. b)
2. Mutasti ali Sodonski greh. c)
3. Texavenje sirót, vdov ino brezstarsnih. d)
4. Zaderxanje ali odterganje sluxebnikom ino delavcom slíšne playa. e)

**Pit.** Zakaj se imenujejo toti grehi v' nebo kriqeqi grehi?

**Odg.** Toti grehi se v' nebo kriqeqi grehi zato imenujejo:

b) Gospod je Kajni rekel: Kaj si vqinil: Kervni glas tvójeqa brata kriqí 'z zemle k' meni. Gen. IV. 10.

c) Gospod je rekel: Hudoqinenje Sodomitanov ino Gormorcov je veliko postalo, tak, ta k' meni za odserdenje kriqí. XVIII. 20.

d) Jeli ne teqejo slojze vdovam po liei dol, ino jeli ne ide njihovo kriqanje proti tistemi, kerí jim nje iztikava? One stopijo 'z lica gor do neba, ino Gospod, kerí se oprositi dá, na tém ne bode imél dopadnenja. Sir. XXXV. 18. 19.

e) Glejte, playa delavcov, kerí so vam vaxé njive pokosili, playa, kero ste njim odtergali, kriqí, ino njihovo kriqanje je prízlo do ruh Gospoda vsih mnoxin. Jak. V. 4.

1. Da se od vsakega totih grehov v svesti pismi, kde je od njih govor, ostro veli, da v' nebo za odserdenje krijujo.
2. Da je Boxja pravica skos tote grehe celo posebno na kastiganje primarjana.

#### d. Od devet luckih grehov.

*Pit.* Kak se velijo deveteri lucki grehi?

*Odg.* Deveteri lucki grehi se velijo :

1. Druge k' grehi nagovarjati. f)
2. Drugim k' grehi velévati. g)
3. Drugih grehom dovoliti. h)
4. Druge k' grehi vabiti. i)

f) Eden iz njih pa, z' imenom Kajfas, da je tisto leto predni duhovnik bil, jim je rekel: Vi nikaj ne znate ino ne pomislite, da je za nas bole, qi eden ulovek za lustvo vmerje, naj se ne pogubi vso lustvo. Joan. XI. 49. 50.

g) David je pisal na Joaba pismo ino jo poslal skoz Uria; v' pismi pa je napisal: Postavi Uria v' potikanji tam, kde je naj hujso, ino ga zapusti, naj bode pobit, ino vmerje. II. kral. XI. 14. 15.

h) Oni, qi ravno so Boxjo pravico spoznali, so le ne razumeli, da so tisti, kerij kaj takega, to je, kaj hudega, vqinijo, ino ne samo tisti; kerij kaj hudega vqinijo, temoqi tudi tisti, kerij takim delam svojo dopadenje davajo, smerti duxni Rim. I. 32. Savel je dovolil v' njegovo smert. Apost. djanj. VII. 59.

i) Xena je od sada vzela ino jela, ino dala od tega tudi svojemi moxi, kerij je tudi jel. Gen III. 6. Xena jemi je rekla: Jeli se box ostal v' tvoji priprosti? Hvali Boga ino vmri. Job. II. 9. Jereboam je prisel na misel, dva zlata teleta narediti dati, ino jim je rekel: Ne hodte odzdaj veq v' Jeruzalem. Glej Izrael to so tvoji bogi, kerij so te iz Egiptoskega pripelali. III. kral. XII. 28.

5. Drugih grehe hvaliti. j)

6. Drugih grehe zatihnuti. k)

7. Drugih grehov ne kástigati. l)

8. Drugih grehov se okriviti. m)

9t Drugih grehe zagovarjati. n)

*Pit.* Kak postanemo luckih grehov krivi?

*Odg.* Luckih grehov postanemo krivi, űi damo zrok, da se od drugih vűinijo, ali ne pustijo.

*Pit.* Zakaj smo duxni, hudo, kde mogoűe, pokonűati?

*Odg.* Duxni smo, hudo, kde mogoűe pokonűati:

j) Gorje vam, kerih hudo delate, ino to, kaj je dobro, hudo imenujete; kerih imáte temo za svetlóbo, ino svetlóbo za temo, Izaia. V. 20. Gospod Bog to reűe: Gorje tim, ki delajo blazinke pod lakéte, ino blazine pod glavo mladih ino starih, naj bi duűe vlovili, Ezehiel XIII. 18.

k) Glej zgodbe s' Pilatom. Mat. XXVII.

l) Ino njegov oűa ga je zato nikoli ne pokástigal ino rekel: Zakaj si to vűinil? III. kral. I. 6. Jas bom njegové naslednike kástigal, ino za greha volo pokonűal; kajti znal je, da njegovi sini pohujűanje davajo, ino jih je ne pokástigal. I. kral. III. 23.

m) Baltazar, kral je pripravil svojim naj viűesim moxom, kerih je jezero bílo, veliko veűerjo, ino vsaki je pil po svoji starosti. Kda je on xe pijan bil, je velél, naj bi se zlate ino sreberne posode prinesle, kere je njegov oűa is cirkve v' Jeruzalemi odpelal, naj bi kral ino njegovi naj viűevi moxi, ino njegova xena iz njih pili. Dan. V. 1. 2.

n) Obá, tak dobro tisti, kerih brezboxnega zagovarja, kak tudi tisti, kerih praviűnega preklinja, sta pred Gospodom gerdóba. Prisl. XVII. 15.



1. Iz duxne ljubavi proti Bogi, ker se skoz greh razxáli.
2. Iz ljubavi proti blixnemi, ker se skoz greh kvári.
3. Tudi veúkrat iz duxnosti našega stana.

## II. D É L.

### OD DOBRO - ČINENJA.

*Pit.* Kak se veli drugi dél Keršanske pravice?

*Odg.* Drugi dél Keršanske pravice se veli: De-laj dobro. o)

*Pit.* Kaj je dobro?

*Odg.* Dobro je, kaj se Boxjim zapovedam priméri.

*Pit.* Kaj se priméri Boxjim zapovedam?

*Odg.* Boxjim zapovedam se le kreposti ino dobre dela primérijo.

*Pit.* Kaj je Keršanska krepost?

*Odg.* Keršanska krepost obúinski, je dár, kere-ga nám Bog s' posveúeno milostjo v' dušo vléje, naj bi naxo volo k' takim delam pripravil, kere se Jezu-Kristovim zapovedam primérijo, ino veúnega xivljenja vredne postanejo. p)

*Pit.* Kelikotére so kreposti, kere imá Kristján opravlati?

*Odg.* Kreposti, kere imá Kristján opravlati, so dvojne: 1. Boxje, ino 2. zaderxavanske kreposti.

o) Oborni se od hudega, ino delaj dobro. Ps. XXXIII. 15.

p) Bog je, ker v' vas obojno, volenje ino dopunjenje posvojemi dopadnenji opravla. Filip. II. 13.

## §. 1. Od Boxjih kreposti.

*Pit.* Kaj so Boxje kreposti?

*Odg.* Boxje kreposti so tiste, kere ravno Boga za svoj zrok imájo.

*Pit.* Keliko je Boxjih kreposti?

*Odg.* Boxje kreposti so tri: Vera, vupanje ino lubav. r)

*Pit.* Jeli je uľovck duxen Boxje kreposti veľkrat obuditi?

*Odg.* Uľovek je pod smertnim grehom duxen, Boxje kreposti veľkrat obuditi:

1. Kak kitro k' svojemi razumi pride.
2. Veľkrat vu svojemi xivlenji.
3. Ob ũasi silnih skuľav proti Boxjim krepostam.
4. V' nevarnosti xivlenja ino na smertni posteli.

*Pit.* Kak se obudi vera?

*Odg.* Vera se kratko tak odudi:

Verjem na té, resniľni, trojno - edini Bog: OĽa, Sin ino Sveti Duh. Verjem ino spoznam vse, kaj je Jezus Kristus vuľil, kaj so apostoli oznanuvali, ino kaj nam sveta Rimska - Katolska cirkva verjéti zapové. To vse verjem, da si ti, o Bog, to vse razodél, ker si veľna resnica ino neskonĽana mudrost. O Bog! poterdi mojo vero.

*Pit.* Kak se obudi vupanje?

---

r) Ostanejo pá tote tri: Vera, vupanje ino lubav; lubav pá je med njimi naj veľva. I. Kor. XIII. 13.

*Odg.* Vupanje se kratko tak obudi:

Vupam na tvojo neskončano dobroto ino milost, o Bog! da boš mi skoz neskončane zaslužbe tvojega edino-rojenega Sina Jezu-Krista v' totemi xivljenji pravo pokóro ino odpuzenje vsih mojih grehov dal, po smerti pa večno zveličanje podelil, tebe od obliuja do obliuja gledati, ljubiti, ino brez konca se vxivati. Vupam tudi od tebe potrebne pomoqi, vse to dosegnuti, da si ti nje meni obêqal, ker si vsegamogouni, zvesti, neskončano dobrotlivi ino milostivni. O Bog! poterdi mojo vupanje.

*Pit.* Kak se obudi ljubav?

*Odg.* Ljubav se kratko tak obudi:

O moj Bog! ljubim te iz celega serca, da si naj višesa, vse qasti ino ljubavi naj vrednesa dobroti. Ravno zatega volo mè xalostijo vsi moji grehi, da sem tebe, mojega naj bolšega Oqéta, razxalil. Zvesto si naprej vzemen, vsih grehov ino gresnih prilik se ogibati, ino nikoli veq proti tvoji sveti voli xivéti. O Bog! poterdi mojo naprejvzetje.

## §. 2. Od zaderxávanskih kreposti.

*Pit.* Kaj so zaderxávanske kreposti?

*Odg.* Zaderxávanske kreposti so tiste, skos kere se Keršansko zaderxávanje tak ravna, da se Bogi dopádne.

*Pit.* Keliko je med zaderxávanskimi krepostami prednih kreposti?

**Odg.** Prednih kreposti med zaderxávanskimi krepostami je qetero :

1. Mudrost.

2. Treznost.

3. Pravica.

4. Moqnost.

**Pit.** Kaj je Keršanska mudrost?

**Odg.** Keršanska mudrost, je krepost, skoz kero si Kristjáni na dušno zveliqanje dobre pomoqi izvolujejo ino zderxávajo, ino vse odstavlajo, kaj bi nje od dosegnenja dušnega zveliqanja znalo odderxávati.

**Pit.** Kaj je Keršanska treznost?

**Odg.** Keršanska treznost je krepost, kera xele k' grehi vu Kristjanih odvràqa, ino jim dovoluje, posvetnih dobrót se le po meri vxi-vati.

**Pit.** Kaj je Keršanska pravica?

**Odg.** Keršanska pravica je krepost, skos kero Kristjani to spunijo, kaj so Bogi ino blixnemi duxni.

**Pit.** Kaj je Keršanska moqnost?

**Odg.** Keršanska moqnost je krepost, skos kero Kristjani, verh vsih protivnosti, iz lubavi proti Bogi vse, kaj je dobro, spoqinjajo ino oprav-lajo, ino tudi rajši vse preterpijo, tudi celó svojo blago, glestvo ino xivljenje zgubijo, kak pá kaj vqiniti, kaj bi proti Boxjim zapovedam bilo.

**Pit.** Kere kreposti so sedmim glavnim grehom protipostavlene?

**Odg.** Sedmim glavnim grehom so tote kreposti protipostavlene:

1. Ponixnost gizdosti. s)
2. Radodarnost skoposti. ŝ)
3. Čistost nečistosti. z)
4. Lubav nevošlivosti. x)
5. Treznost lakoti. t)
6. Poterplenje sovraxtvi. u)
7. Marnost v' dobrih rečah nemarnosti. v)

**Pit.** Kaj je Keršanska ponixnost?

**Odg.** Keršanska ponixnost je krepost, skos kero sami od sebe ino naših lastnosti dostojno mislimo, nikak pà, liki gizdavci činijo, samo na naše lastne prednosti ne gledamo, ino se zato tudi na hvalo ne povisavamo, temoq dosta veq naše slabosti ino zablodke spoznavamo ino se zato ponixavamo.

**Pit.** Kaj je Keršanska radodarnost?

- s) Gizdavim se Bog protipostávi, ponixním pà dá svojo milost. I. Petr. V. 5.
- ŝ) Davajte, ino davalo bode se tudi vam. Luk. VI. 38.
- z) Toti so tisti, k.ri so se z' xenskami ne vtépli. Razod. Joan. XIV. 4.
- x) Duhov sad pà je lubav, vesélje, mír, poterplenje, príatelstvo, dobrotlivost, dugovanje, krotkost. Gal. V. 22. 23. Glej Jonatov priklad proti Davidi. I. kral. XVIII. ino XXIII.
- t) Straxajmo ino bodmo treznì. I. Tes. V. 6. Glej priklad treh hlapčiqov, keri so kralovske jedi zaverгли ino z' zoqivo dovolni bili. Dan. I.
- u) Sad Duha je poterplenje ino krotkost. Gal. V. 22. 23. Glej priklad Davida proti Semeji. II. kral. XVI.
- v) Bodte goréqi v' duhi. Rim. XII. 11.

*Odg.* Keršanska radodarnost je krepost, kero skaxujemo, qi potrebnim ljudem, keliko zmoremo, od našega premoženja radi dare davamo.

*Pit.* Kaj je Keršanska čistost?

*Odg.* Keršanska čistost je krepost, kero skoz odderxavanje vsih nedopuženih mesnih nasladnosti v' mislah, xelah, besedah ino delah opravlamo.

*Pit.* Kaj je Keršanska ljubav?

*Odg.* Keršanska ljubav je krepost, skos kero se nad dobroto našega blixnega veselimo, ino se njegovo dobroto povisavamo.

*Pit.* Kaj je Keršanska treznost?

*Odg.* Keršanska treznost je krepost, skos kero se premérni jedi ino pitvi protistavimo, ino se hrane ino pitja le po meri vxivamo.

*Pit.* Kaj je Keršansko poterplenje?

*Odg.* Keršansko poterplenje je krepost, skoz kero nedloge s' pripravljanjom v' Boxjo volo prenašamo.

*Pit.* Kaj je Keršanska marnost v' dobrih delah?

*Odg.* Keršanska marnost v' dobrih delah je krepost, kero vedoq davamo, qi smo skerbni, vse qiniti, kaj Boga ino našo dušno zdravje dojde.

### §. 3. Od tega, kaj se veq k' Keršanski pravici slizi.

*Pit.* Kaj se slizi veq k' Keršanski pravici?

*Odg.* K' Keršanski pravici se slizijo tudi duxnosti, kere nam je Jezus Kristus posebno naróqil.

**Pit.** Kere so tote od Jezu - Krista nám poséбно narouene duxnosti?

**Odg.** Tote od Jezu-Krista nám poséбно narouene duxnosti so:

1. Pred vsimi reuami Boxjo kralestvo ino njegovo pravico iskati. y)
2. Sebe samega zatajati. a)
3. Svoj krix nositi. b)
4. Kristusa nasledovati. c)
5. Krotek ino ponixen biti. d)
6. Sovraxnike lubiti, tistim, ki se nad nami serdijo, dobro qiniti, za tiste moliti, ker nas xalijo ino preganjajo. e)

#### §. 4. Od osmih zveliqéyih kreposti.

**Pit.** Kaj se dale k' Keršanski pravici slizi?

**Odg.** K' Keršanski pravici se tudi tistih osem

y) Ište opervi q Boxjo kralestvo ino njegovo pravico. Mat. VI. 33.

a) Kristus od tistih, ker qejo njegovi popuni nasledovniki biti, terja. Mat. XVI. 24. ino Luk. IX. 23. Qi mé kdo qe nasledovati, se sám zatajaj.

b) nosi svoj krix,

c. ino mé nasledovaj.

d) Vzemte moj jarem na se, ino se od mene vuqte, da sem krotek, ino pónixen serca. Mat. XI. 29.

e) Lubte vase sovraxnike, qinte dobro tistim, ki se nad vami serdijo, ino molte za tiste, ker vas preganjajo ino hudo ogovarjajo, da naj bote otróki vasega nebeskega Oqéta, ker svojo sunce krez dobre ino hude dá iztakati, ino krez praviqne ino nepraviqne dexiti. Mat. V. 44. 45.

jako imenitnih kreposti slisi, kere je Kristus naš Gospod na gori vučil, f) ino za njih volo űlovéki zveliqanje obéual. One se veljjo:

1. Blaxeni so sirote v' duhi; kajti njihovo je nebesko kraljestvo.

2. Blaxeni so krotki; kajti zemlo bodo posedéli.

3. Blaxeni so, ker se xalostijo; kajti oni bodo razveseleni.

4. Blaxeni so, ker gladijo ino xejajo za pravico; kajti oni bodo nasiteni.

5. Blaxeni so milostivni, kajti oni bodo milost doseguli.

6. Blaxeni so űstega serca; kajti oni bodo Boga gledali.

7. Blaxeni so mirni; kajti Boxji otrôki bodo imenuvani.

8. Blaxeni so, ker za pravice vole preganjanje terpijo; kajti njihovo je nebesko kraljestvo.

## §. 5. Od dobrih dél ino njihovih zasluxb.

Od dobrih dél obűinski.

*Pit.* Kaj so dobre dela?

*Odg.* Dobre dela, med Kristjani, so opravila, kere se Bogi dopadnejo, űloveki pa, ki je opráva, na zasluxenje pridejo.

*Pit.* Jeli so dobre dela k' zveliqanji potrebne?

*Odg.* Dobre dela so k' zveliqanji potrebne;



kajti vera brez dobrih del je mrtva. g)

*Pit.* Kaj si zasluximo skos dobre dela?

*Odg.* Skoz dobre dela si od Boga zasluximo pomnozenje posvečene milosti, večno ino uasno plaço, kero je Bog is same milosti tistim obeçal, ki dobro delajo. h)

*Pit.* Jeli zna ulovek dobre dela is svojih lastnih moqi opravlati?

*Odg.* Dobrih del, kere so k' zveliqanji potrebne, ino nam pri Bogi na zasluxenje pridejo, ulovek ne zmore is svojih lastnih moqi, temou le s' pripomoujo Boxje milosti opravlati. i)

*Pit.* Kak se morejo dobre dela opravlati?

*Odg.* Dobre dela, kere si pri Bogi večno xivljenje zasluxiti uejo, se morejo opravlati:

1. Vu stani Boxje milosti.

2. Radovolno.

3. Ne samo iz naravnih ali praznih zrokov, temou posebno zavolo Boga.

### Od dobrih del zoseb.

*Pit.* Kere so naj imenitneše dobre dela?

*Odg.* Naj imenitneše dobre dela so:

g) Ravno kak je telo brez duše mrtvo, tak je tudi vera brez del mrtva. Jak. II. 26.

h) Praviqni pa bodo na veke xiveli, ino njihova plaça je pri Gospodi. Naj vixxi Gospod bode na nje tudi skerb imel. Zato bodo veliqestno kraljestvo ino jako lepi venec iz Gospodove roke dobili. Mudr. V. 16. 17.

i) Bog je, kerí vu vas obojno, volenje ino dupunenje po svojemi dopadnenji opravla. Filip. II. 13. Ne kak da bi mi kaj od sebe, kak od samsebe misliti zmogli; temou naxo premoxenje je od Boga. II. Kor. III. 5.

1. Molitba. j)

2. Post. k)

3. Milodár. l)

**Pit.** Zakaj se molitba, post ino milodár velijo naj imenitnése dobre dela?

**Odg.** Molitba, post ino milodár se velijo naj imenitnése dobre dela zato, da se vse, kaj koli dobrega ino zasluženega vřiniti zmoremo, v' totih treh delah zapopadne.

**Pit.** Kaj razumimo skoz molitbo?

**Odg.** Skoz molitbo razumimo vse poboxne opravila, s' kerimi Boga ino njegove svetnike qastimo.

**Pit.** Kaj razumimo skos post?

**Odg.** Skos post ne razumimo samo, si po cirkveni zapovedi, ali radovolno jed ino pitje odtergati, temoř veli se po svetemi pismi tudi druge pokorne dela opravlati ino se grehov ogibati.

**Pit.** Kaj razumimo skoz milodár?

j) Rekel jim je tudi pripodobo, da se vsikdar more moliti ino nikoli ne henjati. Luk. XVII. 1. Molte brez henjanja. I. Tes. V. 17.

k) Zató veli Gospod: Obegnite se k' meni z' vařim celim sercom skoz post, joř ino zdihavanje. Joel. II. 12. Ti pa, kda se postis, pomaxi tvojo glavo ino si mij tvojo lice, naj nikak ljudje, temoř le tvoj nebeski Oqa, ker na skrivnem vidi, zná za tvoj post; ino tvoj Oqa, ker vse vidi, kaj se skrivno godi, bode tebi to playal. Mat. VI. 17. 18.

l) Kda milodarujeř, tvoja leva roka naj ne zná, kaj tvoja prava vřini, da se naj tvoj milodar na skrivnem zgodi, ino tvoj Oqa, ker vse, kaj je skrivno, vidi, bode tebi playal. Mat. VI. 3. 4.

**Odg.** Skoz milodár razumimo vse telne ino duhovne milostivne dela.

**Pit.** Kere so telne milostivne dela?

**Odg.** Telne milostivne dela so tote: m)

1. Layne nasítiti.
2. Xedne napojíti.
3. Popotnike stanuvati.
4. Nage obleqti.
5. Betexne obiskavati.
6. Vlovlene odrešiti.
7. Mertve pokápati.

**Pit.** Kere so duhovne milostivne dela?

**Odg.** Duhovne milostivne dela so tote:

1. Grešnike pokárati. n)
2. Nevedóçe podvuqiti. o)
3. Dvojéqim na dobro veléti. p)

m) Bil sem layen, ino dali ste mi jesti; bil sem xeden, ino dali ste mi piti; bil sem popotnik, ino vzeli ste me na stajo; bil sem nagi, ino dali ste mi oblačilo; bil sem bolén, ino obiskavali ste me, bil sem vlovljen, ino hodili ste k' meni. — Resniqno vam povém, kaj ste ednemi iz totih mojih naj menših bratov vqinili, to ste meni vqinili. Mat. XXV. 35. 36. 40.

n) Qi pá se je tvoj brat nad tobo pregrešil, pojdi k' njemi ino jemi to med sobo ino njim samim oponósi. Qi té on slíxa, té si tvojega brata pobolšal; qi pá té ne slíxa, se ednega, ali dva vzemi z' sobo, naj se vsa reč skoz dva ali tri svedóke poterdi; qi pá totih tudi ne slíxa, ga vediti daj cirkvi; qi pá cirkve ne slíxa, ga ímáj za nevernikn. Mat. XVIII. 15. 16. 17.

o) Keri ímá milostivnost, tisti vuqi ino opominja, ravno kak pastír svoje ovce. Sirah. XVIII. 13.

p) Qi ímá razum, odgovori tvojemi blixnemi. Sir. V. 14.

4. Xalostne razveseliti. r)  
 5. Krivico s' poterplenjom prenašati. s)  
 6. Tim, ki nas razxalijo, is serca odpustiti. s)  
 7. Za xive ino mertve Boga moliti. z)

*Pit.* Kere so Evangelske dobre velenja?

*Odg.* Evangelske dobre velenja so :

1. Radovolno siromaštvo. x)  
 2. Večna čistost. t)  
 3. Stanovitna pokornost pod duhovnim poglavarom. u)

*Pit.* Zakaj se tote tri reči velijo Evangelske dobre velenja?

*Odg.* Tote tri reči se velijo Evandelske dobre velenja, da so od Kristusa v' Evangelji zasebnim ludém ne zapovedane, temoq le z' dobrovelenjom naročene. **PRI-**

r) Ne pozábi joqéqih odxaluvati, ino se spravljaj z' xalostnimi. Sir. VII. 38. Ne misli na niedno krivico od tvojega blixnega, ino nikóga ne razxali. Sirah. X. 6.

s) Či dobro delate, ino dovolno vse terpite, to je Bogi prietno. I. Petr. II. 20.

x) Odpustite ino odpustilo bode se vam. Luk. VI. 37. Či ludém njihove grehe odpustite, bode vam vaš nebeski Oqa vaše hudoqine tudi odpustil. Či pa vi ludém ne odpustite, vam vaš Oqa vaših grehov tudi ne bode odpustil. Mat. VI. 14. 15. Oqa! odpusti jim, kajti ne znajo, kaj delajo. Luk. XXIII. 34.

z) Molte eden za drugega, naj bote zveliqani. Jak. V. 16.

x) Jézus jemi je rekel: Či popun biti qés, pojdi, predaj, kaj imáš, ino razdavaj vse sirotam, tak boš imél blago v' nebesah; nató pridi, ino mè nasleduvaj. Mat. XIX. 11.

t) Znajdejo se obrezani, ker so se xe iz maternega tela tak narodili; znajdejo se obrezani, ker so od ludi nemoqni vqinjeni; ino znajdejo se obrezani, ker so se sami za nebeskega kralstva volo obrezali. Kdo zmore to razuméti, naj razumi. Mat. XIX. 12.

u) Či mè kdo qé nasleduváti, se sam zatajaj, nosi svoj krix, ino pojdi za meno. Mat. XVI. 24.

## **P R I S T A V A.**

### **OD ŠTIREH POSLEDNIH REČI.**

*Pit.* Kere so štiri poledne reči?

*Odg.* Štiri posledne reči so: Smert, sodba, pekel ino nebo.

#### a. O d s m e r t i.

*Pit.* Kaj je smert?

*Odg.* Smert je lojenje duše od tela.

*Pit.* Jeli morejo vsi ljudje vmreči?

*Odg.* Vsi ljudje morejo vmreči. v)

*Pit.* Odkod pride, da morejo vsi ljudje vmreči?

*Odg.* Da morejo vsi ljudje vmreči, pride od greha, kerega je Adam v<sup>o</sup> raji vqinil.

*Pit.* Kaj bi z' nami bilo, qi se Adam ne bi pregrešil?

*Odg.* Qi se Adam ne bi pregrešil, bi mi tudi na teli nevmerlivi ostali.

---

v) Človeki je sporočeno, enkrat vmreči, ino potem so-  
jen biti. Hebr. IX. 27.

**Pit.** Kaj je kastiga greha?

**Odg.** Kastiga greha je smert. *u)*

**Pit.** Jeli nam je znano, kda ino kak bomo vmerli?

**Odg.** Kda ino kak bomo vmerli, nam je neznan. *a)*

**Pit.** Kaj imamo zato vjiniti, da ne znamo, kda ino kak bomo vmerli?

**Odg.** Da ne znamo, kda ino kak bomo vmerli; zato moremo na smert vseli pripravleni biti. *b)*

**Pit.** Kaka bode smert poboxnih, kaka hudih?

**Odg.** Smert poboxnih bode blaxena, *c)* smert hudih pa presilno nesréjna. *d)*

### b. O d s o d b e.

**Pit.** Kaj je od sodbe zapomniti?

**Odg.** Od sodbe je zapomniti, da bode Jezus

*u)* Ravno kak je prišel greh skoz ednega *u*loveka na toti svet, tak je prisla tudi smert na vse ludi skoz tistega, v keremi so se vsi pregresili. Rim. 5. 12. Grešna playa je smert. Rim. VI. 23.

*a)* *U*lovek svojega konca ne zná; temou kak se ribe z' vodico ino vtiqi z' zanjkami lovijo, tak se ljudje skoz *u*as nesreke, qi naglo nad nje pride, zapletejo. Pred. IX. 12. Zato straxajte; kajti ne znate dneva, ne vure. Mat. XXV. 13.

*b)* Zato straxajte; kajti ne znate, ob keru vuri bode vas Gospod prišel — zato bodte tudi pripravleni; kajti *u*loveuqi Sin bode prišel ob vuri, kera vam je neznaná. Mat. XXIV. 42. 44.

*c)* Smert svetnikov je pred Gospodovim obliqjom draga. Psalm. CXV. 15. Glej Lazarov priklad. Luk. XVI. 22.

*d)* Smert grešnikov je silno texavna. Psalm. XXXIII. 22. Glej priklad brezboxnega bogatca. Luk. XVI. 22. i. t. d.

dušo vsakega človeka xe k' qasi po smerti posehno, e) na konci sveta pa vse ludi vkup z' telom ino dušo obsodil. f)

*Pit.* Kak bode Jezus vsakega človeka obsodil?

*Odg.* Jezus bode vsakega človeka po njegovih mislah, besedah ino delah obsodil. Dobro bode plačal; hudo pokastigal. g)

*Pit.* Kaj bode se po dokonjani posebni ino tudi občinski sodbi izreklo?

*Odg.* Po dokonjani posebni sodbi, k' qasi po navi smerti bode se nam izreklo, kaj smo si zasluxili na duxi; po občinski sodbi na konci sveta pa tudi, kaj se imá z' našim telom zgoditi.

*Pit.* Kam bode naša duša vu posebni sodbi k' qasi po smerti obsojena?

*Odg.* Vu posebni sodbi k' qasi po smerti bode naša duša, ali v' očiščenje ali v' pekel obsojena, ali pa v' v' nebo vzéta.

*Pit.* Kaj je očiščenje?

*Odg.* Očiščenje je strán, kde duše qasne kastinge za tiste grehe terpijo, kerih so se v' xivljenji ne spokorile.

e) Človeki je sporočeno enkrat vmreti ino potem sojen biti. Hebr. IX. 27.

f) Mi vsi moremo pred Kristusovo sodnico nazógni biti, naj bode vsaki dosegnul potem, kak je vu svojem lastnem teli dobro ali hudo delal. II. Kor. V. 10.

g) Človekji Sin bode vu veličestvi svojega Očeta prišel ino vsakemi po njegovih delah plačal. Mat. XVI. 27. Keri so dobro delali, bodo na vustanjenje veqnega xivljenja, kerí pa so budo delali, na vustanjenje sodbe naprej prišli. Joan. V. 29.

*Pit.* Kerih ljudi duše bodo v' očiščenje obsojene?

*Odg.* V' očiščenje bodo duše tistih ljudi obsojene, kere, ki ravno so v' Božji milosti iz sveta preminule, se so za svoje v' življenji v'činjene grehe Božji pravici ne zadosta pokore opravile.

*Pit.* Kak terpijo duše v' očiščenju?

*Odg.* Duše v' očiščenju terpijo posebno skoz to odvisnost, da je njihovo veliko poveljenje Boga gledati ino se le njega vedno v'živati, se ne spunjeno; verh tega se terpijo tudi tuxave, kere je Božja pravica za nje izrekla.

*Pit.* Kak znamo dušam v' očiščenju na pomoč priti?

*Odg.* Dušam v' očiščenju znamo na pomoč priti:

1. Naj prejdou ino naj močnej skoz priporočitbo svete meze.
2. Skoz molitbo.
3. Skoz druge dobre dela.

*Pit.* Zakaj smo dušni, dušam v' očiščenju pomagati?

*Odg.* Dušam v' očiščenju smo pomagati dušni:

1. Iz obujinske ljubavne dušnosti.
2. Iz hvalne dušnosti proti pokojnim staršom ino vsim dobrotnikom.

*Pit.* Jeli znamo, kak dolgo duše preminoujih v' očiščenju morejo ostati?

*Odg.* Kak dolgo duše preminoujih v' očiščenju ostati morejo, ravno ne znamo; le obujinski nam je vedou dano, da tam krajezi ali duxezi uas



zaostanejo, potem, kak so Boga več ali manj razxalilé, ino več ali manj pokore v' xivljenji vpinile, ali tudi, kak jim verniki skoz molitbo ino druge dobre dela več ali manj na pomou pridejo.

### c. O d p e k l a.

*Pit.* Kaj je pekel.

*Odg.* Pekel je strán, kde so prekléti večno te-xaveni.

*Pit.* Kdo pride v' pekel ?

*Odg.* V' pekel pride tisti, kerí vu smertnemi grehi vmerje.

*Pit.* Kake so peklenške texáve ?

*Odg.* Peklenške texáve so take:

1. Prekléti so od Boxjega obliuja ino vxi-vanja na veke zaverxeni. h)
2. Oni bodo terpéli večni ogen, večno tem-nico, j) joy ino zobni klepet, k) preveno gri-zéqe vestne boleqine, silen strah, ino zadvo-jenje, l) vse, kaj koli se na teli ino duši bo-

h) Pojdite od mene, vi prekléti! vu večni ogen, kerí je vrági ino njegovemi angeli pripravlen. Mat. XXV. 41. Verh tega vsega je med nami ino vami velika prepád, tak, da tisti, kerí odcod k' vam priti, ali od tam-dod k' nam prek priti qejo, ne morejo. Luk. XVI. 26.

i) Kde njihov qerv ne vmerje, ino ogen ne vgasne. Mark. IX. 47.

j) Otroki kralstva bodo v' zvunenjo temnico verxeni. Math. VIII. 12.

k) Tam bode joy ino zobni klepét. Mat. XXII. 13.

l) Njihov qerv ne bode vmerel. Izaia. LXVI. 24. Kde njihov qerv ne vmerje. Mark. XIX. 43.

lečega dá domisliti, bodo mogli terpeti, m) veyno; to je, oni bodo brez konca, brez vupanja na oblehkotenje ali odrescnje terpeli. n)

*Pit.* Kaj more premislavanje peklenških texáv v' nas qiniti?

*Odg.* Premislavanje peklenških texáv more naše serca moyno primárjati, da naj grehe odstavlamó, se doperneženih spokorimo ino za nje zadosta vujinimo; stražnost ino dugava peklenških texáv nam dava vediti, kak silno grozno je v' roke xivega Boga padnuti. o)

#### d. O d n e b a.

*Pit.* Kaj je nebo?

*Odg.* Nebo je naj blaxenešo stanise svetnikov, kde se Bog svojim zvestim sluxebnikom od obliuja do obliuja razodéva, ino skos to na njih njihovo neskonqano veliko plaqo spuni.

*Pit.* Kdo pride v' nebo?

*Odg.* V' nebo pride tisti, kerí je v' Boxji milosti vmerel, p) ino tudi tisti, kerí se je doperneženih grehov ali v' totemi ali drugemi xivljenji spokoril.

m) Bogati mox se toxi: Jas terpim veliko texávo v' totemi plaméni. Luk. XVI. 24. Vse boleqine bodo ga prevzéle. Job. XX. 22.

u) Toti bodo z' pogublenjom od Gospodovega obliuja ino od veliqestva njegove oblasti pokastigani. II. Tes. I. 9.

o) Stražno je v' roke xivega Boga padnuti. Hebr. X. 31.

p) Kdo bode do konca stalen; bode zveliqan. Mat. X. 22.

*Pit.* Kako je nebesko veselje?

*Odg.* Nebesko veselje je, ne dopovedati, kak veliko. r)

*Pit.* V' čem obstoji nebesko veselje?

*Odg.* Nebesko veselje obstoji v' tém:

1. Izvoleni bodo Boga od obliuja do obliuja popuno ino na veke gledali, lubili ino se njega vxivali. s)
2. Izvoleni bodo vse, kaj je koli dobrega zmisliti, na teli ino duši večno iméli. 8).
3. Izvoleni bodo vsih, tudi naj mensih xalosti, vsikdar oslobodeni. z)

*Pit.* Jeli se znajdejo neki stopaji, ali povisani kraji nebeskega veselja?

r) Niedno oko je ne vidilo, niedno vuho ne slisalo, v' niednega uloveka serce ne prislo, kaj je Bog tim pripravil, ki ga lubijo. I. Kor. II. 9. Te bomo Boga od obliuja do obliuja gledali. Zdaj spoznam Boga nepopuno; tē pa bom ga zpoznal, kak sem jas od njega spoznan. I. Kor. XIII. 12.

s) Mi znamo, da bomo Bogi, kda bode se razodél, pripodóbní; kajti vidili bomo ga, kaki je. I. Joan. III. 1.

8) Blagoslavlén bodi Bog, Oqa nasega Gospoda Jezus-Krista, kerí nas je po svoji veliki milosti skos vstánenje Jezus-Krista od mertvih, na xivo vupanje prerodil, naj bomo k' tistemi nesperhlivemi, nemadenemi ino neobledlivemi dobički prisli, kerí vam je v' nebesah pripravlén. Petr. I. 3. 4.

z) Jagne, kero je na sredi sela, bode nje ladalo ino nje k' xivemi vodenemi studenci pripelalo; ino Bog bode vse slojze iz njihovih oqi zbrisal. Razod. VII. 17. Bog bode vse slojze iz njihovih oqi brisal, ino smerti ne bode veq; ino tak tudi ne bode veq, ne xalosti, ne zazavanja, ne bolečine; kaj je prejdou bilo, je premínulo. Razod. XXI. 4.

**Odg.** Znajdejo se stopáji, ali povisani kraji nebeskega veselja; kdo je veq dobrega vujnil, bode v' nebi tudi veq plaqan. x)

**Pit.** Kaj nas premislavanje nebeskega veselja vuqi?

**Odg.** Premislavanje nebeskega veselja nas vuqi :

1. Naj vse krixe ino terplenja dovolno prenažamo, da je texáva totega qasa nikaj ne proti veliqéstvi, kero se nam bode v' nebi razodélo. t)

2. Da se vso posvetno veselje nebeskemi veselji nikak ne dá pripodóbiti.

x) Kdo redko seja, bode tudi redko xnjel; hdo pá obilno seja, bode tudi obilno xnjel. II. Kor. IX. 6. Drugi bliskét je na sunci, drugi na meseci, ino drugi na zvezdah, ino tudi zvezde so v' bliskéti med sobo razloqene. Tak bode tudi vu od mertvih - vstanenji. Telo bode v' nesperhlivosti pa gorstanilo. I. Kor. XV. 41. 42.

t) Jas mislim, terplenje totega qasa se pridoyemi veliqéstvi, kero bode v' nas razodéto, nikak ne dá pripodóbiti. Rim. VIII. 18.

## NATISEK INO PAPIR

od Andraža Lajkama Naslednikov v' Gradci.





